

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

εικονογραφημένο

ΛΕΞΙΚΟ

Πληροφορικής
& Ευρυζωνικότητας

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

εικονογραφημένο

ΛΕΞΙΚΟ

Πληροφορικής
& Ευρυζωνικότητας

Το *Εικονογραφημένο Λεξικό Πληροφορικής και Ευρυζωνικότητας* είναι βασισμένο στο *Εικονογραφημένο Λεξικό Πληροφορικής OXFORD* (κείμενα και εικονογράφηση Ian Dicks, μτφρ. Χριστίνα Καραμανίδου), εκδόσεις Αιώρα, 2008.

Οι ενότητες «ICT και Ευρυζωνικό Διαδίκτυο» και «Τηλεπικοινωνίες και Media» ολοκληρώθηκαν από την λεξικογραφική ομάδα των εκδόσεων ΑΙΩΡΑ με την συνδρομή της επιστημονικής ομάδας της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), στην οποία συμμετείχαν οι: καθηγητής Παναγιώτης Κωττής, Θανάσης Παπανικολόπουλος, Μηνάς Καρατζόγλου, Παύλος Τζιγκουνάκης, Γιώργος Βαρβαλούκας

Εικονογράφηση: Ian Dicks

Επιστημονικός συνεργάτης: Ιωάννης Σκουλιδάς

Συντονισμός και εποπτεία έργου: Άρης Λασκαράτος

© Oxford University Press, 2006

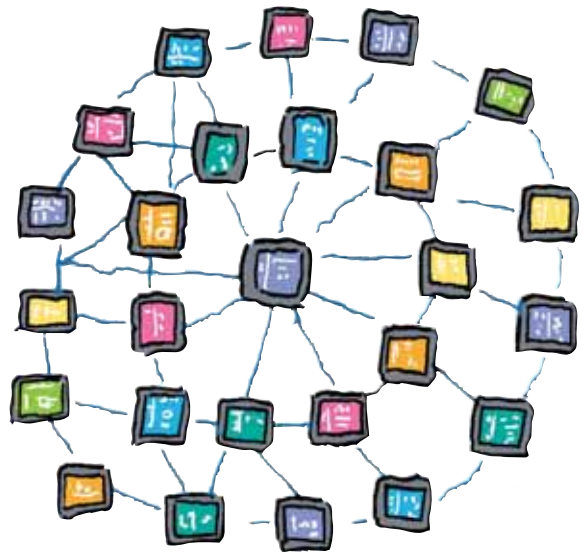
© για την ελληνική γλώσσα, Εκδόσεις Αιώρα, 2009

Η έκδοση αυτή δεν διατίθεται προς πώληση

Μάιος 2009

ISBN 978-960-7872-44-9

Εκδόσεις Αιώρα
Αραχώβης 49, 10681 Αθήνα
Τηλ.: 210 3839000, Fax: 210 3839039
info@aiora.gr, www.aiora.gr

Περιεχόμενα

	Εισαγωγική της ΕΕΤΤ: Ευρυζωνικότητα	v
	Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το λεξικό	vi
	Βασικά στοιχεία υπολογιστών	2
	Υλικό	13
	Λογισμικό	24
	ICT και Ευρυζωνικό Διαδίκτυο	33
	Χρήση του υπολογιστή	53
	Επεξεργασία κειμένου	64
	Εντολές	70
	Επεξεργασία δεδομένων	75
	Ασφάλεια υπολογιστή	78
	Τηλεπικοινωνίες και Media	83
	Άλλοι όροι	89
	Ευρετήριο	93

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), είναι η Ανεξάρτητη Αρχή η οποία αποτελεί τον Εθνικό Ρυθμιστή που ελέγχει, ρυθμίζει και εποπτεύει: (α) την αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στην οποία δραστηριοποιούνται οι εταιρείες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, ασύρματων επικοινωνιών και διαδικτύου και (β) την ταχυδρομική αγορά, στην οποία δραστηριοποιούνται οι εταιρείες ταχυδρομικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ταχυμεταφοράς.

Παράλληλα, η ΕΕΤΤ κατέχει μια σειρά από νέες αρμοδιότητες σχετικά με την αδειοδότηση και τον έλεγχο των παρόχων ραδιοηλεκτρικών προγραμμάτων και δικτύων μετάδοσής τους, την εποπτεία και τον έλεγχο του τηλεοπτικού φάσματος καθώς και των τεχνικών χαρακτηριστικών εκπομπής. Επιπλέον, σε όλες τις προαναφερθείσες αγορές η ΕΕΤΤ ασκεί τις αρμοδιότητες Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών
και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ)
Λεωφόρος Κηφισίας 60, 15125 Μαρούσι
Τηλ.: 210 6151000, Fax: 210 6105049
www.eett.gr

Ευρυζωνικότητα

Η έννοια της «Ευρυζωνικότητας» έχει πλέον ξεπεράσει τα όρια της τεχνολογικής διάστασης και αποτελεί προϊόν αλληλεπίδρασης της τεχνολογίας με πολλές πτυχές της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Ζούμε πλέον σε μια δυναμικά μεταβαλλόμενη εποχή, όπου, από απλοί θεατές, γινόμαστε τώρα συμμετοχοί στις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνολογίας, των ηλεκτρονικών υπολογιστών, των δικτύων, των ευρυζωνικών υποδομών και υπηρεσιών. Στην εποχή αυτή της «ψηφιακής επανάστασης», όροι όπως «Ψηφιακή Ελλάδα», «Ψηφιακή Σύγκλιση», «Κοινωνία της Πληροφορίας», «Ευρυζωνικότητα», κ.λπ., ακούγονται πλέον πολύ συχνά και, ολοένα και περισσότερο, γίνονται κομμάτι της καθημερινότητάς μας.

Το Διαδίκτυο (Internet) αποτελεί πλέον απαραίτητο μέσο και εργαλείο για τους Έλληνες πολίτες στη νέα αυτή Κοινωνία της Γνώσης. Οι ευρυζωνικές υποδομές και υπηρεσίες αποτελούν το απαραίτητο όχημα που θα καταστήσει τη χώρα μας ανταγωνιστική στον παγκόσμιο στίβο της επανάστασης της πληροφορίας.

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, υπάρχει η αναγκαιότητα προσαρμογής του εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού συστήματος της χώρας, έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να είναι προετοιμασμένοι για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή και επαγγελματική τους ζωή και η κοινωνία μας να αποκτήσει «Ευρυζωνική κουλτούρα».

Σε αυτό το πλαίσιο, η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) αποφάσισε να συνεισφέρει στην αναγκαιότητα οικοδόμησης της κουλτούρας αυτής, αρχής γενομένης από το σχολικό εκπαιδευτικό σύστημα, παρέχοντας τη δυνατότητα πρόσβασης στους μαθητές της τυπικής εκπαίδευσης σ' ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο εργαλείο ορολογίας σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και την ευρυζωνικότητα. Το Λεξικό βασίζεται στο υλικό του «Εικονογραφημένου Λεξικού Πληροφορικής της Οξφόρδης», στο οποίο ενσωματώθηκαν το διευρυμένο κεφάλαιο «ICT και Ευρυζωνικό Διαδίκτυο» και το νέο κεφάλαιο «Τηλεπικοινωνίες και Media», στο πλαίσιο της σύγκλισης τηλεπικοινωνιών και ΜΜΕ.

Στόχος αυτής της ενέργειας είναι να δώσουμε τη δυνατότητα στους μαθητές να κατανοήσουν πλήρως τί ακριβώς μπορούν να κάνουν με τις νέες τεχνολογίες, τί οφέλη μπορούν να αποκομίσουν με την κατάλληλη αξιοποίησή τους, και με ποιό τρόπο θα γίνουν πιο συμμετοχικοί, πιο ανταγωνιστικοί και, τελικά, πιο ευτυχισμένοι στη νέα αυτή παγκόσμια κοινωνία της γνώσης.

Καθηγητής Νικήτας Αλεξανδρίδης
Πρόεδρος ΕΕΤΤ

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το λεξικό

Το λεξικό αυτό θα σας βοηθήσει να βρείτε οποιαδήποτε λέξη σχετική με τους υπολογιστές και το ευρυζωνικό διαδίκτυο. Είναι οργανωμένο σε ενότητες: Βασικές πληροφορίες για τους υπολογιστές, Ύλικο, Λογισμικό, Τεχνολογία Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ICT) και Ευρυζωνικό Διαδίκτυο, Τηλεπικοινωνίες και Media. Εάν σκεφτείτε κάποια λέξη και την ενότητα στην οποία ανήκει, μπορείτε να ανατρέξετε στο αντίστοιχο τμήμα, όπου θα βρείτε τα λήμματα σε αλφαβητική σειρά. Εάν δεν έχετε ιδέα από πού να ξεκινήσετε, δοκιμάστε το αλφαβητικό ευρετήριο στη σελίδα 93.

Η Τεχνολογία Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ICT) και το Ευρυζωνικό Διαδίκτυο είναι θέματα με μεγάλο εύρος, γι' αυτό σε πολλά λήμματα υπάρχουν παραπομπές σε άλλες σχετικές λέξεις. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παραπομπές αυτές για να διαβάσετε στα γρήγορα το λεξικό και να πάρετε όσες πληροφορίες χρειάζεστε.

Επιπλέον, υπάρχει η ενότητα Τηλεπικοινωνίες και Media, η οποία αναφέρει τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις στην εποχή της ψηφιακής σύγκλισης.

fragmentation
Κατακερματισμός είναι η διεργασία κατά την οποία σχετικά τμήματα πληροφορίας χωρίζονται και διασκορπίζονται σε διαφορετικές περιοχές του σκληρού δίσκου. Αυτό συμβαίνει σταδιακά όσο πιο πολλές πληροφορίες προστίθενται στο δίσκο. Τελικά, ο κατακερματισμός επιβραδύνει τον υπολογιστή, οπότε πρέπει να κάνετε ενοποίηση των περιοχών του δίσκου.

defragment a53

hang
Όταν ο υπολογιστής κρεμάει, σταματάει ξαφνικά ό,τι κάνει και περιμένει. Μερικές φορές περιμένει περισσότερες πληροφορίες. Άλλες φορές συνεχίζει να περιμένει για πάρα πολύ ώρα οπότε πρέπει να τον κλείσετε και να κάνετε επανεκκίνηση.

κρέμασμα

interface
Συσκευή διάδρασης ή αλληλεπίδρασης είναι το μέσο που επιτρέπει την επικοινωνία σας με τον υπολογιστή. Το πληκτρολόγιο είναι μια συσκευή διάδρασης – επικοινωνείτε δακτυλογραφώντας. Το ποντίκι είναι μια άλλη συσκευή διάδρασης – το μετακινείτε και κάνετε κλικ για να επικοινωνήσετε με τον υπολογιστή. Η οθόνη είναι μια συσκευή διάδρασης μέσω της οποίας επικοινωνεί ο υπολογιστής με εσάς.

**keyboard a18 • mouse a19
monitor a19**

συσκευές διάδρασης

import
Η εισαγωγή δεδομένων αφορά το άνοιγμα αρχείων ή πληροφοριών σε ένα πρόγραμμα, ενώ έχουν δημιουργηθεί σε διαφορετικό πρόγραμμα.

initialize
Η απόδοση αρχικών τιμών εκτελείται κατά τη διαδικασία εκκίνησης ενός προγράμματος.

program a30

55

Χρήση του υπολογιστή

έγχρωμος τίτλος

ξεκάθαρος και ακριβής ορισμός

παρομομπές σε άλλα λήμματα

τίτλος ενότητας

Βασικά στοιχεία υπολογιστών

Γνωρίζετε τη διαφορά του ψηφιακού από το αναλογικό; Ή του μικροσίπ (ολοκληρωμένου κυκλώματος) από τη μητρική πλακέτα; Αυτό το τμήμα είναι αφιερωμένο στα βασικά στοιχεία των υπολογιστών. Εδώ θα βρείτε πληροφορίες για τον προγραμματισμό, τους διάφορους τύπους υπολογιστών και το πώς θα μπορούσαν να είναι οι υπολογιστές στο μέλλον. Υπάρχει ακόμα μια σελίδα αφιερωμένη στην ιστορία των υπολογιστών. Γνωρίζατε ότι οι πρώτοι υπολογιστές ήταν μεγαλύτεροι από ένα δωμάτιο αλλά πιο αργοί από έναν σύγχρονο φορητό υπολογιστή; Τέλος, υπάρχουν λήμματα που εξηγούν μερικά από τα βασικά κομμάτια στο εσωτερικό των υπολογιστών και τις εξωτερικές μονάδες που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κατά τη λειτουργία ενός υπολογιστή.

προγραμματίστε τον υπολογιστή
ώστε να ακολουθεί οδηγίες

analogue signals

Ένας τρόπος για να αποθηκεύσετε ή να στείλετε πληροφορίες είναι να χρησιμοποιήσετε *αναλογικά σήματα*. Όταν για παράδειγμα μιλάτε στο τηλέφωνο, η φωνή σας μετατρέπεται σε μεταβαλλόμενο ηλεκτρικό σήμα το οποίο ταξιδεύει μέσα από τα τηλεφωνικά καλώδια. Τα σήματα αυτά, τα οποία ονομάζονται αναλογικά, μεταβάλλονται ομαλά και είναι διαφορετικά από τα ψηφιακά σήματα, τα οποία αποτελούνται από σειρές ψηφίων. Τα αναλογικά σήματα πρέπει να μετατραπούν σε ψηφιακά για να μπορεί ο υπολογιστής να τα «καταλάβει».

digital σ10

binary numbers

Οι *δυσιαδικοί αριθμοί* αποτελούν ένα σύστημα μέτρησης χρησιμοποιώντας μόνο τους αριθμούς 1 και 0. Το μέτρημα πηγαίνει κάπως έτσι: «ένα, δέκα, έντεκα, εκατό, εκατόν ένα, εκατόν δέκα...» Στον παρακάτω πίνακα μπορείτε να δείτε τους δυαδικούς αριθμούς που αντιστοιχούν στους πρώτους δέκα αριθμούς. Οι υπολογιστές αποθηκεύουν πληροφορίες και κάνουν υπολογισμούς χρησιμοποιώντας δυαδικούς αριθμούς.

binary numbers	normal numbers
1	1
10	2
11	3
100	4
101	5
110	6
111	7
1000	8
1001	9
1010	10

bit σ3
megabyte σ12

bit

Το *δυσιαδικό ψηφίο* είναι το μικρότερο στοιχείο πληροφορίας που μπορεί να διαχειριστεί ένας υπολογιστής. Για να απεικονίσουμε ένα γράμμα του αλφάβητου χρειάζονται οχτώ ψηφία.

binary numbers σ3

Boolean logic

Η *Άλγεβρα Boole* είναι ένα σύνολο από κανόνες τους οποίους χρησιμοποιούν οι υπολογιστές. Βασίζεται σε απλές ερωτήσεις «σωστό ή λάθος». Οι μηχανές αναζήτησης την χρησιμοποιούν για τη συλλογή δεδομένων από το διαδίκτυο (Internet).

Internet σ33

bus

Ο *διάδρομος δεδομένων* είναι ένα σύνολο συνδέσεων που χρησιμοποιεί η κεντρική μονάδα επεξεργασίας για να επικοινωνεί με τα υπόλοιπα μέρη του υπολογιστή.

CPU σ10

byte (b)

Η *ψηφιακή λέξη* είναι μία μονάδα μέτρησης της πληροφορίας που μπορεί να διαχειριστεί ένας υπολογιστής. Ισοδυναμεί με 8 δυαδικά ψηφία (bit), δηλαδή την πληροφορία που χρειάζεται για τη δημιουργία ή αποθήκευση ενός γράμματος. Οι σύγχρονοι υπολογιστές μπορούν να αποθηκεύσουν δισεκατομμύρια ψηφιακές λέξεις.

Ο υπολογιστής είναι μια μηχανή που μπορεί να φέρει σε πέρας πολλές διαφορετικές εργασίες. Οι περισσότερες μηχανές έχουν σχεδιαστεί για να κάνουν ένα συγκεκριμένο πράγμα. Ο υπολογιστής όμως μπορεί να κάνει πολλά διαφορετικά πράγματα, επειδή μπορεί να προγραμματιστεί.

Ακολουθώντας οδηγίες

Όταν προγραμματίζετε έναν υπολογιστή, στην ουσία του δίνετε μία σειρά από εντολές για να του υποδείξετε τον τρόπο να κάνει κάτι. Μπορεί να είναι οτιδήποτε, από τη λύση ενός δύσκολου μαθηματικού προβλήματος μέχρι τη δημιουργία ενός χαρακτήρα καρτούν για ταινία κινουμένων σχεδίων. Ο υπολογιστής εκτελεί εντολές πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι ένας άνθρωπος και χωρίς να κάνει λάθη. Οι υπολογιστές είναι τόσο χρήσιμοι ώστε χρησιμοποιούνται παντού – στο σπίτι και στη δουλειά. Σήμερα, οι υπολογιστές ελέγχουν μηχανήματα που παράγουν τα πάντα – από αεροσκάφη μέχρι στυλό. Υπάρχουν επίσης μικροί υπολογιστές σε μηχανές καθημερινής χρήσης, όπως το αυτοκίνητο και το ραδιόφωνο.

Οι υπολογιστές δεν θεωρούνταν πάντοτε τόσο σημαντικοί. Το 1947 ένας ειδικός δήλωσε ότι 18 υπολογιστές θα ήταν αρκετοί για όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες! Σήμερα υπάρχουν περισσότεροι από 400.000.000 υπολογιστές στις ΗΠΑ και πάνω από ένα δισεκατομμύριο σε όλο τον κόσμο.

επιτραπέζιος υπολογιστής

Σχήματα και μεγέθη

Υπολογιστές υπάρχουν σε όλα τα μεγέθη και τα σχήματα. Ο πιο γνωστός τύπος υπολογιστή είναι ο επιτραπέζιος προσωπικός υπολογιστής. Υπάρχει επίσης ο φορητός υπολογιστής, ο οποίος έχει τις διαστάσεις ενός χαρτοφύλακα και μεταφέρεται εύκολα.

Ακόμη μικρότερο είναι το PDA ή προσωπικός ψηφιακός βοηθός, που έχει μέγεθος σημειωματάριου και χωράει στην τσέπη.

Άλλοι υπολογιστές είναι πολύ μεγάλοι. Ένας κεντρικός υπολογιστής (mainframe) μπορεί να χρησιμοποιείται από εκατοντάδες ή χιλιάδες ανθρώπους την ίδια στιγμή. Οι υπερυπολογιστές είναι πολύ γρήγοροι: μπορούν να εκτελέσουν εκατοντάδες εκατομμύρια εντολές το δευτερόλεπτο.

Υπολογιστές του μέλλοντος

Οι υπολογιστές γίνονται ολοένα και πιο ισχυροί. Οι επιστήμονες επιδιώκουν να βρουν καινούργιους τρόπους για να τους βελτιώσουν. Αυτό συνήθως σημαίνει να τους κάνουν πιο γρήγορους. Μία καινούργια ιδέα πάνω στην οποία δουλεύουν οι επιστήμονες σήμερα είναι ο κβαντικός υπολογιστής. Οι περισσότεροι υπολογιστές σήμερα εκτελούν τη μία εντολή μετά την άλλη, αλλά ο κβαντικός υπολογιστής μπορεί να κάνει πολλούς υπολογισμούς ταυτόχρονα. Μπορεί να δουλέψει δισεκατομμύρια φορές γρηγορότερα από έναν συνηθισμένο υπολογιστή.

Οι επιστήμονες σχεδιάζουν υπολογιστές που μπορούν να φορεθούν. Θα μπορούσαν να είναι μέρος του ρουχισμού ή να φορεθούν στον καρπό όπως το ρολόι χεριού. Ένα άλλο νέο είδος υπολογιστή θα μπορείτε να το κάνετε ρολό, όπως μια κόλλα χαρτί. Θα είναι δυνατόν να το διαβάσετε, όπως ένα βιβλίο ή ένα περιοδικό. Όταν τελειώνετε την ανάγνωση, θα μπορείτε να το τυλίξετε και να το βάλετε στην τσέπη σας ή να το χρησιμοποιήσετε για να σκοτώσετε μια μύγα...

η τελευταία λέξη της μόδας στους υπολογιστές

ένας ευφυής υπολογιστής

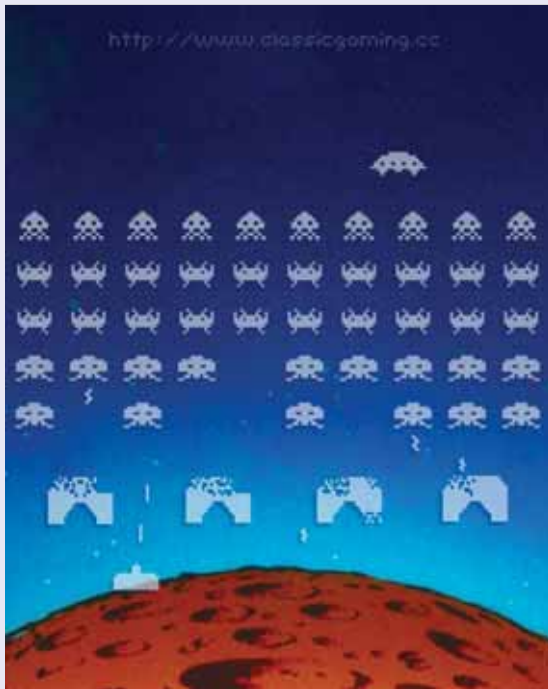
Μικροσκοπικοί υπολογιστές

Ίσως η πιο ενδιαφέρουσα εξέλιξη από όλες να είναι ο νανοϋπολογιστής. Είναι ένας μικροσκοπικός υπολογιστής που αποτελείται από λίγα άτομα. Οι νανοϋπολογιστές θα μπορούσαν να κάνουν ένα σωρό απίστευτα πράγματα. Μικροσκοπικά ρομπότ ελεγχόμενα από νανοϋπολογιστές θα μπορούν να πραγματοποιήσουν επεμβάσεις μέσα στο σώμα.

Κάποιοι επιστήμονες φαντάζονται ότι πολλοί νανοϋπολογιστές μαζί θα μπορούσαν να δημιουργήσουν νανο-όντα. Τα νανο-όντα θα είναι πολύ μικρές μηχανές, πιο έξυπνες από τον άνθρωπο που θα μπορούν να αλλάζουν το σχήμα τους.

laptop σ18
PC σ20
program σ30

Υπάρχουν χιλιάδες παιχνίδια που μπορεί να παίξει κανείς σ' έναν υπολογιστή. Μερικά από αυτά, όπως σκάκι και χαρτιά, είναι γνωστά παιχνίδια σε ειδική έκδοση για υπολογιστή, ενώ άλλα είναι σχεδιασμένα ειδικά για υπολογιστή. Παλιότερα, τα παιχνίδια αυτά ήταν πολύ απλά, επειδή οι πρώτοι υπολογιστές δεν μπορούσαν να υποστηρίξουν περίπλοκα γραφικά και ήχους. Το πιο γνωστό από τα πρώτα παιχνίδια ονομαζόταν Space Invaders («εισβολείς από το διάστημα») και ο σκοπός ήταν να πυροβολήσεις εξωγήινα διαστημόπλοια πριν προλάβουν να προσγειωθούν στη Γη.

εισβολείς από το διάστημα

Είδη παιχνιδιών

Σήμερα υπάρχουν τέσσερις βασικοί τύποι παιχνιδιών. Τα παιχνίδια στρατηγικής είναι εκείνα που πρέπει κανείς να σκεφτεί προσεκτικά και να σχεδιάσει πώς θα νικήσει – για παράδειγμα παιχνίδια με στρατούς σε μάχη. Στα παιχνίδια περιπέτειας πρέπει κανείς να λύσει γρίφους και κάποιες φορές να μαζέψει όπλα ή έναν θησαυρό καθώς συνεχίζει την αναζήτηση. Τα παιχνίδια προσομοίωσης αντιγράφουν την αληθινή ζωή όσο πιο πιστά γίνεται (π.χ. παιχνίδια πτήσης αεροπλάνων ή οδήγησης αγωνιστικών αυτοκινήτων). Τα παιχνίδια δράσης μπορεί να είναι από απλές μάχες μέχρι αγώνες με αυτοκίνητα.

Κάποιοι υπολογιστές είναι ειδικά σχεδιασμένοι για να παίζει κανείς παιχνίδια, είτε μόνος είτε με άλλους, μέσω διαδικτύου. Οι υπολογιστές αυτοί έχουν εξελιγμένα γραφικά ώστε τα παιχνίδια να είναι όσο πιο ρεαλιστικά γίνεται.

Internet σ33
network σ46

τα γραφικά των υπολογιστών έχουν βελτιωθεί από την δεκαετία του 1980

παιχνίδι δράσης

© 2006 SEGA Corporation

© 2006 SEGA Corporation

© 2006 SEGA Corporation

Οι υπολογιστές υπάρχουν πολύ περισσότερα χρόνια απ' ό,τι νομίζετε. Περίπου 2000 χρόνια πριν, οι Βαβυλώνιοι εφνύσαν τον άβακα, μία αριθμομηχανή χειριού φτιαγμένη από χάντρες περασμένες στη σειρά από σύρμα σ' ένα ξύλινο πλαίσιο. Σε πολλά μέρη του κόσμου ο άβακας χρησιμοποιείται ακόμα και σήμερα.

Αριθμομηχανές και διάτρητες κάρτες

Δεν υπήρξαν καινούργιες ιδέες για υπολογιστές για περίπου 1600 χρόνια μετά από αυτό. Τότε, το 1623 ένας Γερμανός επιστήμονας, ο Wilhelm Schickard, κατασκεύασε μια μηχανή, το «Υπολογιστικό Ρολόι», που μπορούσε να προσθέσει και να αφαιρέσει εξαψήφιους αριθμούς. Αυτός πρέπει να ήταν ο πρώτος υπολογιστής που κατασκευάστηκε ποτέ.

Μέσα στα επόμενα 200 χρόνια οι άνθρωποι έφτιαξαν πολλές διαφορετικές αριθμομηχανές. Αλλά όλες έκαναν απλά αθροίσματα. Τότε το 1820 ο Charles Babbage σχεδίασε μια μηχανή, την οποία ονόμασε «Μηχανή της Διαφοράς», που μπορούσε να κάνει πιο περίπλοκους υπολογισμούς. Δυστυχώς η μηχανή ήταν τόσο περίπλοκη ώστε μόνο ένα μικρό κομμάτι της κατασκευάστηκε. Ο Charles σχεδίασε και μια ακόμη πιο περίπλοκη μηχανή που ονομάστηκε «Αναλυτική Μηχανή». Η μηχανή αυτή δεν κατασκευάστηκε ποτέ, πράγμα λυπηρό επειδή θα μπορούσε να ήταν ο πρώτος υπολογιστής με δυνατότητα προγραμματισμού.

Οι πρώτοι αληθινοί υπολογιστές

Στη δεκαετία του 1940 κατασκευάστηκαν οι πρώτες μηχανές που έμοιαζαν με αυτό που γνωρίζουμε σήμερα ως υπολογιστή. Αυτοί οι πρώτοι υπολογιστές δεν ήταν φορητοί. Ένας από αυτούς τους υπολογιστές, που ονομαζόταν ENIAC, ζύγιζε 30 τόνους. Κατανάλωνε τόση ενέργεια που προκαλούσε διακοπές ηλεκτρικού ρεύματος.

Οι πρώτοι υπολογιστές λειτουργούσαν με μεγάλες γυάλινες λυχνίες που έμοιαζαν με λεπτούς λαμπτήρες. Τότε, το 1948 εφευρέθηκαν τα τρανζίστορ. Ήταν πολύ μικρότερα και δεν έσπαζαν τόσο εύκολα. Οι υπολογιστές σύντομα μειώθηκαν σε μέγεθος και έγιναν πιο γρήγοροι.

Ένας από τους πρώτους υπολογιστές που βγήκαν στο εμπόριο ονομαζόταν Univac. Οι πρώτοι Univac κατασκευάστηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το 1951. Ζύγιζαν πάνω από 12 τόνους και κόστιζαν \$ 159.000. Μόνο η κυβέρνηση και οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις είχαν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν υπολογιστές σαν αυτούς.

Η Τρίτη γενιά

Το 1959 μια νέα εφεύρεση σηματοδότησε την αρχή του σύγχρονου υπολογιστή. Αυτή η εφεύρεση ήταν το ολοκληρωμένο κύκλωμα (microchip), το οποίο συνέπτυξε εκατοντάδες τρανζίστορ και άλλα ηλεκτρονικά εξαρτήματα πάνω σ' ένα δίσκο από πυρίτιο, σε μέγεθος νυχιού.

Τα ολοκληρωμένα κυκλώματα έδωσαν τη δυνατότητα να κατασκευαστούν οι πρώτοι υπολογιστές για το σπίτι. Ονομάστηκαν μίνι υπολογιστές (minicomputers) και έκαναν την εμφάνισή τους το 1962. Κόστιζαν 2000 δολάρια και είχαν περίπου το μέγεθος ενός πλυντηρίου!

Οι πρώτοι υπολογιστές είχαν για επικοινωνία μόνο ένα πληκτρολόγιο. Το 1964, όμως, κατασκευάστηκε το πρώτο ποντίκι. Οι επόμενες πιο σημαντικές εξελίξεις συνέβησαν στα λειτουργικά συστήματα για προσωπικούς υπολογιστές – τα προγράμματα που δίνουν εντολές στους υπολογιστές. Τα πιο γνωστά ήταν το DOS, που δημιουργήθηκε από τη Microsoft το 1982, και το λειτουργικό σύστημα Macintosh, που δημιουργήθηκε από την Apple το 1984. Σήμερα οι περισσότεροι υπολογιστές χρησιμοποιούν μία από τις εξελιγμένες μορφές αυτών των δύο συστημάτων.

το πρώτο
μικροσίπ
στον κόσμο

υπολογιστές του μέλλοντος

Και έπειτα;

Το 1943 ο πρόεδρος της εταιρείας υπολογιστών IBM πρόβλεψε ότι ο κόσμος θα χρειαστεί ίσως πέντε υπολογιστές. Σήμερα υπάρχουν πάνω από ένα δισεκατομμύριο υπολογιστές παγκοσμίως. Κανείς δεν μπορεί να φανταστεί τη ζωή χωρίς αυτούς. Χρησιμοποιούνται για τα πάντα, από παιχνίδια μέχρι αποστολές στο διάστημα. Ποιος ξέρει για τι άλλο θα χρησιμοποιηθούν στο μέλλον;

↖
DOS σ28
keyboard σ18
Macintosh σ19
operating system σ30
program σ30

calculate

Υπολογίζω σημαίνει βρίσκω λύση με μαθηματικό τρόπο. Από εκεί πήρε την ονομασία του και ο υπολογιστής.

central processing unit

Κεντρική μονάδα επεξεργασίας (CPU).

chip

Το *τσιπ* είναι μια άλλη ονομασία του μικροτσιπ (ολοκληρωμένο κύκλωμα).

CPU (central processing unit)

Η *κεντρική μονάδα επεξεργασίας* είναι ο εγκέφαλος του υπολογιστή. Αποτελείται από έναν ή περισσότερους μικροεπεξεργαστές (ολοκληρωμένα κυκλώματα με μεγάλη επεξεργαστική ισχύ). Η κεντρική μονάδα επεξεργασίας του υπολογιστή πραγματοποιεί εκατομμύρια υπολογισμούς κάθε δευτερόλεπτο.

microchip σ12

digital

Ψηφιακό σημαίνει «χρησιμοποιεί ψηφία». Ένας υπολογιστής αποθηκεύει πληροφορίες, κάνει υπολογισμούς και επικοινωνεί με άλλους υπολογιστές χρησιμοποιώντας σειρές από δυαδικούς αριθμούς. Όταν θέλετε να εισάγετε στον υπολογιστή πληροφορίες, π.χ. φωτογραφίες, μουσική ή ταινίες, πρέπει να βρίσκονται σε ψηφιακή μορφή, αλλιώς ο υπολογιστής δεν μπορεί να τη χρησιμοποιήσει.

drive

Έτσι αποκαλούνται οι περιφερειακές συσκευές για την αποθήκευση πληροφοριών. Ο υπολογιστής ονομάζει κάθε μία απ' αυτές με ένα γράμμα. Οι περισσότεροι υπολογιστές έχουν τουλάχιστον ένα σκληρό δίσκο, ο οποίος ονομάζεται δίσκος C. Συνήθως υπάρχουν και συσκευές CD ή/και DVD και, συχνά, συσκευή δισκέτας (floppy disk). Μπορείτε να συνδέσετε στον υπολογιστή όλων των ειδών τις περιφερειακές συσκευές αποθήκευσης, οι οποίες εμφανίζονται σαν ξεχωριστοί δίσκοι.

CD σ16 • DVD σ17
floppy disk σ17 • hard disk σ18

formula

Οι *μαθηματικοί τύποι* χρησιμοποιούνται στις βάσεις δεδομένων και στα λογιστικά φύλλα. Μ' έναν μαθηματικό τύπο μπορείτε, για παράδειγμα, να κάνετε οποιαδήποτε πράξη σε μια λίστα από αριθμούς.

database σ76 • spreadsheet σ77

gigabyte (GB)

Το gigabyte είναι μία μονάδα μέτρησης των πληροφοριών που μπορεί να αποθηκεύσει ένας υπολογιστής. Το gigabyte είναι 1024 megabyte. Μερικοί σύγχρονοι υπολογιστές μπορούν να αποθηκεύσουν παραπάνω από 500 gigabyte πληροφορίας. Πόσα ψηφία μας κάνει αυτό;

byte 03 • megabyte 012

gigahertz (Ghz)

Το gigahertz χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της ταχύτητας ενός μικροεπεξεργαστή.

input

Είσοδος είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για τις πληροφορίες που εισάγονται σε έναν υπολογιστή.

interactive

Διαδραστικό είναι ένα πρόγραμμα στο οποίο ο χρήστης καλείται να απαντήσει ερωτήσεις ή να κάνει πράγματα. Τα παιχνίδια και τα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα διαδραστικών προγραμμάτων.

Kbps (kilobits per second)

Το Kbps αποτελεί μονάδα μέτρησης του ρυθμού μεταφοράς δεδομένων. Για παράδειγμα, ο γρηγορότερος ρυθμός με τον οποίο μπορείτε να μεταφέρετε ένα αρχείο από το διαδίκτυο, χρησιμοποιώντας δικτύωση μέσω τηλεφωνικής κλήσης

είναι περίπου 56 kbps, ενώ μέσω ευρυζωνικής σύνδεσης η ταχύτητα μπορεί να φτάσει μέχρι 24 Mbps.

data 076 • Internet 033

kilobyte

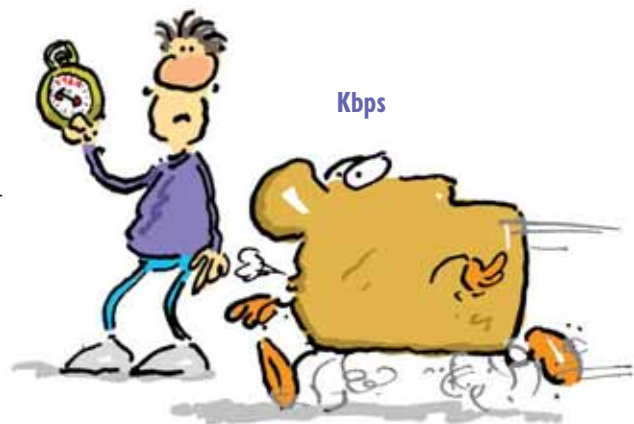
Το kilobyte είναι μονάδα μέτρησης της ποσότητας πληροφοριών που μπορεί να διαχειριστεί ένας υπολογιστής. Ένα kilobyte είναι 1024 bytes.

byte 03

Mbps (megabits per second)

Το Mbps είναι μονάδα μέτρησης της ταχύτητας με την οποία μπορούν να σταλούν και να παραληφθούν οι πληροφορίες. Οι ευρυζωνικές συνδέσεις έχουν ταχύτητα μεγαλύτερη από 1 Mbps.

broadband 037
bit 03

microchip

Το ολοκληρωμένο κύκλωμα (μικροσίπ) είναι ένα τετράγωνο από πυρίτιο στο μέγεθος ενός μεγάλου γραμματόσημου. Η επιφάνεια του ολοκληρωμένου κυκλώματος καλύπτεται από πολύ μικρά ηλεκτρονικά κυκλώματα, τα οποία αποτελούν τον εγκέφαλο που κάνει τον υπολογιστή να λειτουργεί. Πριν ανακαλυφθούν τα ολοκληρωμένα κυκλώματα, οι υπολογιστές ήταν μεγαλύτεροι σε μέγεθος και δεν ήταν τόσο ισχυροί.

computer history σ8-9

megabyte (MB)

Το megabyte είναι μονάδα μέτρησης της πληροφορίας που μπορεί να αποθηκεύσει, να στείλει ή να λάβει ένας υπολογιστής. Η ψηφιακή λέξη (byte) είναι η πληροφορία που απαιτείται για να απεικονίσουμε ένα γράμμα. Το megabyte είναι 1024 x 1024 ψηφιακές λέξεις.

byte σ3

megahertz (Mhz)

Το megahertz αποτελεί μονάδα μέτρησης της ταχύτητας με την οποία ο υπολογιστής μπορεί να διαχειριστεί δεδομένα (πληροφορίες). Τα προγράμματα δουλεύουν γρηγορότερα όταν η ταχύτητα του υπολογιστή είναι μεγαλύτερη.

data σ76 • program σ30

motherboard

Η μητρική πλακέτα είναι το κύριο τυπωμένο κύκλωμα (circuit board) του υπολογιστή. Περιλαμβάνει την κεντρική μονάδα επεξεργασίας (CPU).

CPU σ10 • circuit board σ16

output

Έξοδος είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για τις πληροφορίες που εξέρχονται από έναν υπολογιστή, για παράδειγμα μέσω του εκτυπωτή, των ηχείων ή της οθόνης.

monitor σ19 • printer σ21

Υλικό

Αυτό το κεφάλαιο εξηγεί τι είναι το «υλικό» – τα διάφορα μηχανικά τμήματα που αποτελούν τον υπολογιστή. Στο πρώτο μέρος θα μάθετε για τον «εγκέφαλο» του υπολογιστή και τα περιφερειακά συστήματα. Υπάρχουν επίσης πληροφορίες για τα διαφορετικά είδη μνήμης που έχει ένας υπολογιστής. Τα υπόλοιπα λήμματα θα σας βοηθήσουν να ξεκαθαρίσετε τις κατηγορίες των υπολογιστών. Θα μάθετε τη διαφορά του Mac από το PC (προσωπικός υπολογιστής) και ενός φορητού υπολογιστή από έναν υπολογιστή παλάμης. Θα μάθετε επίσης για τα διαφορετικά είδη αποθήκευσης δεδομένων όπως ο σκληρός δίσκος, τα CD (οπτικοί δίσκοι αποθήκευσης δεδομένων) και τα DVD. Τέλος, θα βρείτε πληροφορίες για τους διαφορετικούς τύπους εκτυπωτή, οθόνης και ποντικιού.

αποθήκευση πληροφοριών
σ' έναν υπολογιστή

Το υλικό ενός υπολογιστή είναι τα κομμάτια που τον αποτελούν. Εκτός από το υλικό ο υπολογιστής χρειάζεται και λογισμικό (το πρόγραμμα που του δίνει εντολές).

ο εγκέφαλος του υπολογιστή

Ο εγκέφαλος του υπολογιστή

Στην «καρδιά» κάθε υπολογιστή βρίσκεται η κεντρική μονάδα επεξεργασίας (CPU). Αυτή αποτελεί τον «εγκέφαλο» του υπολογιστή. Εκτελεί εκατομμύρια υπολογισμούς κάθε δευτερόλεπτο. Σ' έναν σύγχρονο υπολογιστή, η κεντρική μονάδα επεξεργασίας είναι ένας μικροεπεξεργαστής – ένα μικρό κομμάτι σιλικόνης που περιέχει χιλιάδες μικροσκοπικά τρανζίστορ και άλλα ηλεκτρονικά κομμάτια.

Η κεντρική μονάδα επεξεργασίας είναι μέρος της μητρικής πλακέτας, η οποία την συνδέει με τις περιφερειακές μονάδες του υπολογιστή. Η μητρική πλακέτα δρομολογεί τις πληροφορίες που εισέρχονται και εξέρχονται από την κεντρική μονάδα επεξεργασίας.

Μνήμη

Εκτός από υπολογισμούς, ένας υπολογιστής πρέπει να μπορεί να αποθηκεύσει πληροφορίες. Οτιδήποτε πρέπει να αποθηκευτεί για μεγάλο διάστημα, φυλάσσεται στο σκληρό δίσκο, όπου οι πληροφορίες αποθηκεύονται μαγνητικά. Οι δίσκοι περιστρέφονται χιλιάδες φορές κάθε λεπτό. Μία μαγνητική κεφαλή, ακριβώς πάνω από την επιφάνεια του δίσκου, διαβάζει και γράφει πληροφορίες.

Αν οι πληροφορίες χρειάζεται να αποθηκευτούν για μικρό διάστημα, τότε φυλάσσονται στη μνήμη άμεσης πρόσβασης (RAM). Εκεί ο υπολογιστής αποθηκεύει πληροφορίες προσωρινά ενώ διεκπεραιώνει μια συγκεκριμένη λειτουργία.

Η ειδοποιός διαφορά μεταξύ του σκληρού δίσκου και της μνήμης άμεσης πρόσβασης είναι ότι όταν κλείσουμε τον υπολογιστή, οι πληροφορίες που έχουν αποθηκευθεί στην μνήμη άμεσης πρόσβασης χάνονται. Γι' αυτό, είναι πολύ σημαντικό να αποθηκεύετε τη δουλειά σας. Κατά την αποθήκευση ενός αρχείου, οι πληροφορίες μεταφέρονται από την μνήμη άμεσης πρόσβασης στο σκληρό δίσκο.

η μνήμη του υπολογιστή

Περιφερειακά

Εκτός από το υπολογιστικό μέρος, ένας υπολογιστής χρειάζεται και περιφερειακές μονάδες, οι οποίες ονομάζονται περιφερειακά. Τα περιφερειακά μπορεί να είναι συσκευές εισόδου (ένας από τους τρόπους για να εισαχθούν πληροφορίες στον υπολογιστή) ή συσκευές εξόδου (ένας από τους τρόπους να εξαχθούν πληροφορίες από τον υπολογιστή) ή και τα δύο. Το πληκτρολόγιο είναι μία από τις κυριότερες συσκευές εισόδου. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για να εισάγετε πληροφορίες ή να δώσετε εντολές στον υπολογιστή.

Μια άλλη σημαντική συσκευή εισόδου είναι το ποντίκι, το οποίο ελέγχει την κίνηση του κέρσορα (δείκτη) πάνω στη οθόνη του υπολογιστή. Κάνοντας «κλικ» με το ποντίκι, μπορείτε να δώσετε εντολές στον υπολογιστή.

Η κυριότερη συσκευή εξόδου του υπολογιστή είναι η οθόνη, στην οποία μπορείτε να δείτε από λογιστικά φύλλα μέχρι ταινίες. Πολλές οθόνες έχουν μεγάφωνα ώστε να ακούγεται και ήχος.

Υπάρχουν δύο είδη οθόνης. Οι παλιότερες είναι οι οθόνες καθοδικών ακτινών (CRT). Οι οθόνες αυτές είναι ογκώδεις, βαριές και μοιάζουν με παλιές τηλεοράσεις. Οι νεότερες οθόνες είναι επίπεδες, ελαφριές και ονομάζονται οθόνες υγρών κρυστάλλων (TFT ή LCD).

περιφερειακά

Άλλο υλικό

Υπάρχουν πολλά περιφερειακά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τον υπολογιστή. Οι εκτυπωτές εκτυπώνουν αντίγραφα των αρχείων σε χαρτί. Ο σαρωτής (scanner) μπορεί να σαρώσει φωτογραφίες και άλλες πληροφορίες από ένα βιβλίο ή περιοδικό και να το αποθηκεύσει στον υπολογιστή. Τα CD και τα DVD μπορούν να αποθηκεύουν πληροφορίες εκτός του υπολογιστή. Μπορείτε επίσης να συνδέσετε τον υπολογιστή με ψηφιακή φωτογραφική μηχανή ή κάμερα διαδικτύου, μικρόφωνο, κινητό τηλέφωνο και μια ολόκληρη σειρά από άλλες συσκευές.

CPU σ10 • DVD σ17 • hard disk σ18
keyboard σ18 • memory σ19
monitor σ19 • mouse σ19
printer σ21 • scanner σ21
software σ24 • webcam σ50

cable

Τα καλώδια συνδέουν τα διαφορετικά μέρη ενός υπολογιστικού συστήματος μεταξύ τους.

CD (compact disc)

Το CD χρησιμοποιείται για την αποθήκευση μουσικής ή άλλων πληροφοριών. Υπάρχουν διαφορετικά είδη CD. Το CD-ROM είναι ένα CD από το οποίο μπορείτε να διαβάσετε πληροφορίες αλλά δεν μπορείτε να εγγράψετε πληροφορίες. Το CD-RW είναι ένα CD με το οποίο μπορείτε να κάνετε και τα δύο. Τα CD είναι η πιο δημοφιλής μέθοδος αποθήκευσης ή δημιουργίας αντιγράφων ασφαλείας.

external memory σ17

ένα επανεγγράψιμο CD (CD-RW)

circuit board

Το τυπωμένο κύκλωμα είναι ένα μικρό κομμάτι πλαστικής επιφάνειας που υποστηρίζει και συνδέει ηλεκτρονικά κυκλώματα.

microchip σ12

compatible

Όταν τα κομμάτια του εξοπλισμού του υπολογιστή είναι συμβατά, τότε μπορούν να λειτουργήσουν σε συνεργασία.

control devices

Οι περιφερειακές συσκευές ελέγχου επιτρέπουν την επικοινωνία με τον υπολογιστή, π.χ. το πληκτρολόγιο και το ποντίκι.

mouse σ19 • keyboard σ18

CRT (cathode ray tube)

Οι οθόνες καθοδικών ακτίνων είναι βαριές και ογκώδεις όπως οι παλιότερες τηλεοράσεις. Σήμερα οι περισσότεροι υπολογιστές έχουν επίπεδες οθόνες.

device

Συσκευή ονομάζεται ένα ξεχωριστό κομμάτι εξοπλισμού που μπορεί να συνδεθεί με τον υπολογιστή. Οι οθόνες, οι εκτυπωτές, οι σαρωτές και τα πληκτρολόγια είναι τέτοιες συσκευές.

disk

Οι δίσκοι χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πληροφοριών. Ο σκληρός δίσκος, καθώς και οι δισκέτες, τα CD και τα DVD αποτελούν διαφορετικά είδη δίσκου.

floppy disk σ17 • hard disk σ18

dot matrix printer

Ο εκτυπωτής με κεφαλή ακίδων χρησιμοποιεί μικροσκοπικές τελείες για να εκτυπώσει γράμματα. Αυτές οι τελείες δημιουργούνται με τη βοήθεια μικροσκοπικών βελονών που χτυπούν μια ταινία μελανιού.

DVD (digital versatile disc)

Το DVD μοιάζει στην εμφάνιση με το CD αλλά μπορεί να αποθηκεύσει μεγαλύτερο όγκο πληροφοριών. Συνήθως, τα παιχνίδια υπολογιστή, οι ταινίες και τα μουσικά βίντεο είναι γραμμένα σε DVD.

 computer games σ6 • CD σ16

expansion card

Η *κάρτα επέκτασης* είναι ένα πρόσθετο τυπωμένο κύκλωμα που μπορεί να τοποθετηθεί σε μια θύρα επέκτασης μέσα στον υπολογιστή. Με τις κάρτες επέκτασης μπορείτε να αυξήσετε τις δυνατότητες του υπολογιστή σας, π.χ. μπορείτε να βελτιώσετε την απόδοσή του σε απαιτητικά παιχνίδια με μια ταχύτερη κάρτα γραφικών.

 circuit board σ16
computer games σ6

expansion slot

Η *θύρα επέκτασης* είναι η υποδοχή σε έναν υπολογιστή όπου μπορεί να τοποθετηθεί πρόσθετη μνήμη ή κάρτα επέκτασης.

external memory

Οποιαδήποτε μέθοδος αποθήκευσης δεδομένων εκτός του υπολογιστή ονομάζεται *εξωτερική μνήμη*. Οι δισκέτες ήταν παλιότερα ο κυριότερος τρόπος αποθήκευσης. Στις μέρες μας υπάρχουν πολλά διαφορετικά είδη εξωτερικής μνήμης. Σήμερα χρησιμοποιούνται κυρίως τα CD τα οποία αποθηκεύουν μεγαλύτερο όγκο πληροφοριών από μια δισκέτα. Τα DVD

είναι ένα άλλο είδος εξωτερικής μνήμης. Μπορείτε ακόμα να χρησιμοποιήσετε tape drive, zip drive, pen drive ή έναν εξωτερικό σκληρό δίσκο.

 floppy disk σ17 • hard disk σ18
pen drive σ20 • zip drive σ23

floor turtle

Το floor turtle είναι ένα μικρό ρομπότ σε σχήμα χελώνας που ελέγχεται μέσω υπολογιστή. Χρησιμοποιείται για την εκπαίδευση μικρών παιδιών σε βασικό προγραμματισμό.

 program σ30

floppy disk

Η *δισκέτα* είναι ένα μέσο για να αποθηκεύσετε δεδομένα εκτός του υπολογιστή. Οι παλιές δισκέτες ήταν στρογγυλές και λύγιζαν εύκολα. Σήμερα προστατεύονται από μια πλαστική θήκη. Οι δισκέτες μπορούν να αποθηκεύσουν μικρή ποσότητα πληροφοριών σε σχέση με τα CD και τα DVD. Επίσης, η μεταφορά αρχείων από και προς μια δισκέτα είναι πιο αργή, γι' αυτό δεν χρησιμοποιούνται πλέον συχνά.

 CD σ16 • DVD σ17
external memory σ17

hard copy

Το *εκτυπωμένο αντίγραφο* είναι η έντυπη έκδοση δεδομένων που είναι αποθηκευμένα στον υπολογιστή σας.

hard disk

Ο σκληρός δίσκος του υπολογιστή είναι ο χώρος αποθήκευσης πληροφοριών. Ο δίσκος έχει διάμετρο περίπου 9 εκατοστά και περιστρέφεται με πολύ μεγάλη ταχύτητα. Οι πληροφορίες αποθηκεύονται στην μαγνητική επένδυση της επιφάνειας του δίσκου. Μπορείτε να αγοράσετε σκληρούς δίσκους ξεχωριστά για να τους χρησιμοποιήσετε για εξωτερική αποθήκευση.

external memory σ17

heat sink

Η ψύκτρα είναι το μέρος του υπολογιστή που εμποδίζει την κεντρική μονάδα επεξεργασίας (CPU) να υπερθερμανθεί, απομακρύνοντας τη θερμότητα.

CPU σ10

inkjet printer

Ο εκτυπωτής ψεκασμού μελάνης είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος εκτυπωτή. Εκτυπώνει εικόνες και φωτογραφίες ψεκάζοντας την επιφάνεια του χαρτιού με εκατομμύρια μικροσκοπικές κουκίδες από έγχρωμο μελάνι.

printer σ21

jewel case

Η θήκη προστασίας είναι μια διάφανη πλαστική θήκη για τη φύλαξη των CD ή των DVD.

CD σ16 • DVD σ17

joystick

Η περιφερειακή συσκευή ελέγχου με μοχλό (joystick) χρησιμοποιείται συνήθως για παιχνίδια. Με το joystick μπορείτε να

μετακινήσετε ή να καθοδηγήσετε αντικείμενα στην οθόνη.

keyboard

Το πληκτρολόγιο είναι ο κυριότερος τρόπος για την εισαγωγή δεδομένων στον υπολογιστή. Μοιάζει πολύ με την παλιά γραφομηχανή. Ονομάζεται QWERTY επειδή τα πρώτα έξι γράμματα γράφουν «QWERTY». Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το πληκτρολόγιο για να γράψετε στον υπολογιστή. Μπορείτε επίσης να το χρησιμοποιήσετε για να δώσετε στον υπολογιστή εντολές μέσα από τις συντομεύσεις πληκτρολογίου και τα πλήκτρα με προγραμματιζόμενες λειτουργίες.

πληκτρολόγιο

laptop

Ο φορητός υπολογιστής έχει μέγεθος όσο ένα βιβλίο. Λειτουργεί με μπαταρία, οπότε μπορείτε να τον χρησιμοποιήσετε οπουδήποτε. Υπάρχει και καλώδιο για να επαναφορτίζεται η μπαταρία.

laser printer

Ο εκτυπωτής λέιζερ μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί για τον εκτυπωτή ψεκασμού μελάνης, από τον οποίο είναι πιο γρήγορος αλλά πιο ακριβός, γι' αυτό χρησιμοποιείται συνήθως σε επαγγελματικούς χώρους.

printer σ21

LCD (liquid crystal display)

Η *οθόνη υγρών κρυστάλλων* είναι ο τύπος οθόνης που έχουν οι φορητοί υπολογιστές. Ίδιου τύπου είναι και οι επίπεδες οθόνες των επιτραπέζιων υπολογιστών. Αρχικά οι οθόνες LCD χρησιμοποιήθηκαν σε αριθμομηχανές και ψηφιακά ρολόγια.

laptop σ18 • monitor σ19

Macintosh

Οι υπολογιστές Macintosh ή Apple Mac, οι οποίοι κατασκευάζονται από την εταιρία Apple, είναι πολύ δημοφιλείς κυρίως σε γραφίστες και όσους χρησιμοποιούν υπολογιστές για μουσική ή βίντεο.

operating system σ30
PC σ20 • Windows σ31

magnetic disk

Οι *μαγνητικοί δίσκοι* χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πληροφοριών. Ο σκληρός δίσκος είναι μαγνητικός δίσκος.

hard disk σ18

memory

Η *μνήμη* του υπολογιστή είναι ο χώρος που αποθηκεύονται πληροφορίες για μικρό χρονικό διάστημα. Αυτού του είδους η προσωρινή μνήμη λέγεται και RAM (μνήμη άμεσης πρόσβασης). Εάν σβήσει ο υπολογιστής, μπορεί να χάσετε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες στην προσωρινή μνήμη εκτός εάν τις έχετε αποθηκεύσει στο σκληρό δίσκο.

hard disk σ18

microprocessor

Μικροεπεξεργαστής ονομάζεται η κεντρική μονάδα επεξεργασίας του υπολογιστή.

CPU σ10

monitor

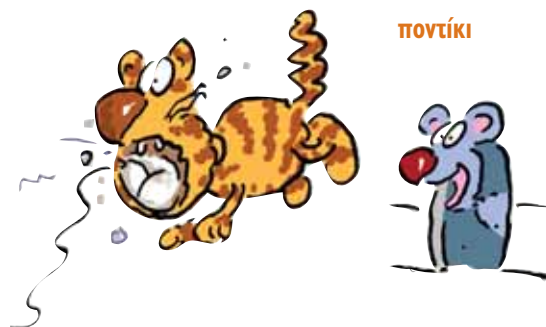
Η *οθόνη* του υπολογιστή μοιάζει με την οθόνη της τηλεόρασης. Είναι ο κυριότερος τρόπος με τον οποίο ο υπολογιστής επικοινωνεί με τον κόσμο. Μερικοί υπολογιστές (όπως π.χ. οι φορητοί) έχουν ενσωματωμένη οθόνη ενώ άλλοι υπολογιστές έχουν ξεχωριστή οθόνη. Οι παλιότεροι υπολογιστές έχουν μεγάλες και βαριές οθόνες CRT. Οι νεότεροι έχουν οθόνες LCD που είναι πιο λεπτές και ελαφριές.

CRT σ16 • LCD σ19 • laptop σ18

mouse

Το *ποντίκι* είναι μία από τις δύο κύριες συσκευές εισόδου εντολών στον υπολογιστή. Η άλλη είναι το πληκτρολόγιο. Το ποντίκι ελέγχει τον κέρσορα (δείκτη) πάνω στην οθόνη. Έχει δύο ή μερικές φορές και τρία κουμπιά, το καθένα από τα οποία έχει διαφορετική λειτουργία. Πολλά ποντίκια έχουν πλέον στο πάνω μέρος έναν «τροχό κύλισης», που διευκολύνει την πλοήγηση.

device σ16 • cursor σ56

notebook

Το ηλεκτρονικό σημειωματάριο είναι ένας μικρός φορητός υπολογιστής σε μέγεθος σημειωματάρου.

palmtop

Ο υπολογιστής παλάμης είναι ένας πολύ μικρός υπολογιστής που... το μαντέψατε! Χωράει στην παλάμη του χεριού σας.

PC (personal computer)

Ο προσωπικός υπολογιστής είναι ένα είδος υπολογιστή που τοποθετείται μόνιμα πάνω στο γραφείο σας, σε αντίθεση με τον φορητό υπολογιστή, που μπορείτε να πάρετε μαζί σας οπουδήποτε. Οι υπολογιστές που χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα Microsoft Windows ονομάζονται επίσης PC.

laptop σ18 • Macintosh σ19
notebook σ20
operating system σ30

pen drive

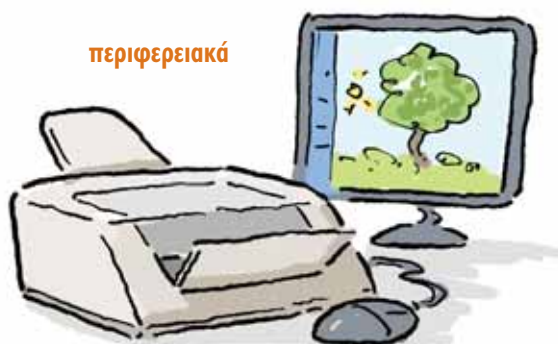
Με το pen drive (δίσκος τύπου στυλό) μπορούμε να μεταφέρουμε έγγραφα και αρχεία από τον έναν υπολογιστή στον άλλο. Δεν είναι μεγαλύτερο από ένα χοντρό στυλό, αλλά μερικοί τύποι μπορούν να αποθηκεύσουν πολλά gigabyte πληροφορίας. Το pen drive λέγεται και memory stick, data key, flash memory ή USB drive.

gigabyte σ11 • USB σ63

peripheral

Περιφερειακό ονομάζεται οτιδήποτε δεν είναι μέρος του υπολογιστή. Οι οθόνες, οι εκτυπωτές, οι σαρωτές, τα πληκτρολόγια και τα ποντίκια αποτελούν περιφερειακές συσκευές.

keyboard σ18 • monitor σ19
mouse σ19 • printer σ21
scanner σ21

plug and play

Μια περιφερειακή συσκευή άμεσης λειτουργίας λειτουργεί αυτόματα τη στιγμή που θα τη συνδέσετε με τον υπολογιστή.

printer

Ο εκτυπωτής είναι μια συσκευή που μετατρέπει την πληροφορία από έναν υπολογιστή σε εκτυπωμένο αντίγραφο. Οι πιο κοινοί τύποι εκτυπωτών σήμερα είναι οι εκτυπωτές ψεκασμού και οι εκτυπωτές λέιζερ. Στο σπίτι χρησιμοποιούνται κυρίως υπολογιστές ψεκασμού γιατί είναι πιο οικονομικοί και καλύπτουν τις περισσότερες ανάγκες. Οι επιχειρήσεις –και εκείνοι που χρησιμοποιούν εκτυπωτές συχνά– επιλέγουν εκτυπωτές λέιζερ γιατί είναι πιο γρήγοροι, πιο ανθεκτικοί και πιο οικονομικοί για μεγάλες εκτυπώσεις.

➔ laser printer σ18
inkjet printer σ18

processor

Επεξεργαστής είναι ένα κοινό όνομα για ένα μικροεπεξεργαστή.

➔ microprocessor σ19

RAM (random access memory)

RAM λέγεται η μνήμη άμεσης πρόσβασης του υπολογιστή, η οποία χρησιμοποιείται για αποθήκευση πληροφοριών για μικρό χρονικό διάστημα.

➔ memory σ19

removable disk

Μπορείτε να φυλάξετε έναν αποσπώμενο δίσκο εκτός του υπολογιστή, σε αντίθεση με το σκληρό δίσκο ο οποίος είναι συνήθως μέρος του υπολογιστή.

ROM (read only memory)

Η μνήμη μόνο ανάγνωσης περιέχει πληροφορίες που είναι μόνιμα αποθηκευμένες στον επεξεργαστή και χρησιμοποιούνται κατά την εκκίνηση του υπολογιστή. Η μνήμη μόνο ανάγνωσης, όπως... λέει και το όνομά της, δεν μπορεί να μεταβληθεί, είναι μόνο ανάγνωσης. Οι πληροφορίες της, σε αντίθεση με τη RAM, δεν χάνονται όταν κλείνει ο υπολογιστής.

➔ RAM σ21

scanner

Ο σαρωτής είναι μια συσκευή που σας επιτρέπει να εισάγετε εικόνες στον υπολογιστή. Τοποθετείτε πάνω του την εικόνα που θέλετε να αποθηκεύσετε και ο σαρωτής τη σαρώνει με ένα ειδικό φως. Στη συνέχεια, αποθηκεύει τις πληροφορίες σε ένα αρχείο εικόνας που μπορεί να αναγνωρίσει ο υπολογιστής.

➔ file σ58

sensor

Ο αισθητήρας είναι μια συσκευή που μπορεί να ανιχνεύσει και να μετρήσει αλλαγές στο περιβάλλον (π.χ. στη θερμοκρασία ή το φως). Στη συνέχεια οι μετρήσεις αποθηκεύονται στον υπολογιστή.

αισθητήρας

server

Εξυπηρετητής είναι ένας υπολογιστής που φυλάσσει πληροφορίες στις οποίες μπορούν να έχουν πρόσβαση πολλοί υπολογιστές συνδεδεμένοι σε δίκτυο.

access σ65, 76 • network σ46

sound card

Η κάρτα ήχου είναι ένα τυπωμένο κύκλωμα που σας επιτρέπει να έχετε ήχο στον υπολογιστή σας. Εάν παίζετε μουσική ή παιχνίδια στον υπολογιστή σας, η κάρτα ήχου είναι καθοριστικής σημασίας. Οι περισσότεροι υπολογιστές έχουν ενσωματωμένη κάρτα ήχου.

circuit board σ16 • install σ29

storage

Αποθηκευτικό μέσο ονομάζεται κάθε μέσο που σας επιτρέπει να αποθηκεύσετε πληροφορίες στον υπολογιστή. Υπάρχουν τρία είδη αποθηκευτικών μέσων: Τα σταθερά μέσα, όπως ο σκληρός δίσκος, είναι μέρος του υπολογιστή. Τα CD, τα DVD ή τα pen drive είναι αποσπώμενα αποθηκευτικά μέσα (μπορούν να αφαιρεθούν από τον υπολογιστή). Τέλος, υπάρχει η

προσωρινή αποθήκευση που γίνεται στη μνήμη άμεσης πρόσβασης (RAM). Με αυτή τη μορφή αποθήκευσης μπορεί να χάσετε όλες τις πληροφορίες εάν διακοπεί η λειτουργία του υπολογιστή.

CD σ16 • DVD σ17
hard disk σ18 • pen drive σ20
RAM σ21

terminal

Το τερματικό είναι ένα κομμάτι εξοπλισμού, π.χ. το πληκτρολόγιο και η οθόνη, που σας επιτρέπει να δουλέψετε σε έναν υπολογιστή που βρίσκεται σε διαφορετικό μέρος. Πολλά τερματικά μπορεί να είναι συνδεδεμένα με τον ίδιο υπολογιστή.

TFT (thin film transfer)

TFT είναι ένα είδος επίπεδης οθόνης υγρών κρυστάλλων.

LCD σ19

touch screen

Όταν χρησιμοποιείτε *οθόνη αφής*, δίνετε εντολές αγγίζοντας περιοχές της οθόνης χωρίς να χρησιμοποιείτε ποντίκι. Οθόνες αφής υπάρχουν σε σταθμούς τρένων για την αγορά εισιτηρίων. Διαδραστικές οθόνες αφής υπάρχουν συχνά στα μουσεία. Κάποια στιγμή θεωρήθηκε ότι οι οθόνες αφής θα εξαφανίσουν τα ποντίκια, αλλά τελικά δεν είναι καθόλου βολικό να δουλεύει κανείς όλη τη μέρα με το χέρι τετωμένο ώστε να αγγίζει την οθόνη. Οι περισσότεροι χρήστες υπολογιστών εξακολουθούν να προτιμούν το ποντίκι.

tracker ball

Το *tracker ball* είναι μία περιφερειακή συσκευή ελέγχου που μοιάζει με ανεστραμμένο ποντίκι υπολογιστή. Σ' ένα μηχανικό ποντίκι, η κίνηση του κέρσορα (δείκτη) στην οθόνη ελέγχεται από μια μπάλα στο κάτω μέρος του. Στο *tracker ball*, η μπάλα έχει τοποθετηθεί στο πάνω μέρος. Έτσι εξοικονομείται χώρος, εφόσον ο χρήστης δεν είναι υποχρεωμένος να μετακινεί ολόκληρη τη συσκευή.

workstation

Ο *σταθμός εργασίας* αποτελείται από έναν υπολογιστή συνδεδεμένο σε κάποιο δίκτυο.

zip drive

Το *zip drive* είναι μια εξωτερική συσκευή αποθήκευσης δεδομένων. Τοποθετείτε τον δίσκο zip στον υπολογιστή και τον χρησιμοποιείτε για αποθήκευση πληροφοριών όπως το CD ή DVD. Το *zip drive* μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξανά και ξανά. Οι περισσότεροι σύγχρονοι υπολογιστές δεν έχουν πλέον *zip drive*.

Λογισμικό

Ένας υπολογιστής χωρίς λογισμικό είναι σαν ένας φακός χωρίς μπαταρίες ή μια άμαξα χωρίς άλογα – δεν χρησιμεύει και πολύ! Λογισμικό είναι όλα τα προγράμματα που χρειάζεται ο υπολογιστής για να λειτουργήσει σωστά. Αυτή η ενότητα είναι αφιερωμένη στο λογισμικό και εξηγεί τους διαφορετικούς τύπους λογισμικού και τους τρόπους με τους οποίους οι προγραμματιστές αναπτύσσουν νέο λογισμικό. Υπάρχουν ακόμα χρήσιμες πληροφορίες για όρους που χρησιμοποιούν οι προγραμματιστές, όπως «εγκατάσταση» και «απεγκατάσταση», «πρωτόκολλο» και «παράκαμψη».

εφαρμογές λογισμικού για μουσική, γράψιμο και ζωγραφική

Acrobat

Το *Acrobat* είναι ένα πρόγραμμα που δημιουργεί και επεξεργάζεται αρχεία PDF. Τα αρχεία τύπου PDF εμφανίζονται και εκτυπώνονται πανομοιότυπα (ως προς τη διάταξη και τις γραμματοσειρές) σε διαφορετικού τύπου υπολογιστές και εκτυπωτές.

PDF σ30 • program σ30

address harvester

Το πρόγραμμα εύρεσης και αποθήκευσης διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι ένα πρόγραμμα το οποίο συλλέγει ηλεκτρονικές διευθύνσεις από το διαδίκτυο. Το πρόγραμμα αυτό έχει πολλές χρήσεις. Κάποιοι το χρησιμοποιούν για να στείλουν ανεπιθύμητα μηνύματα (spam).

e-mail σ40
Internet σ33 • spam σ82

πρόγραμμα εύρεσης
διευθύνσεων ταχυδρομείου

algorithm

Ο *αλγόριθμος* είναι ένα ακριβές σύνολο οδηγιών που διεκπεραιώνει μία συγκεκριμένη εργασία στον υπολογιστή.

applet

Το *applet* είναι ένα μικρό πρόγραμμα που μπορεί να «τρέξει» σε μια ιστοσελίδα. Συνήθως χρησιμοποιείται για μικρής διάρκειας κινούμενες εικόνες.

web page σ50 • program σ30

application

Η *εφαρμογή* είναι ένα είδος προγράμματος που σας βοηθάει να πραγματοποιήσετε κάτι και όχι ένα πρόγραμμα που βοηθάει την λειτουργία του υπολογιστή. Για παράδειγμα το Wordpad είναι μια εφαρμογή που σας βοηθάει να γράψετε ένα γράμμα ενώ το Paint είναι εφαρμογή ζωγραφικής.

back door

Η «*πίσω πόρτα*» είναι μια παράκαμψη της ασφάλειας (security) ενός προγράμματος που έχει δημιουργηθεί επίτηδες από τους σχεδιαστές, ώστε οι τεχνικοί να μπορούν να έχουν πρόσβαση χωρίς κωδικούς στην περίπτωση που χρειαστεί να κάνουν αλλαγές στο πρόγραμμα.

security σ78, 82

πίσω πόρτα

Λογισμικό ονομάζεται το σύνολο εντολών ή προγραμμάτων που χρειάζεται ένας υπολογιστής για να εκτελέσει ακόμα και την πιο μικρή εργασία. Αντίθετα με το υλικό, το οποίο βρίσκεται μπροστά στα μάτια σου και μπορείς να του βάλεις τις φωνές, το λογισμικό είναι αόρατο.

Δυαδικοί αριθμοί

Οι υπολογιστές δεν μπορούν να προγραμματιστούν δακτυλογραφώντας οδηγίες ή συνηθισμένους αριθμούς. Για να καταλάβει ένας υπολογιστής κάτι πρέπει να είναι γραμμένο σε *δυαδικούς αριθμούς*. Αντί να γίνεται χρήση των αριθμών 1 έως 10, χρησιμοποιούνται μόνο οι αριθμοί 1 και 0 για να αποθηκευτούν πληροφορίες. Ένας υπολογιστής αποθηκεύει πληροφορίες χρησιμοποιώντας εκατομμύρια ηλεκτρονικούς «διακόπτες». Μπορεί να αποθηκεύσει δυαδικούς αριθμούς εύκολα επειδή το 1 αντιστοιχεί σε «ανοικτό διακόπτη» και το 0 αντιστοιχεί σε «κλειστό διακόπτη».

Παρόλο που για τους υπολογιστές είναι εύκολο να δουλέψουν με δυαδικούς αριθμούς, για τους απλούς χρήστες θα ήταν πολύ δύσκολο να γράφουν κάθε οδηγία σε δυαδικούς αριθμούς. Γι' αυτό έχουν δημιουργηθεί ειδικές γλώσσες προγραμματισμού όπως η BASIC και η HTML. Είναι πολύ πιο εύκολο να γράψετε εντολές για έναν υπολογιστή χρησιμοποιώντας αυτές τις γλώσσες.

Τύποι λογισμικού

Όλοι οι υπολογιστές έχουν κάποια βασικά προγράμματα προεγκατεστημένα. Αυτά τα προγράμματα αποτελούν το λογισμικό ενός συστήματος ή, όπως λέγονται στο σύνολό τους, το «λειτουργικό σύστημα». Τα προγράμματα αυτά εκτελούν λειτουργίες όπως η δημιουργία της επιφάνειας εργασίας, η οποία επιτρέπει την επικοινωνία με τον υπολογιστή μέσω του πληκτρολογίου και του ποντικιού. Οι περισσότεροι προσωπικοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα Microsoft Windows, ενώ οι υπολογιστές Macintosh χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα Apple Mac OS.

δυαδικό αριθμοί

Μέσω του λειτουργικού συστήματος είναι δυνατό να «φορτώσετε» ένα λογισμικό εφαρμογής. Το λογισμικό εφαρμογής είναι ένα σύνολο προγραμμάτων που σας επιτρέπουν να κάνετε πράγματα με τον υπολογιστή. Ο κειμενογράφος, τα προγράμματα γραφικών, τα παιχνίδια, το λογισμικό μουσικής, οι φυλλομετρητές ιστού (internet browser), οι βάσεις δεδομένων και τα προγράμματα λογιστικών φύλλων είναι όλα τύποι λογισμικού εφαρμογής.

λογιστικό φύλλο

Γράφοντας λογισμικό

Οι περισσότεροι άνθρωποι μπορούν να μάθουν να γράφουν απλά προγράμματα στον υπολογιστή, αλλά το να γράφει κανείς προγράμματα εφαρμογών για σύγχρονους υπολογιστές είναι εξαιρετικά περίπλοκο. Για να ολοκληρωθεί ένα νέο πρόγραμμα δουλεύουν πολλοί επαγγελματίες. Πριν το πρόγραμμα βγει στο εμπόριο, δοκιμάζεται από χρήστες για να εντοπιστούν ατέλειες ή λάθη. Παρ' όλα αυτά, συχνά παραμένουν προβλήματα και στην τελική έκδοση.

πασχαλινό αυγό

Στη διάρκεια αυτής της διαδικασίας οι προγραμματιστές, κάποιες φορές, για να διασκεδάσουν, κρύβουν μέσα στο κύριο πρόγραμμα μικρές εφαρμογές που ονομάζονται «πασχαλινά αυγά». Το «πασχαλινό αυγό» συνήθως είναι μία εφαρμογή κινούμενης εικόνας, σύντομης διάρκειας,

η οποία ενεργοποιείται μ' έναν μυστικό συνδυασμό πλήκτρων.

binary numbers σ3
bug σ79 • database σ76
Easter egg σ28
hardware σ13-15 • html σ43
Macintosh σ19 • PC σ20
program σ30 • spreadsheet σ77
word processing σ64, 69

βάση δεδομένων

careware

Careware είναι ένα λογισμικό που μπορείτε να «κατεβάσετε» στον υπολογιστή σας ελεύθερα από το διαδίκτυο υπό την προϋπόθεση ότι θα κάνετε μια δωρεά σε κάποιο φιλανθρωπικό έργο.

➔ Internet σ33

configure

Μπορείτε να κάνετε προσαρμογή των ρυθμίσεων του υπολογιστή ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στον τρόπο που δουλεύετε, αλλάζοντας π.χ. το φόντο στην επιφάνεια εργασίας.

➔ background σ54 • desktop σ57

προσαρμογή
των ρυθμίσεων
του υπολογιστή

DOS (disk operating system)

Λειτουργικό σύστημα είναι το πρόγραμμα που φροντίζει τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή. DOS είναι το λειτουργικό σύστημα που χρησιμοποιείται στους περισσότερους προσωπικούς υπολογιστές.

➔ operating system σ30

driver

Πρόγραμμα διαχείρισης περιφερειακής συσκευής είναι ένα πρόγραμμα που χρειάζεται ο υπολογιστής για να επικοινωνήσει με εξωτερικές συσκευές όπως εκτυπωτές ή σαρωτές. Το πρόγραμμα αυτό δίνεται συνήθως σε CD μαζί με τη συσκευή.

➔ CD σ16 • program σ30

Easter egg

Το πασχαλινό αυγό είναι ένα αρχείο κινούμενης εικόνας ή παιχνιδιού που οι σχεδιαστές λογισμικού κρύβουν σ' ένα πρόγραμμα για διασκέδαση. Η πρόσβαση στο πασχαλινό αυγό γίνεται με κωδικό.

➔ password σ81 • program σ30

encode

Κρυπτογράφηση ή κωδικοποίηση είναι η διαδικασία μετατροπής μιας πληροφορίας σε κώδικα ώστε να μη γίνεται κατανοητή από άλλους. Οι προσωπικές πληροφορίες που φυλάσσονται στο διαδίκτυο, όπως τα στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών, είναι κωδικοποιημένες για να μη μπορούν να διαβαστούν από άλλους ανθρώπους.

➔ Internet σ33

Excel

Το Excel είναι ένα γνωστό πρόγραμμα λογιστικών φύλλων. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για να δημιουργήσετε λίστες ή πίνακες. Αφορά κυρίως τη διαχείριση οικονομικών δεδομένων.

➔ data σ76 • spreadsheet σ77

Excel

executable file

Εκτελέσιμο αρχείο (.exe) ονομάζεται το αρχείο που εκτελείται από μόνο του όταν το ανοίγετε. Τα προγράμματα εγκατάστασης είναι συνήθως εκτελέσιμα αρχεία. Οι ιοί που φτάνουν στον υπολογιστή σας μέσα από το διαδίκτυο είναι συχνά εκτελέσιμα αρχεία.

➔ file σ58 • install σ29

Flash

Το πρόγραμμα δημιουργίας και απεικόνισης γραφικών Flash αποτελεί έναν τύπο προγράμματος κινούμενης εικόνας που χρησιμοποιείται στο διαδίκτυο. Πολλά παιχνίδια υπολογιστή είναι προγραμματισμένα σε Flash.

➔ program σ30 • Internet σ33

freeware

Freeware λέγεται το λογισμικό που παρέχεται εντελώς δωρεάν στο διαδίκτυο.

icebreaker

«Παγοθραύστη» λέμε ένα πρόγραμμα σχεδιασμένο με σκοπό να διαπεράσει το σύστημα ασφαλείας κάποιου άλλου προγράμματος.

➔ security σ78, 82

import

Η εισαγωγή δεδομένων αφορά τη μεταφορά δεδομένων από ένα πρόγραμμα σε ένα άλλο.

➔ data σ76 • program σ30

install

Όταν κάνετε εγκατάσταση ενός προγράμματος στον υπολογιστή, το πρόγραμμα αποθηκεύεται στον σκληρό δίσκο του. Μετά την εγκατάσταση, μπορείτε πλέον να το χρησιμοποιήσετε.

➔ memory σ19 • program σ30

Java

Java είναι μια γλώσσα προγραμματισμού που χρησιμοποιείται ευρέως στο διαδίκτυο.

Javascript

Javascript είναι μια γλώσσα προγραμματισμού που δίνει τη δυνατότητα αύξησης της διαδραστικότητας στις ιστοσελίδες.

operating system (OS)

Το *λειτουργικό σύστημα* είναι ένα σύνολο προγραμμάτων που ελέγχουν τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή. Το λειτουργικό σύστημα ελέγχει την επιφάνεια εργασίας που επιτρέπει την επικοινωνία με τον υπολογιστή μέσω του πληκτρολογίου και του ποντικιού.

desktop σ57 • PC σ20
Windows σ31

patch

Η *επιδιόρθωση* είναι ένα μικρό μέρος λογισμικού που προστίθεται σε ένα πρόγραμμα για να λύσει κάποιο πρόβλημα.

PDF (portable document format)

Τα αρχεία που δημιουργούνται με το πρόγραμμα Acrobat ονομάζονται αρχεία PDF. Μπορείτε να μετατρέψετε σε αρχεία PDF αρχεία που έχουν δημιουργηθεί σε διαφορετικά προγράμματα.

Acrobat σ25

pendown

Το *pendown* είναι μια εντολή που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να προγραμματίσετε το ρομπότ floor turtle. Με την εντολή αυτή, το ρομπότ ζωγραφίζει μια γραμμή στην οθόνη ενώ κινείται.

floor turtle σ17

Powerpoint

Το Powerpoint είναι ένα πρόγραμμα δημιουργίας και προβολής παρουσιάσεων με εικόνες, διαγράμματα, βίντεο και ήχο.

program

Πρόγραμμα είναι ένα σύνολο εντολών που καθοδηγούν τον υπολογιστή ώστε να διεκπεραιώσει μια συγκεκριμένη εργασία.

protocol

Πρωτόκολλο είναι ένα σύνολο κανόνων οι οποίοι επιτρέπουν στους υπολογιστές να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες. Όταν π.χ. οι υπολογιστές στέλνουν μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χρησιμοποιούν το πρωτόκολλο Simple Mail Transport, ενώ όταν λαμβάνουν μηνύματα, χρησιμοποιούν το πρωτόκολλο Post Office.

script

Script είναι ένα μικρό κομμάτι υπολογιστικού κώδικα που εκτελεί μία επιμέρους εργασία. Για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας ένα script μπορείτε να ανασύρετε τις καταχωρήσεις που αρχίζουν από Α σε μια βάση δεδομένων.

database σ76

shareware

Shareware είναι το λογισμικό που μπορείτε να δοκιμάσετε δωρεάν. Μετά από κάποια δοκιμαστική περίοδο πρέπει να πληρώσετε για να συνεχίσετε να το χρησιμοποιείτε.

uninstall

Απεγκατάσταση ενός προγράμματος είναι η ολοκληρωτική αφαίρεσή του από τον υπολογιστή. Οι περισσότερες εφαρμογές συνοδεύονται από ένα ειδικό πρόγραμμα απεγκατάστασης.

install σ29

UNIX

Το UNIX είναι ένα λειτουργικό σύστημα όπως τα Windows και το Mac OS που χρησιμοποιείται συνήθως στους εξυπηρετητές στο διαδίκτυο, αλλά και σε προσωπικούς υπολογιστές.

operating system σ30
server σ22

upload

Ανέβασμα αρχείου είναι η αντιγραφή του αρχείου από τον υπολογιστή σας σ' έναν ιστότοπο.

website σ50

ανέβασμα αρχείου

vaporware

Πρόγραμμα σε φάση σύλληψης είναι ένα πρόγραμμα που έχει ανακοινωθεί από τον κατασκευαστή αλλά δεν έχει κυκλοφορήσει ακόμη.

πρόγραμμα σε φάση σύλληψης

Windows®

Windows (με κεφαλαίο W) ονομάζεται το λειτουργικό σύστημα της εταιρείας Microsoft που χρησιμοποιείται στους περισσότερους προσωπικούς υπολογιστές.

operating system σ30 • PC σ20

winkey

Το winkey είναι ένα εικονίδιο που απεικονίζει συναίσθημα. Μοιάζει με πρόσωπο που κλείνει το μάτι εάν το κοιτάξετε από το πλάι ;)

emoticon σ91

WinZip

Το WinZip είναι ένα πρόγραμμα που συμπιέζει αρχεία ώστε να καταλαμβάνουν λιγότερο χώρο στη μνήμη του υπολογιστή.

 compress σ55

wizard

Ο *καθοδηγητής* είναι ένα πρόγραμμα που σας καθοδηγεί βήμα-βήμα κατά τη διάρκεια μιας εργασίας. Για παράδειγμα, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έναν καθοδηγητή για να σας βοηθήσει να δημιουργήσετε ένα γράφημα σ' ένα υπολογιστικό πρόγραμμα.

Word

Microsoft Word ονομάζεται το πιο γνωστό πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου.

 word processing σ64, 69

workaround

Η *παράκαμψη* είναι ένα τέχνασμα για να ξεπεράσετε ένα πρόβλημα σ' ένα πρόγραμμα χωρίς να χρειαστεί να ταλαιπωρηθείτε ξαναγράφοντας το πρόγραμμα από την αρχή.

 program σ30

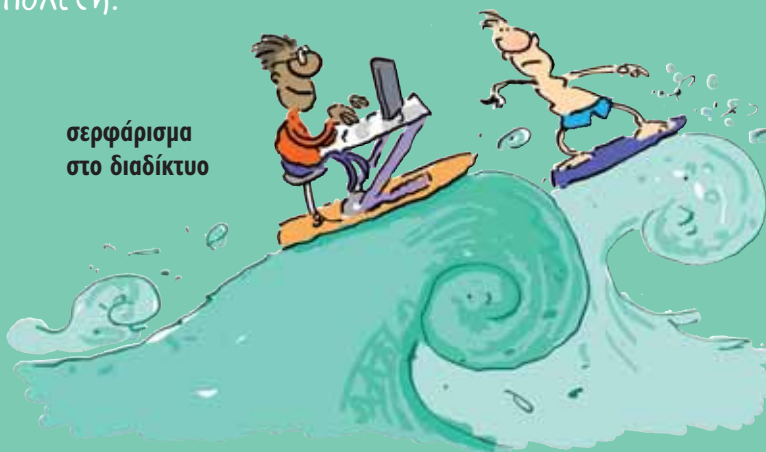

ICT και Ευρυζωνικό Διαδίκτυο

Οι υπολογιστές βρίσκονται παντού: σε σπίτια, καταστήματα, γραφεία, εργοστάσια, τρένα, αεροπορικές εταιρίες, ακόμα και στους οδικούς σηματοδότες. Το κεφάλαιο αυτό εξηγεί τις πολλές και διαφορετικές χρήσεις ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Το Διαδίκτυο (Internet) υπάρχει από την δεκαετία του '80, αλλά τα τελευταία χρόνια έχει γίνει ένας από τους πιο σημαντικούς λόγους χρήσης υπολογιστών. Το Internet είναι ένα παγκόσμιο σύστημα διασυνδεδεμένων δικτύων υπολογιστών το οποίο αποτελείται από εκατομμύρια ιδιωτικών, δημόσιων, ακαδημαϊκών και επιχειρηματικών δικτύων που συνδέονται μεταξύ τους με καλώδια χαλκού, οπτικές ίνες, ασύρματα ή με άλλες τεχνολογίες. Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει πολλές από τις διαφορετικές χρήσεις του. Παράλληλα εισάγει την έννοια της ευρυζωνικότητας που σημαίνει γρήγορη και συνεχή πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Με το Ευρυζωνικό Διαδίκτυο ενημερώνεσαι, επικοινωνείς, εργάζεσαι, διασκεδάσεις. Προσφέρει νέες υπηρεσίες για την υγεία, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την επιχειρηματικότητα και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

σερφάρισμα
στο διαδίκτυο

ICT (Τεχνολογία Πληροφορίας και Επικοινωνίας)

Τα αρχικά ICT (Information and Communication Technology) αντιστοιχούν στην Τεχνολογία Πληροφορίας και Επικοινωνίας και αναφέρονται σε όλους τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούνται οι υπολογιστές και τους σκοπούς για τους οποίους γίνεται αυτή η χρήση.

ICT στο σχολείο και στο σπίτι

Πιθανότατα χρησιμοποιείτε υπολογιστή στο σχολείο ή στο σπίτι. Στον υπολογιστή μπορείτε να γράψετε μια ιστορία ή να σχεδιάσετε μια εικόνα. Είναι πιο εύκολο να αλλάξετε ή να διορθώσετε μια ιστορία όταν χρησιμοποιείτε ICT. Στην περίπτωση της εικόνας είναι πολύ εύκολο να αλλάξετε τα χρώματα, καθώς και να αντιγράψετε όλα τα τμήματα που σας αρέσουν και να τα χρησιμοποιήσετε ξανά.

Επίσης, μπορείτε να αποθηκεύσετε δεδομένα ή πληροφορίες στον υπολογιστή. Μπορεί να

έχετε βιβλίο διευθύνσεων με τις πληροφορίες όλων των επαφών σας. Μέσω της ICT μπορείτε να οργανώσετε τα δεδομένα αυτά με διαφορετικούς τρόπους – μπορείτε να έχετε τους φίλους σας σε κατάλογο σύμφωνα με το μικρό τους όνομα. Χρησιμοποιώντας ICT είναι εύκολο να διαχειριστείτε διάφορες πληροφορίες. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε τον υπολογιστή για επικοινωνία. Χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο είναι εύκολο να στείλετε ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) σε ένα φίλο στη Γροιλανδία ή να βρείτε διάφορες πληροφορίες από τη διεθνή βιβλιογραφία ή τα διεθνή μέσα ενημέρωσης.

Με την ICT μπορείτε και να διασκεδάσετε – να παίξετε παιχνίδια στον υπολογιστή, να γράψετε και να ζωγραφίσετε, να ακούσετε και να παίξετε μουσική ή να δείτε μια ταινία.

ICT παντού

Παντού θα δείτε συστήματα ICT, που χρησιμοποιούνται με διαφορετικούς σκοπούς. Συστήματα ICT χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πληροφοριών ή δεδομένων. Άλλα συστήματα ICT ελέγχουν μηχανήματα σε εργοστάσια που παράγουν αυτοκίνητα, αεροπλάνα ή ηλεκτρονικά συστήματα.

Τα συστήματα ICT χρησιμοποιούνται επίσης και για επικοινωνία. Μεταφέρουν δεδομένα από το ένα μέρος στο άλλο. Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η τηλεφωνία, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, η μετάδοση δεδομένων μέσω του Διαδικτύου, είναι υπηρεσίες επικοινωνίας που στηρίζονται στους υπολογιστές.

στείλτε ηλεκτρονικό μήνυμα σ' ένα φίλο

Ευρυζωνικό Διαδίκτυο

Με τον όρο Ευρυζωνικό Διαδίκτυο εννοούμε εύκολη, γρήγορη και μόνιμη σύνδεση στο Διαδίκτυο (Internet) που φέρνει μια σειρά από σημαντικές αλλαγές στην καθημερινή ζωή μας.

Ευρυζωνική πρόσβαση

Στο παρελθόν, κάθε φορά που θέλατε να συνδεθείτε στο Διαδίκτυο έπρεπε να κάνετε μια τηλεφωνική κλήση, «μπλοκάροντας» την τηλεφωνική σας γραμμή.

Η ευρυζωνική πρόσβαση DSL φέρνει το Διαδίκτυο στο σπίτι ή στο γραφείο, μέσω της κοινής τηλεφωνικής γραμμής. Στην πραγματικότητα, η τηλεφωνική γραμμή χωρίζεται σε δύο τμήματα, όπως ακριβώς ένας αυτοκινητόδρομος χωρίζεται σε λωρίδες κυκλοφορίας. Το ένα τμήμα της γραμμής συνεχίζει, όπως πάντα, να εξυπηρετεί τις τηλεφωνικές κλήσεις, ενώ το άλλο παρέχει γρήγορη και συνεχή πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Η ευρυζω-

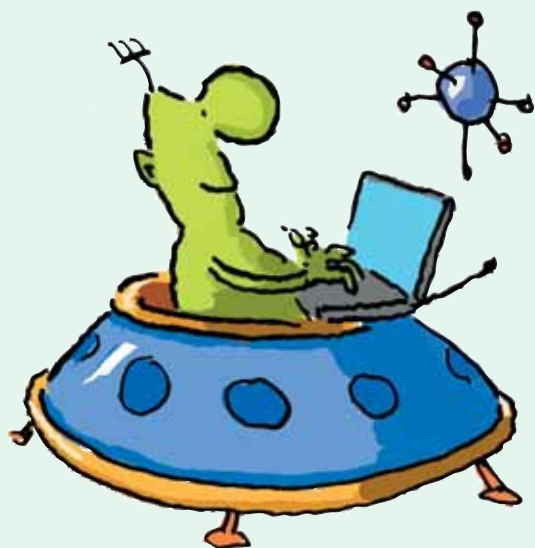
νική πρόσβαση αποτελεί το νέο τρόπο σύνδεσης στο Διαδίκτυο που προσφέρει μόνιμη σύνδεση και πολύ υψηλές ταχύτητες πρόσβασης. Παράλληλα σας δίνει τη δυνατότητα να αναπτύξετε νέες δραστηριότητες στην ενημέρωση, την επικοινωνία, την εργασία και τη διασκέδαση.

Με το Ευρυζωνικό Διαδίκτυο οι ταχύτητες υπερδεκαπλασιάζονται!!! Μπορείτε να «κατεβάσετε» σε λίγα λεπτά ιστοσελίδες και αρχεία για τα οποία πριν λίγο καιρό περιμένετε μερικές ώρες. Παράλληλα, μπορείτε να αναπτύξετε νέες δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση ταινιών (video on demand), οι τηλεφωνικές κλήσεις και οι video-κλήσεις μέσω Διαδικτύου, καθώς και να εκπαιδεύεστε (τηλε-εκπαίδευση) και να εργάζεστε από το σπίτι (τηλε-εργασία).

Τα ευρυζωνικά δίκτυα είναι τόσο σημαντικά για την εποχή μας όσο ήταν οι δρόμοι, τα κανάλια, ο ηλεκτρισμός και ο σιδηρόδρομος τον 19ο αιώνα και οι εθνικές οδοί και το τλέφωνο τον 20ό αιώνα.

Ηλεκτρονικό έγκλημα

Ορισμένοι άνθρωποι έχουν βρει τρόπους να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να κλέψουν και να προκαλέσουν προβλήματα. Οι χάκερ (κυβερνοπειρατές) «σπάζουν» κωδικούς οι οποίοι προστατεύουν πληροφορίες σε υπολογιστές άλλων και προκαλούν προβλήματα στέλνοντας ιούς ή υποκλέποντας σημαντικά δεδομένα.

δορυφορική
ευρυζωνικότητα

address

Διεύθυνση ενός ιστότοπου είναι η ακολουθία γραμμάτων ή αριθμών που σας συνδέει με αυτόν. Η διεύθυνση χωρίζεται σε τμήματα με τελείες και κάθετες γραμμές. Για παράδειγμα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.thispage.com το πρώτο μέρος αποτελούν τα αρχικά του world wide web (παγκόσμιος ιστός) που περιλαμβάνονται στις περισσότερες ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Το δεύτερο μέρος (thispage) είναι το όνομα τομέα. Το τελευταίο μέρος περιγράφει το είδος του τομέα. Το «com» σημαίνει commercial, το «org» σημαίνει organisation, ενώ το «gr» σημαίνει ότι ο ιστότοπος βρίσκεται στην Ελλάδα.

website σ50 • world wide web σ52

διεύθυνση

address book

Ευρετήριο διευθύνσεων είναι το μέρος ενός προγράμματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπου μπορείτε να αποθηκεύσετε διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεφωνικούς αριθμούς και άλλα στοιχεία επαφής των φίλων σας.

e-mail σ40

ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line)

Η ασύμμετρη ψηφιακή συνδρομητική γραμμή είναι η πιο διαδεδομένη μορφή ευρυζωνικής σύνδεσης. Με την ADSL είστε μόνιμα συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο, ενώ μπορείτε ταυτόχρονα να χρησιμοποιείτε το τηλέφωνο. Υπάρχουν διάφορα είδη ADSL (ADSL1, ADSL2, ADSL2+), ανάλογα με την ταχύτητα που προσφέρουν.

broadband σ37 • data σ76
digital σ10 • Internet σ33

attachment

Συνημμένο αρχείο είναι μια εικόνα, ένα πρόγραμμα ή ένα κείμενο που μεταφέρεται μαζί με ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Καλύτερα να μην ανοίγετε συνημμένα αρχεία από άγνωστο αποστολέα, γιατί ίσως περιέχουν ιούς.

e-mail σ40 • program σ30
virus σ82

backbone

Ο δικτυακός κορμός είναι ένα σημαντικό μέρος του διαδικτύου. Είναι η κεντρική «λεωφόρος πληροφοριών».

bandwidth

Το εύρος ζώνης αντιστοιχεί στον όγκο των πληροφοριών που μπορεί να διαχειριστεί η σύνδεση με το διαδίκτυο. Όσο μεγαλύτερο είναι το εύρος ζώνης τόσο πιο γρήγορα μπορείτε να «σερφάρετε».

Internet σ33 • surf σ48
world wide web σ52

bitstream

Είναι μια υπηρεσία χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, που επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν στους καταναλωτές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω ADSL, πάνω από τις γραμμές πρόσβασης του βασικού παρόχου (π.χ. ΟΤΕ).

blog/blogger

Το *διαδικτυακό ημερολόγιο* συνήθως περιέχει προσωπικές καταχωρήσεις στο διαδίκτυο. Αυτός που γράφει σε ένα blog ονομάζεται *blogger*.

bottom feeder

Κυβερνοτζαμπατζής είναι κάποιος που περνάει το χρόνο του σερφάροντας στο διαδίκτυο προσπαθώντας να βρει δωρεάν προγράμματα ή μουσική.

➤ program σ30 • font σ66-67

bps (bits per second)

Το bps είναι μονάδα μέτρησης της ταχύτητας με την οποία δύο υπολογιστές μπορούν να ανταλλάξουν δεδομένα μέσω του διαδικτύου. Όσο περισσότερα είναι τα bps μιας σύνδεσης τόσο πιο γρήγορη είναι η μετάδοση των δεδομένων. Αυτό είναι σημαντικό όταν θέλετε να ανταλλάξετε αρχεία ήχου ή εικόνας.

➤ bit σ3 • data σ76
download σ39 • upload σ31

εύρος ζώνης

broadband

Η *ευρυζωνικότητα* χαρακτηρίζει την τεχνολογία που επιτρέπει τη σύνδεση με το διαδίκτυο με μεγάλες ταχύτητες, κυρίως χάρη στο μεγάλο εύρος συχνοτήτων. Η ευρυζωνική σύνδεση πραγματοποιείται μέσω τηλεφωνικής γραμμής, καλωδιακής τηλεόρασης, σταθερής ασύρματης πρόσβασης, κινητής τηλεφωνίας, αλλά και μέσω δορυφόρου.

➤ dial-up networking σ38

broken link

Σπασμένος σύνδεσμος είναι ένας σύνδεσμος προς μια ιστοσελίδα ή έναν ιστότοπο που δεν λειτουργούν πλέον.

➤ web page σ50 • website σ50

browser

Ο *φυλλομετρητής* είναι ένα πρόγραμμα που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να δείτε ιστοσελίδες και για να προσανατολιζέστε στο διαδίκτυο. Γνωστοί φυλλομετρητές είναι οι Internet Explorer, Firefox και Safari.

➤ program σ30

bulletin board

Ψηφιακός πίνακας ανακοινώσεων είναι ένα μέρος στο διαδίκτυο όπου προβάλονται μηνύματα ή ανακοινώσεις.

Cable TV

Cable TV είναι ένας ενσύρματος τρόπος μετάδοσης τηλεοπτικού σήματος μέσω καλωδίου (καλωδιακή τηλεόραση). Τα δίκτυα αυτά χρησιμοποιούνται πλέον και για ευρυζωνική σύνδεση στο διαδίκτυο. Δίκτυα αυτού του τύπου δεν διατίθενται στη χώρα μας.

CAM (computer aided manufacturing)

CAM σημαίνει «μηχανική κατασκευή με τη βοήθεια υπολογιστή». Οι υπολογιστές ελέγχουν τον τρόπο που κατασκευάζονται πολλά πράγματα. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο ρομπότ που συγκολλούν τα διαφορετικά μέρη ενός αυτοκινήτου.

chat rooms

Οι αίθουσες συζητήσεων είναι μέρη στο διαδίκτυο όπου οι άνθρωποι μπορούν να συζητήσουν ή να ανταλλάξουν ιδέες, συνήθως για συγκεκριμένα θέματα.

cobweb site

«Αραχνιασμένος ιστότοπος» είναι ένας πολύ παλιός ιστότοπος που δεν έχει ανανεωθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα.

αραχνιασμένος
ιστότοπος

contention ratio

Ένδειξη του αριθμού των πελατών που μοιράζονται τη χωρητικότητα του δικτύου ενός παρόχου.

cookies

Τα cookies (μπισκοτάκια) είναι μικρά κομμάτια πληροφορίας που ένας ιστότοπος αφήνει στον υπολογιστή σας, ώστε εφόσον επανέλθετε στον ιστότοπο, να γνωρίζει ήδη ποιές επιλογές κάνατε στην προηγούμενη επίσκεψή σας. Για παράδειγμα, ένας μουσικός ιστότοπος καταγράφει τις μουσικές σας προτιμήσεις.

 website σ50

dead link

Είναι ο σύνδεσμος για μια ιστοσελίδα που δεν οδηγεί πουθενά, συνήθως επειδή η ιστοσελίδα δεν υπάρχει πια.

 website σ50

dial-up networking

Σύνδεση μέσω τηλεφωνικής κλήσης είναι η σύνδεση στο διαδίκτυο με αναλογική συσκευή (modem) και απλή τηλεφωνική γραμμή. Επειδή η σύνδεση μέσω τηλεφωνικής κλήσης είναι αργή, σήμερα έχει πλέον επικρατήσει η ευρυζωνική σύνδεση.

 broadband σ37
modem σ45

domain name

Όνομα τομέα είναι η διεύθυνση που φιλοξενεί έναν ιστότοπο.

όνομα τομέα

download

«Κατέβασμα» είναι η αντιγραφή μέσω διαδικτύου ενός αρχείου από κάποιον ιστότοπο στον υπολογιστή. Πρέπει να είστε βέβαιοι ότι ο ιστότοπος από τον οποίο κατεβάζετε αρχεία είναι ασφαλής γιατί υπάρχει περίπτωση να μεταφέρετε ιούς στον υπολογιστή σας.

program σ30 • virus σ82

DSL (Digital Subscriber Line)

Η ψηφιακή συνδρομητική γραμμή είναι ένας τύπος ευρυζωνικής σύνδεσης που μεταφέρει δεδομένα μέσω της τηλεφωνικής γραμμής. Με αυτόν τον τρόπο το διαδίκτυο είναι συνεχώς διαθέσιμο.

ADSL σ36 • SDSL σ47

DSLAM (Digital Subscriber Line Access Multiplexer)

Το DSLAM είναι η συσκευή που χρησιμοποιεί ο πάροχος για την ευρυζωνική σύνδεση των συνδρομητών μιας περιοχής με το διαδίκτυο.

e-commerce

Ο όρος ηλεκτρονικό εμπόριο χρησιμοποιείται για να περιγράψει την αγορά και την πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών μέσω διαδικτύου.

ηλεκτρονικό εμπόριο

egosurf

Egosurf αποκαλείται η αναζήτηση στο διαδίκτυο αναφορών στο όνομά σας ή συνδέσμων για τον ιστότοπό σας.

website σ50

εγω-σερφάρισμα

Το πρώτο αληθινό ηλεκτρονικό μήνυμα στάλθηκε το 1971. Σήμερα στέλνονται δισεκατομμύρια ηλεκτρονικά μηνύματα κάθε μέρα. Στην αρχή τα ηλεκτρονικά μηνύματα περιείχαν μόνο κείμενο, ενώ σήμερα μπορείτε να στείλετε έγγραφα, εικόνες, μουσική, ακόμη και βίντεο μικρής διάρκειας. Το ηλεκτρονικό μήνυμα είναι πλέον το δημοφιλέστερο είδος επικοινωνίας στον κόσμο.

στέλνοντας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα

Αποστολή ενός ηλεκτρονικού μηνύματος

Όταν στέλνετε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα, αυτό ταξιδεύει, μέσω του Διαδικτύου, από τον υπολογιστή σας στον υπολογιστή του παραλήπτη. Αρχικά το μήνυμα πηγαίνει στον εξυπηρετητή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ο οποίος αποτελεί τη μονάδα διαχείρισης μηνυμάτων στο Διαδίκτυο. Οι περισσότεροι χρήστες που έχουν υπολογιστές στο σπίτι στέλνουν ηλεκτρονικά μηνύματα μέσω του παρόχου υπηρεσιών Διαδικτύου (ISP), ενώ οι μεγάλες εταιρίες διαθέτουν συνήθως δικό τους εξυπηρετητή ο οποίος συνδέεται στο Διαδίκτυο. Στη συνέχεια το μήνυμα ταξιδεύει μέσα από το Διαδίκτυο προς τον εξυπηρετητή του παραλήπτη, που αποθηκεύει το μήνυμα μέχρι να ζητηθεί η μεταφορά του μηνύματος στον υπολογιστή του παραλήπτη.

Μία ηλεκτρονική διεύθυνση χωρίζεται σε δύο τμήματα. Το πρώτο είναι το όνομα του χρήστη στον οποίο ανήκει. Το τμήμα μετά το σύμβολο @ είναι η διεύθυνση του εξυπηρετητή που χρησιμοποιεί.

Ανεπιθύμητα μηνύματα και ιοί

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι τα ανεπιθύμητα μηνύματα (spam). Κάθε χρόνο στέλνονται δισεκατομμύρια ανεπιθύμητα μηνύματα, που είναι ενοχλητικά και μερικές φορές επιβλαβή. Τα περισσότερα στέλνονται από σχετικά μικρό αριθμό χρηστών, οι οποίοι όμως είναι δύσκολο να εντοπιστούν, αφού μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε στον κόσμο.

Τα ηλεκτρονικά μηνύματα είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος να προσβληθεί ένας υπολογιστής από ιούς. Οι ιοί είναι μικρά προγράμματα σχεδιασμένα για να προκαλούν πρόβλημα σε υπολογιστές. Συνήθως επισυνάπτονται σε ηλεκτρονικά μηνύματα που φαίνονται αθώα. Ο ασφαλέστερος τρόπος να αποφύγετε τους ιούς είναι να εγκαταστήσετε στον υπολογιστή σας ένα αντι-ικό πρόγραμμα. Επίσης, καλό είναι να μην ανοίγετε μηνύματα από άγνωστους αποστολείς.

antivirus software 079
attachment 036 • install 029
program 030 • server 022
spam 082 • virus 082

e-zine

E-zine λέγεται ένα ηλεκτρονικό περιοδικό που μπορείτε να διαβάσετε στο διαδίκτυο.

forum

Forum είναι ένας άλλος όρος που περιγράφει την υπηρεσία ομάδων συζήτησης ή τις αίθουσες συζητήσεων.

➔ newsgroup σ46
chat rooms σ38

frame

Ένα πλαίσιο χωρίζει μια ιστοσελίδα σε διαφορετικές περιοχές, καθμία από τις οποίες λειτουργεί ως ξεχωριστή ιστοσελίδα.

➔ web page σ50

fibre optics

Οι οπτικές ίνες είναι «καλώδια» φτιαγμένα από πολύ λεπτές ίνες γυαλιού που προσφέρουν πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα μετάδοσης σε σχέση με τα απλά τηλεφωνικά καλώδια και ταυτόχρονα μεταφέρουν πολύ μεγαλύτερο όγκο πληροφορίας. Ένα συνηθισμένο καλώδιο μεταφέρει πληροφορίες με τη μορφή ηλεκτρικών σημάτων, ενώ οι οπτικές ίνες μεταφέρουν πληροφορίες με τη μορφή οπτικών σημάτων. Οι οπτικές ίνες αντικαθιστούν βαθμιαία τα απλά τηλεφωνικά καλώδια. Σήμερα σε πολλές περιπτώσεις δίκτυα οπτικών ινών αντικαθιστούν τα παραδοσιακά τηλεφωνικά δίκτυα και φτάνουν μέχρι το σπίτι του καταναλωτή, οπότε τα δίκτυα αυτά ονομάζονται FTTH (fiber to the home).

FTP (file transfer protocol)

Το FTP αποτελεί έναν τρόπο μεταφοράς αρχείων από έναν υπολογιστή σε κάποιον άλλο, συνήθως μέσω του διαδικτύου.

➔ file σ58

FWA (Fixed Wireless Access)

Σταθερή ασύρματη πρόσβαση είναι η σύνδεση που επιτρέπει στους χρήστες να συνδεθούν στο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο με ασύρματο τρόπο.

gateway

Η πύλη είναι ένα είδος εξοπλισμού που συνδέει έναν ή περισσότερους υπολογιστές ενός τοπικού δικτύου με ένα μεγαλύτερο δίκτυο ή με το διαδίκτυο.

ghost site

Ιστότοπος φάντασμα λέγεται ένας εγκαταλελειμμένος ιστότοπος που δεν έχει διαγραφεί από το διαδίκτυο.

➔ website σ50

ιστότοπος φάντασμα

Google

Google είναι το όνομα μιας πολύ γνωστής μηχανής αναζήτησης. Στο Google γίνονται εκατομμύρια αναζητήσεις κάθε ημέρα.

➤ search engine σ48

Googlewacking

Είναι ένα παιχνίδι που παίζεται χρησιμοποιώντας τη μηχανή αναζήτησης Google. Στόχος είναι, χρησιμοποιώντας μόνο δύο λέξεις στην αναζήτηση, να καταλήξετε σε ένα μόνο αποτέλεσμα.

➤ search engine σ48 • website σ50

gopher

Gopher ονομάζεται ένα απλό πρόγραμμα που χρησιμοποιείται για την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο. Τα gopher χρησιμοποιούνταν πριν γίνουν γνωστές οι μηχανές αναζήτησης.

handshake

Χειραψία λέγεται μια σειρά διαδικασιών που πραγματοποιεί η συσκευή σύνδεσης (modem) όταν πρόκειται να συνδεθεί ο υπολογιστής σας με το διαδίκτυο.

➤ dial-up networking σ38
modem σ45

hit

Hit είναι ένας άλλος όρος που περιγράφει την επίσκεψη σε κάποιον ιστότοπο.

home page

Αρχική σελίδα είναι η πρώτη σελίδα που εμφανίζεται όταν επισκέπτεστε έναν ιστότοπο.

➤ website σ50

αρχική σελίδα

host

Host λέγεται ένας υπολογιστής που αποθηκεύει πληροφορίες στις οποίες έχουν πρόσβαση άλλοι υπολογιστές συνδεδεμένοι σε αυτόν μέσω του διαδικτύου.

➤ access σ65, 76

hotlink

Ενεργή σύνδεση είναι μια σύνδεση μεταξύ δύο εφαρμογών, όπου η τροποποίηση πληροφοριών στη μια επηρεάζει τη λειτουργία της άλλης.

➤ program σ30

hot spot

Ενεργή περιοχή λέγεται ένας δημόσιος ή ιδιωτικός χώρος, όπως το αεροδρόμιο, μια πλατεία ή ένα βιβλιοπωλείο, όπου παρέχεται συνήθως ελεύθερη ασύρματη σύνδεση με το διαδίκτυο.

➤ wireless network σ51

html (hypertext markup language)

Html είναι η γλώσσα που χρησιμοποιείται στις περισσότερες ιστοσελίδες. Όταν επισκεφθείτε μια ιστοσελίδα html και από το μενού «προβολή» διαλέξετε την επιλογή «προέλευση», μπορείτε να δείτε τον κώδικα html αυτής της ιστοσελίδας.

http (hypertext transfer protocol)

Http είναι το πρωτόκολλο που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία των υπολογιστών με τις ιστοσελίδες του διαδικτύου.

 address σ36

hyperlink

Ο *υπερσύνδεσμος* σας επιτρέπει να περάσετε από ένα σημείο μιας ιστοσελίδας ή ενός εγγράφου σ' ένα άλλο, κάνοντας κλικ σε μια επισημειωμένη λέξη ή φράση. Οι μικρογραφίες (thumbnails) έχουν μερικές φορές υπερσυνδέσμους που σας επιτρέπουν να δείτε μια μεγαλύτερη έκδοση της ίδιας εικόνας.

 document σ66 • website σ50

hypertext

Το *υπερκείμενο* είναι ένα έγγραφο ή κείμενο που περιέχει υπερσυνδέσμους.

information superhighway

Λεωφόρος πληροφοριών είναι μια άλλη ονομασία για το διαδίκτυο.

Internet address

Διεύθυνση διαδικτύου είναι μια άλλη ονομασία για την ηλεκτρονική διεύθυνση.

 address σ36

Internet worm

Το *διαδικτυακό σκουλήκι* είναι ένα επικίνδυνο πρόγραμμα που φτάνει στον υπολογιστή σας μέσω διαδικτύου και αρχίζει να εξαπλώνεται δημιουργώντας αντίγραφα του εαυτού του.

intranet

Το *αυτόνομο εσωτερικό δίκτυο* χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή πληροφοριών και είναι μια εντοπισμένη έκδοχή του διαδικτύου. Οι εταιρείες, τα πανεπιστήμια και άλλοι οργανισμοί έχουν δικό τους αυτόνομο εσωτερικό δίκτυο.

IP address

Διεύθυνση IP είναι η μοναδική διεύθυνση ενός υπολογιστή συνδεδεμένου στο διαδίκτυο.

 address σ36

ISP (Internet service provider)

Πάροχος υπηρεσιών διαδικτύου (ή, απλώς, *πάροχος*) είναι η εταιρία που παρέχει συνδέσεις στο διαδίκτυο. Οι πάροχοι προσφέρουν πολλές υπηρεσίες, όπως chat rooms και newsgroups.

 chat rooms σ38
newsgroup σ46

jitter

Jitter είναι η διακύμανση του χρόνου που χρειάζεται ένα πακέτο δεδομένων για να μεταδοθεί από το PC ενός χρήστη μέχρι τον εξυπηρετητή ενός τρίτου.

 server σ22 • latency σ44

LAN (local area network)

Τοπικό δίκτυο ονομάζεται ένα δίκτυο υπολογιστών που καλύπτει μια περιοχή μικρής έκτασης, όπως ένα σπίτι, ένα συγκρότημα κτιρίων, αεροδρόμιο κ.λπ..

latency

Latency είναι ο χρόνος που χρειάζεται ένα πακέτο δεδομένων για να μεταδοθεί από το PC ενός χρήστη μέχρι τον εξυπηρετητή ενός τρίτου.

link

Σύνδεσμος σημαίνει το ίδιο με τον υπερσύνδεσμο.

 hyperlink σ43

link rot

Link rot λέγεται το φαινόμενο όπου οι σύνδεσμοι από μια ιστοσελίδα σταδιακά σταματούν να λειτουργούν, εφόσον οι σελίδες στις οποίες οδηγούν αλλάζουν ή παύουν να υπάρχουν.

 web page σ50

καταιγισμός
μηνυμάτων

LLU (Local Loop Unbundling)

Αδεσμοποίηση Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ) είναι η δυνατότητα να χρησιμοποιούν άλλοι τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι, εκτός του ΟΤΕ, το καλώδιο που συνδέει το χώρο του συνδρομητή με το κέντρο του ΟΤΕ. Μέσω της ΑΠΤΒ οι Έλληνες χρήστες μπορούν να επιλέξουν άλλους παρόχους εκτός του ΟΤΕ για τη σταθερή τηλεφωνία καθώς και για άλλες υπηρεσίες όπως το «γρήγορο ίντερνετ», η τηλεφωνία μέσω διαδικτύου (VoIP) και η συνδρομητική τηλεόραση μέσω διαδικτύου (IPTV).

local loop

Τοπικός βρόχος είναι το χάλκινο καλώδιο που απαιτείται για τη φυσική τηλεφωνική σύνδεση του χρήστη με το πλησιέστερο κέντρο του ΟΤΕ. Το ίδιο καλώδιο χρησιμοποιείται για την ευρυζωνική σύνδεση.

mail exploder

Το mail exploder είναι ένα πρόγραμμα που στέλνει το ίδιο μήνυμα σε πολλές διαφορετικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις.

 e-mail σ40

mail storm

Καταιγισμός μηνυμάτων ονομάζεται η πλημμύρα εισερχόμενων μηνυμάτων που υπερφορτώνουν τον υπολογιστή και τον εμποδίζουν να λειτουργήσει σωστά.

mailbox

Ηλεκτρονική ταχυδρομική θυρίδα είναι ένα αρχείο που λαμβάνει τα μηνύματα ενός συγκεκριμένου χρήστη. Αυτό είναι πολύ χρήσιμο, ειδικά όταν πολλοί χρήστες μοιράζονται τον ίδιο υπολογιστή.

➔ e-mail σ40

microfilter

Το φίλτρο αυτό τοποθετείται πριν τις τηλεφωνικές συσκευές και το fax για να αποκόψει τον θόρυβο που προέρχεται από τη λειτουργία στις συχνότητες του ADSL.

➔ ADSL modem-router σ36

microwaves

Τα *μικροκύματα* είναι τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα σε υψηλές συχνότητες, που χρησιμοποιούνται για την αποστολή πληροφοριών, επειδή μπορούν να καλύψουν μεγάλες αποστάσεις χωρίς να επηρεαστεί σημαντικά η ποιότητα της πληροφορίας.

mirror site

Mirror site (*ιστότοπος καθρέπτης*) είναι ένα πιστό αντίγραφο ενός ήδη υπάρχοντος ιστότοπου. Οι δημοφιλείς ιστότοποι έχουν συχνά ιστότοπους καθρέπτες σε άλλα μέρη του κόσμου, επειδή οι μεταφορές αρχείων γίνονται πολύ ταχύτερα από έναν ιστότοπο που βρίσκεται σε μικρότερη απόσταση.

➔ download σ39 • website σ50

mobile broadband

Η *ευρυζωνικότητα* μέσω κινητής τηλεφωνίας προσφέρει τη δυνατότητα ευρυζωνικής σύνδεσης στο διαδίκτυο μέσω κινητού τηλεφώνου ή υπολογιστή, οπουδήποτε υπάρχει κάλυψη από το δίκτυο κινητής τηλεφωνίας.

ευρυζωνικότητα
μέσω κινητής
τηλεφωνίας

modem

Το modem είναι μία περιφερειακή συσκευή που επιτρέπει τη σύνδεση ενός υπολογιστή με το διαδίκτυο μέσω τηλεφωνικής κλήσης.

➔ circuit board σ16 • http σ43

MSN

Το msn messenger είναι ένας τρόπος να συζητήσετε μέσω διαδικτύου σε πραγματικό χρόνο, χρησιμοποιώντας κείμενο, φωνή ή ακόμα και βίντεο.

navigation

Πλοήγηση είναι η διαδικασία που ακολουθείτε για να προσανατολιστείτε στο διαδίκτυο.

network

Δίκτυο αποτελούν ένα σύνολο υπολογιστών και συσκευών που συνδέονται μεταξύ τους. Ενδεικτικοί τύποι δικτύων είναι LAN, WAN, WLAN κ.ά.

➔ LAN σ44 • WLAN σ51

network card

Η *κάρτα δικτύου* είναι μία διάταξη μέσω της οποίας ένας υπολογιστής συνδέεται σε κάποιο δίκτυο.

➔ circuit board σ16

newsgroup

Οι *ομάδες συζήτησης* είναι μια υπηρεσία που παρέχει τη δυνατότητα σε χρήστες του διαδικτύου να διαβάσουν μηνύματα ή να καταθέσουν δικά τους χρησιμοποιώντας ένα διαδικτυακό πίνακα ανακοινώσεων.

NGA (next generation access networks)

Τα *δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς* βασίζονται κατά κύριο λόγο σε δίκτυα οπτικών ινών και επιτρέπουν πολύ μεγάλες ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο.

ομάδα συζήτησης

offline

«Offline» σημαίνει ότι δουλεύετε χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο.

online

«Online» σημαίνει ότι δουλεύετε συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο.

ping

Το *ping* είναι ένα σήμα που στέλνει ένας υπολογιστής μέσω του διαδικτύου σε κάποιον άλλο υπολογιστή για να ελέγξει εάν επικοινωνεί σωστά.

pipe

Ο *αγωγός* είναι μια σύνδεση στο διαδίκτυο.

portal

Πύλη είναι ένας ιστότοπος που λειτουργεί ως ενδιαμέσος για άλλες υπηρεσίες διαδικτύου. Οι περισσότερες πύλες συμπεριλαμβάνουν μηχανή αναζήτησης, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, αίθουσες συζητήσεων, ομάδες συζητήσεων και online αγορές.

➔ chat rooms σ38 • e-mail σ40
newsgroup σ46
search engine σ48 • website σ50

quad play

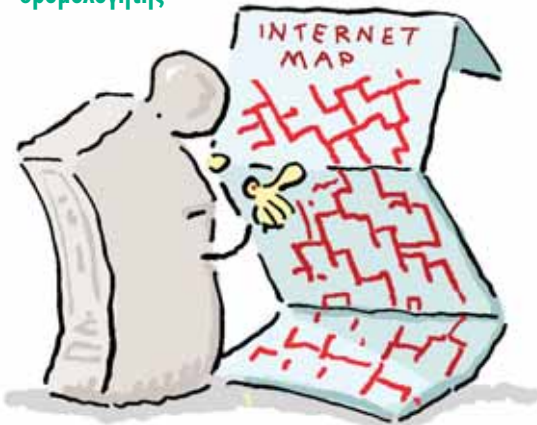
Το Quad play είναι μία εμπλουτισμένη έκδοση του triple play η οποία, επιπλέον, προσφέρει κινητή τηλεφωνία.

➔ triple play σ48

router

Ο *δρομολογητής* είναι μια συσκευή που επιλέγει την ταχύτερη διαδρομή για την αποστολή πληροφοριών μέσα από ένα σύνολο κόμβων σύνδεσης.

δρομολογητής

satellite broadband

Η *δορυφορική ευρυζωνικότητα* είναι η ευρυζωνική σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω γεωστατικού δορυφόρου. Η σύνδεση αυτή είναι σημαντικά ακριβότερη από τις άλλες, αλλά πολλές φορές η μόνη δυνατή σε απομακρυσμένες ή δυσπρόσιτες περιοχές.

δορυφορική
ευρυζωνικότητα

SDSL (Symmetric Digital Subscriber Line)

Η *Συμμετρική ψηφιακή συνδρομητική γραμμή* είναι μία σύνδεση DSL που χρησιμοποιεί τις απλές τηλεφωνικές γραμμές. Επιτυγχάνει ρυθμούς μεταφοράς μέχρι 3Mbps και λέγεται συμμετρική επειδή η ροή δεδομένων είναι περίπου η ίδια και προς τις δύο κατευθύνσεις. Δεν παρέχει τη δυνατότητα ταυτόχρονης χρήσης φωνής και δεδομένων.

search engine

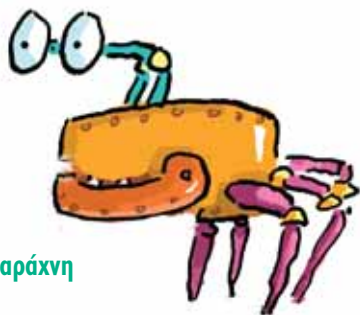
Η *μηχανή αναζήτησης* είναι ένα ειδικό πρόγραμμα που κάνει ευκολότερη την συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο. Αρκεί να δακτυλογραφήσετε τη λέξη ή φράση που θέλετε να αναζητήσετε στο παράθυρο της μηχανής αναζήτησης και μετά να κάνετε κλικ στην ένδειξη «αναζήτηση». Η μηχανή αναζήτησης ψάχνει στο διαδίκτυο και βρίσκει μια λίστα από ιστότοπους που περιέχουν αυτή τη λέξη ή φράση.

➤ program 030

spider

Η «*αράχνη*» είναι ένα πρόγραμμα, τμήμα μιας μηχανής αναζήτησης, που ανιχνεύει νέους ιστότοπους στο διαδίκτυο.

➤ program 030 • search engine 048

αράχνη

surf

«*Σερφάρισμα*» είναι η εξερεύνηση του παγκόσμιου ιστού για ιστότοπους που σας ενδιαφέρουν.

σερφάρισμα

telecommunications

Τηλεπικοινωνίες είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για κάθε είδους επικοινωνία σε μεγάλες αποστάσεις με καλώδια, οπτικές ίνες ή ασύρματα. Τα κινητά και σταθερά τηλέφωνα, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και οι εφαρμογές του διαδικτύου αποτελούν υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.

➤ microwaves 045

teleconferencing

Τηλεδιάσκεψη είναι μία διάσκεψη μεταξύ ανθρώπων που δεν βρίσκονται στο ίδιο μέρος. Παλιότερα η τηλεδιάσκεψη ήταν εφικτή μόνο μέσω τηλεφωνικής σύνδεσης. Σήμερα η τεχνολογία επιτρέπει σε ανθρώπους που βρίσκονται στην άλλη άκρη του κόσμου να συνομιλούν αλλά και να βλέπουν ο ένας τον άλλο μέσω της βιντεοδιάσκεψης.

➤ video conferencing 049

Triple play

Το *triple play* είναι ένα σύνολο υπηρεσιών που περιλαμβάνει τηλεφωνία, ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο και υπηρεσίες παροχής περιεχομένου μέσω διαδικτύου.

URL (uniform resource locator)

Το URL είναι μια άλλη ονομασία για τη διεύθυνση διαδικτύου.

usenet

Το usenet είναι ένας διαδικτυακός πίνακας ανακοινώσεων ελεύθερης πρόσβασης, ο οποίος συντηρείται από εθελοντές που παρέχουν ειδήσεις και ηλεκτρονικά μηνύματα.

username

Όνομα χρήστη είναι το όνομα που χρησιμοποιείτε για την αναγνώριση της ταυτότητάς σας όταν συνδέεστε στο διαδίκτυο ή σε άλλο δίκτυο υπολογιστών. Συνήθως, για να χρησιμοποιήσετε κάποιο δίκτυο, χρειάζεστε όνομα χρήστη και κωδικό.

➔ network σ46 • password σ81

VDSL (Very High Speed Digital Subscriber Line)

Η πολύ υψηλής ταχύτητας ψηφιακή συνδρομητική γραμμή είναι μια τεχνολογία που επιτρέπει ταχύτερη μεταφορά δεδομένων από την απλή ADSL.

➔ ADSL σ36

video conferencing

Βιντεοδιάσκεψη είναι η σύνδεση σε πραγματικό χρόνο με εικόνα και ήχο ανάμεσα σε δύο ή περισσότερους ανθρώπους που δεν βρίσκονται στο ίδιο μέρος. Αρκεί κάθε άνθρωπος ή ομάδα ανθρώπων να έχει ένα τηλέφωνο ή ένα μικρόφωνο και έναν υπολογιστή συνδεδεμένο στο διαδίκτυο

VoIP (Voice over IP)

Voice over IP ή VoIP είναι υπηρεσία τηλεφωνίας που βασίζεται στο διαδίκτυο (πρωτόκολλο IP). Σύμφωνα με αυτήν, η ομιλία ψηφιοποιείται και δρομολογείται όχι μέσω του παραδοσιακού τηλεφωνικού δικτύου αλλά μέσω του διαδικτύου με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του κόστους.

WAP (Wireless Application Protocol)

Πρωτόκολλο ασύρματων εφαρμογών είναι μία μέθοδος που επιτρέπει σε κινητά τηλέφωνα να συνδέονται στο διαδίκτυο.

webmaster

Webmaster λέγεται εκείνος που έχει την ευθύνη για την ομαλή λειτουργία ενός ιστότοπου. Ο webmaster μπορεί να σχεδιάσει και να δημιουργήσει έναν ιστότοπο από την αρχή και είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση των σελίδων και την αντιμετώπιση ενδεχόμενων προβλημάτων.

web page σ50 • website σ50

webmaster

οργανισμό. Υπάρχουν δισεκατομμύρια ιστότοποι στο διαδίκτυο.

web page σ50

web page

Η ιστοσελίδα είναι μια σελίδα ενός ιστότοπου.

world wide web σ52

webcam

Η κάμερα διαδικτύου είναι μια μικρή βιντεοκάμερα που μπορείτε να συνδέετε με τον υπολογιστή σας.

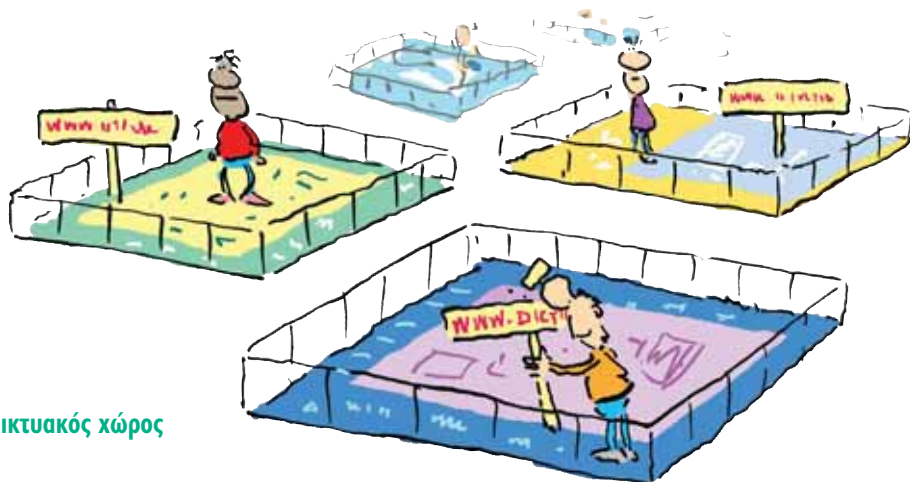
web space

Διαδικτυακός χώρος είναι ο χώρος που καταλαμβάνει ένας ιστότοπος στο διαδίκτυο. Οι εταιρείες που παρέχουν σύνδεση με το διαδίκτυο (πάροχοι) προσφέρουν συνήθως και συγκεκριμένο χώρο στο διαδίκτυο δωρεάν ώστε να εγκαταστήσετε το δικό σας ιστότοπο.

website σ50

website

Ο ιστότοπος είναι μια συλλογή από ιστοσελίδες για ένα συγκεκριμένο θέμα που έχουν δημιουργηθεί από ένα χρήστη ή κάποιον

διαδικτυακός χώρος

WiFi

WiFi είναι μια τεχνολογία ασύρματης επικοινωνίας μεταξύ ηλεκτρονικών συσκευών. Μια από τις πιο συνηθισμένες εφαρμογές του WiFi είναι η ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο.

➔ **WLAN**
(Wireless local area network) σ51

wireless network

Ασύρματο δίκτυο ονομάζεται ένα δίκτυο στο οποίο το σήμα μεταδίδεται ασύρματα (χωρίς να υπάρχουν καλώδια).

WLAN (Wireless local area network)

Ασύρματο τοπικό δίκτυο είναι ένα δίκτυο υπολογιστών οι οποίοι επικοινωνούν μεταξύ τους χωρίς καλώδια. Κάθε υπολογιστής έχει μια κάρτα ασύρματου δικτύου ώστε να επικοινωνεί χρησιμοποιώντας ραδιοκύματα.

➔ **router** σ47

Wimax (Worldwide Inter-operability for Microwave Access)

Wimax είναι μια τεχνολογία ασύρματης μετάδοσης δεδομένων σε μεγάλες αποστάσεις, οι οποίες φτάνουν και σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνούν τα τριάντα χιλιόμετρα.

ασύρματα δίκτυα

wireless ADSL modem-router

Είναι μια συσκευή που συνδέει ένα ασύρματο τοπικό δίκτυο υπολογιστών ή έναν υπολογιστή με τον πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου μέσω μιας ADSL σύνδεσης.

world wide web

Ο παγκόσμιος ιστός είναι ένα τεράστιο δίκτυο δισεκατομμυρίων ιστοσελίδων στο διαδίκτυο. Το ξεκίνησε το 1989 ο Tim Berners-Lee ο οποίος ανέπτυξε ένα ειδικό πρωτόκολλο, το http, που είναι ένας τρόπος για να συνδέονται και να επικοινωνούν οι υπολογιστές. Τα περισσότερα έγγραφα web είναι γραμμένα σε γλώσσα html, μια κωδικοποιημένη γλώσσα που μπορούν να καταλάβουν όλοι οι υπολογιστές. Οι χρήστες μπορούν να δουν σελί-

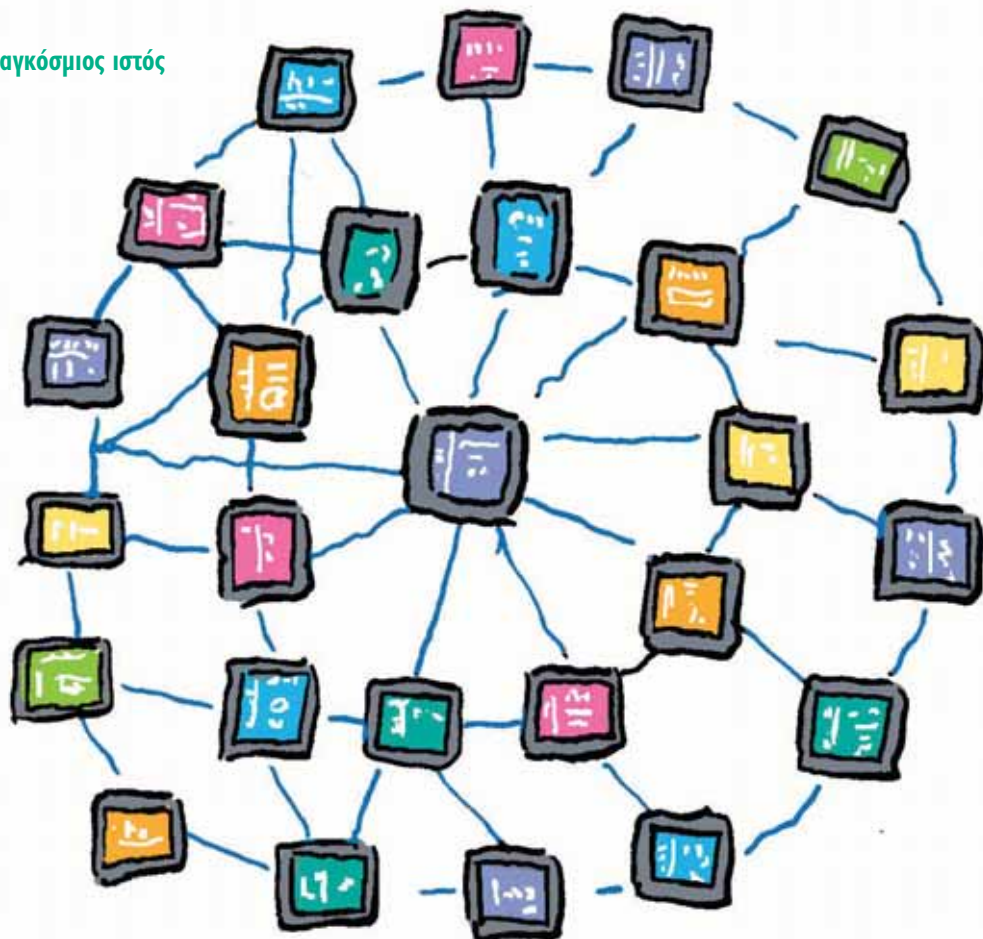
δες στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας κάποιο πρόγραμμα φυλλομετρητή, όπως Internet Explorer, Firefox ή Safari.

browser σ37 • html σ43
http σ43 • web page σ50

XML (extensible markup language)

XML είναι μια γλώσσα υπολογιστών που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία εγγράφων Web.

παγκόσμιος ιστός

Χρήση του υπολογιστή

Αυτή η ενότητα αναφέρεται στα μέρη εκείνα του υπολογιστή που δεν σχετίζονται με συγκεκριμένα προγράμματα, όπως η επιφάνεια εργασίας, τα παράθυρα, η μπάρα εργαλείων, το μενού επιλογών, οι φάκελοι και τα αρχεία. Υπάρχουν ακόμα λήμματα σχετικά με το «νοικοκυριό» του υπολογιστή – τα αντίγραφα ασφαλείας και τον από-κατακερματισμό του σκληρού δίσκου. Επίσης θα μάθετε τί μπορεί να πάει στραβά, όπως το «κόλλημα», το «κρέμασμα» και άλλα σοβαρά προβλήματα. Γνωρίζετε τη διαφορά ανάμεσα στην εκκίνηση και την επανεκκίνηση; Μπορείτε να ξεχωρίσετε μια σειριακή από μια παράλληλη θύρα; Ανακαλύψτε τα όλα σε αυτή την ενότητα.

εξαγωγή πληροφοριών
από τη θύρα του υπολογιστή

active window

Ενεργό παράθυρο είναι το παράθυρο στο οποίο δουλεύετε. Εάν έχετε πολλά παράθυρα ανοιχτά στην οθόνη σας, το ενεργό παράθυρο βρίσκεται μπροστά από όλα τα άλλα.

 window σ63

alias

Το *ψευδώνυμο* μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε αντί για την ηλεκτρονική διεύθυνση. Στους υπολογιστές Macintosh, η λέξη *alias* έχει την έννοια της συντόμευσης για ένα φάκελο ή αρχείο.

 address σ36 • file σ58
folder σ58 • shortcut σ62

archive

Η *αρχειοθέτηση* αρχείων περιλαμβάνει τη μεταφορά αρχείων που δεν χρησιμοποιούνται συχνά, σ' ένα φάκελο αρχειοθέτησης, ένα CD ή μία δισκέτα. Μοιάζει με το ξεκαθάρισμα που κάνετε στη σοφίτα. Με τον τρόπο αυτό, κερδίζετε χώρο στο σκληρό δίσκο και ο υπολογιστής σας δουλεύει πιο αποδοτικά.

 CD σ16 • floppy disk σ17

background

Πολλά προγράμματα μπορούν να λειτουργούν στο *παρασκήνιο*. Ο εκτυπωτής σας π.χ. μπορεί να λειτουργεί στο παρασκήνιο. Αυτό σημαίνει ότι ο υπολογιστής εκτελεί μια λειτουργία σ' ένα πρόγραμμα ή εκτυπώνει κάτι, ενώ εσείς κάνετε κάτι άλλο σε διαφορετικό πρόγραμμα.

 program σ30 • printer σ21

backing up

Η *παραγωγή αντιγράφων ασφαλείας*, όπως και η φροντίδα των δοντιών, είναι ένδειξη σύνεσης. Μπορείτε να δημιουργήσετε αντίγραφα ασφαλείας αποθηκεύοντας τη δουλειά που έχετε κάνει στον υπολογιστή σε ένα CD ή σε άλλου είδους εξωτερική μνήμη. Εάν λοιπόν ο υπολογιστής σας ξαφνικά ανατιναχθεί κατά τη διάρκεια της νύχτας, δεν θα χάσετε όλη σας τη δουλειά.

 external memory σ17
memory σ19

backspace

Μπορείτε να βρείτε το *πλήκτρο διαγραφής προς τα πίσω* στην επάνω δεξιά γωνία του πληκτρολογίου. Πάνω στο πλήκτρο θα δείτε την ένδειξη *backspace* ή *Bk Sp*. Το πλήκτρο αυτό μετακινεί τον κέρσορα προς τα πίσω, ένα διάστημα κάθε φορά, σβήνοντας γράμματα ή χαρακτήρες που τυχόν βρίσκονται εκεί.

 cursor σ56 • keyboard σ18

batch file

Αρχείο εκτέλεσης εντολών είναι το αρχείο το οποίο περιέχει ένα σύνολο εντολών που εκτελούνται όλες μαζί. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα αρχεία αυτά για να εγκαταστήσετε ένα σύνολο προγραμμάτων στο σκληρό δίσκο του υπολογιστή.

 command σ71 • hard disk σ18
install σ29 • program σ30

bookmark

Οι *σελιδοδείκτες* είναι συντομεύσεις για τις αγαπημένες σας ιστοσελίδες. Όταν σημειώσετε μια ιστοσελίδα με σελιδοδείκτη, ο υπολογιστής καταχωρεί την διεύθυνση και σας πάει εκεί κατευθείαν όταν κάνετε κλικ στον συγκεκριμένο σελιδοδείκτη. Επίσης, σελιδοδείκτες υπάρχουν και σε προγράμματα επεξεργασίας κειμένου.

➔ favourites σ58 • web page σ50

boot

Ο όρος *εκκίνηση* αναφέρεται στην έναρξη της λειτουργίας του υπολογιστή.

εκκίνηση του υπολογιστή

buttons

Τα *κουμπιά* στο γραφικό περιβάλλον ενός υπολογιστή είναι ένας τρόπος για να επιλέξετε μια εντολή ή μια σειρά εντολών. Όταν π.χ. κάνετε κλικ σε ένα κουμπί, ανοίγει ένα πρόγραμμα ή εμφανίζεται ένα συγκεκριμένο αρχείο.

➔ window σ63

cache

Η *μνήμη cache* είναι τμήμα της προσωρινής μνήμης του υπολογιστή, που χρησιμοποιείται κυρίως για την αποθήκευση πληροφοριών στις οποίες έχετε συχνή πρόσβαση. Η cache βοηθάει τα προγράμματα να λειτουργήσουν πιο αποδοτικά.

➔ RAM σ21

clipboard

Η *μνήμη προσωρινής αντιγραφής* αποτελεί κομμάτι της προσωρινής μνήμης του υπολογιστή (RAM). Όταν αντιγράφετε κάποια πληροφορία, αποθηκεύεται στην μνήμη προσωρινής αντιγραφής μέχρι να την επικολλήσετε κάπου αλλού.

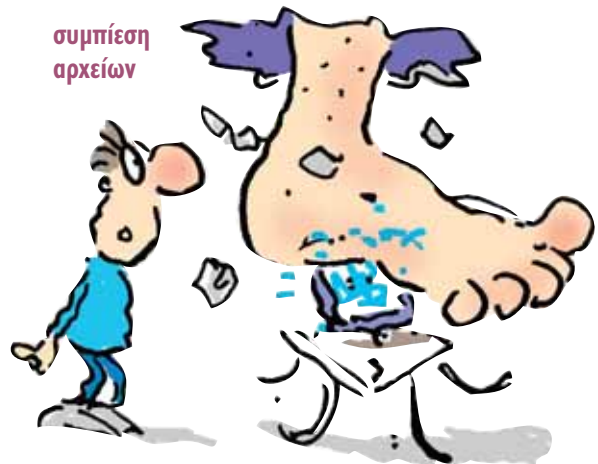
➔ copy and paste σ66

compress

Όταν *συμπίεσετε* ένα αρχείο, γίνεται μικρότερο και καταλαμβάνει λιγότερο χώρο στον υπολογιστή, άρα μπορείτε να το στείλετε μέσω διαδικτύου σε λιγότερο χρόνο. Η συμπίεση είναι πολύ χρήσιμη όταν στέλνετε εικόνες, μουσική ή ταινίες.

➔ e-mail σ40 • zip files σ63

συμπίεση
αρχείων

context-sensitive menu

Το μενού επιλογών που εξαρτάται από τη θέση ή το περιεχόμενο είναι η λίστα που βλέπετε όταν κάνετε δεξί κλικ. Η λίστα αυτή σας ενημερώνει για το τι μπορείτε να κάνετε κάθε φορά στο συγκεκριμένο σημείο της οθόνης. Για παράδειγμα, εάν ο κέρσορας βρίσκεται πάνω από μία λέξη, η λίστα μπορεί να σας δώσει την επιλογή να αλλάξετε τη γραμματοσειρά της συγκεκριμένης λέξης.

font 066-67 • mouse 019

control panel

Ο πίνακας ελέγχου είναι ένα σύνολο προγραμμάτων εγκαταστημένων στον υπολογιστή που σας επιτρέπουν να αλλάξετε ρυθμίσεις, όπως ημερομηνία και ώρα, όψη της επιφάνειας εργασίας, ταχύτητα με την οποία λειτουργεί το ποντίκι κ.λπ..

desktop 057 • mouse 019
program 030

crash

Το «κόλλημα» του υπολογιστή είναι ο τρόμος κάθε χρήστη. Ο υπολογιστής σταματάει να λειτουργεί ενώ κάνετε κάτι πολύ σημαντικό και δυστυχώς, σ' αυτήν την περίπτωση, ούτε τα παρακάλια δεν σώζουν την κατάσταση. Η μόνη «θεραπεία» είναι να επανεκκινήσετε τον υπολογιστή. Το πιθανότερο είναι ότι θα χάσετε όση δουλειά δεν έχετε προλάβει να αποθηκεύσετε.

cursor

Ο κέρσορας είναι ένα μικρό βέλος ή μια κάθετη γραμμή που αναβοσβήνει. Δείχνει τη θέση του ποντικιού στην οθόνη.

mouse 019

default

Προεπιλεγμένες ρυθμίσεις είναι οι ρυθμίσεις που τοποθετούνται από το εργοστάσιο σε ένα νέο υπολογιστή ή πρόγραμμα. Για παράδειγμα, ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου θα χρησιμοποιήσει προεπιλεγμένη γραμματοσειρά εκτός εάν την αλλάξετε. Μπορείτε να αλλάξετε αυτές τις ρυθμίσεις ώστε να ταιριάζουν με τις προτιμήσεις σας και τον τρόπο με τον οποίο δουλεύετε.

font 066-67 • program 030
word processing 064, 69

defragment

Ο *αποκατακερματισμός* (ενοποίηση των περιοχών) του δίσκου του υπολογιστή είναι κάτι σαν γενική τακτοποίηση. Όταν ο υπολογιστής αποθηκεύει πληροφορίες, τις σκορπίζει σε μικρά κομμάτια στο σκληρό δίσκο. Όταν ο υπολογιστής προσπαθεί να βρει τη φωτογραφία ενός γαϊδουριού, η μύτη μπορεί να είναι σ' ένα μέρος και η ουρά σε άλλο. Η προσπάθεια του υπολογιστή να βρει όλα τα κομμάτια, τον καθυστερεί. Η ενοποίηση φέρνει όλα τα κομμάτια της κατακερματισμένης πληροφορίας πάλι μαζί. Έτσι, ο υπολογιστής λειτουργεί πιο αποδοτικά.

➔ **hard disk σ18**

τακτοποίηση του δίσκου

desktop

Η *επιφάνεια εργασίας* είναι η οθόνη που βλέπετε όταν εκκινήσετε τον υπολογιστή.

drag and drop

Η *μεταφορά και απόθεση* είναι ένας από τους τρόπους διαχείρισης των φακέλων σας στον υπολογιστή. Με αυτόν τον τρόπο μπορείτε επίσης να μεταφέρετε λέξεις μέσα σε ένα έγγραφο. Πρώτα, τοποθετείτε τον κέρσορα πάνω από οτιδήποτε θέλετε να μεταφέρετε και μετά πιέζε-

τε και κρατάτε το αριστερό κουμπί του ποντικιού. Συνεχίζοντας να πιέζετε το κουμπί μεταφέρετε το αρχείο ή το φάκελο όπου θέλετε. Τέλος, αφήνετε το κουμπί του ποντικιού για να αποθέσετε το αντικείμενο στην καινούργια του θέση.

➔ **document σ66 • file σ58
folder σ58**

drive

Ο *οδηγός* είναι μια συσκευή που διαβάζει και συχνά γράφει δεδομένα από ή προς ένα αποθηκευτικό μέσο (σκληρό δίσκο, CD, DVD, δισκέτα). Συνήθως αποτελεί συνώνυμο του αποθηκευτικού μέσου (δίσκος). Ο υπολογιστής δίνει ένα γράμμα στον καθένα από αυτούς τους δίσκους. Οι περισσότεροι υπολογιστές έχουν ένα σκληρό δίσκο. Αυτός είναι συνήθως ο δίσκος C. Επίσης, συνήθως υπάρχει μια θυρίδα για την εισαγωγή CD ή DVD, αλλά μπορείτε να προσαρτήσετε και άλλες συσκευές αποθήκευσης σ' έναν υπολογιστή, καθεμία από τις οποίες εμφανίζεται σαν άλλος δίσκος.

➔ **CD σ16 • DVD σ17
floppy disk σ17 • hard disk σ18**

error

Το *σφάλμα* είναι ένα λάθος στο πρόγραμμα, το οποίο συχνά έχει ως αποτέλεσμα να διακοπεί η λειτουργία του.

export

Η *εξαγωγή* δεδομένων αφορά τη μεταφορά τους από ένα πρόγραμμα σε άλλο.

➔ **data σ76**

extension

Η επέκταση είναι ένα σύνολο γραμμάτων στο τέλος της ονομασίας ενός αρχείου που επιτρέπουν τον υπολογιστή να αναγνωρίζει τον τύπο του αρχείου. Για παράδειγμα, ένα αρχείο με την επέκταση «.doc» είναι αρχείο του Word.

file 058

fatal error

Μοιραίο σφάλμα είναι εκείνο που προκαλεί την ξαφνική διακοπή λειτουργίας ενός προγράμματος, με πιθανό αποτέλεσμα να χάσετε τη δουλειά που κάνετε εκείνη την ώρα.

error 057

μοιραίο σφάλμα

favourites

«Αγαπημένα» είναι μια άλλη λέξη για τους σελιδοδείκτες.

bookmark 055

file

Ένα αρχείο είναι μια συλλογή από πληροφορίες που έχετε αποθηκεύσει στον υπολογιστή σας. Μπορεί να περιλαμβάνει λέξεις, γραφικά (εικόνες), μουσική, βίντεο ή μπορεί να είναι μια βάση δεδομένων.

database 076

file extension

Η επέκταση αρχείου είναι ένα σύνολο γραμμάτων στο τέλος της ονομασίας ενός αρχείου που επιτρέπουν στον υπολογιστή να αναγνωρίζει τον τύπο του. Για παράδειγμα, ένα αρχείο με την επέκταση «.doc» είναι αρχείο του Microsoft Word και ένα αρχείο με την επέκταση «.jpg» είναι αρχείο εικόνας. Αν σβηστούν οι επεκτάσεις των αρχείων, μπορεί ο υπολογιστής να μην αναγνωρίζει πια το αρχείο.

word processing 064-69

firewire

Το πρωτόκολλο μεταφοράς δεδομένων firewire είναι ένας τρόπος ταχύτατης σύνδεσης και μεταφοράς δεδομένων μεταξύ του υπολογιστή και των περιφερειακών συστημάτων (όπως ο εκτυπωτής ή ο σαρωτής).

data 076 • peripheral 020

folder

Σ' ένα φάκελο μπορούμε να τοποθετήσουμε αρχεία, συνήθως με κοινή θεματολογία. Όταν έχετε πολλά αρχεία στον υπολογιστή σας, θα είναι πιο εύκολο να τα διαχειριστείτε αν τα οργανώσετε σε φακέλους.

φάκελοι

file 058

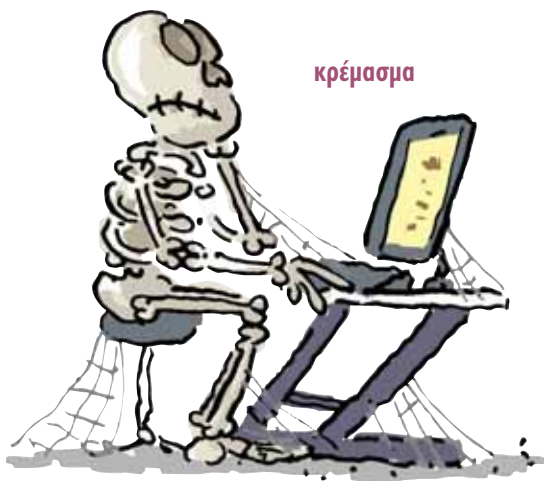
fragmentation

Κατακερματισμός είναι η διεργασία κατά την οποία σχετικά τμήματα πληροφορίας χωρίζονται και διασκορπίζονται σε διαφορετικές περιοχές του σκληρού δίσκου. Αυτό συμβαίνει σταδιακά όσο πιο πολλές πληροφορίες προστίθενται στο δίσκο. Τελικά, ο κατακερματισμός επιβραδύνει τον υπολογιστή, οπότε πρέπει να κάνετε ενοποίηση των περιοχών του δίσκου.

➔ defragment σ57

hang

Όταν ο υπολογιστής *κρεμάει*, σταματάει ξαφνικά ό,τι κάνει και περιμένει. Μερικές φορές περιμένει περισσότερες πληροφορίες. Άλλες φορές συνεχίζει να περιμένει για πάρα πολύ ώρα οπότε πρέπει να τον κλείσετε και να κάνετε επανεκκίνηση.

inactive window

Ανενεργό παράθυρο ονομάζεται οποιοδήποτε παράθυρο εκτός από εκείνο που χρησιμοποιείτε σε μια δεδομένη στιγμή. Τα ανενεργά παράθυρα εμφανίζονται πίσω από τα ενεργά παράθυρα.

interface

Συσκευή διάδρασης ή αλληλεπίδρασης είναι ένα μέσο που επιτρέπει την επικοινωνία με τον υπολογιστή. Το πληκτρολόγιο είναι μια συσκευή διάδρασης – επικοινωνείτε δακτυλογραφώντας. Το ποντίκι είναι μια άλλη συσκευή διάδρασης – το μετακινείτε και κάνετε κλικ για να επικοινωνήσετε με τον υπολογιστή. Η οθόνη είναι μια συσκευή διάδρασης μέσω της οποίας επικοινωνεί ο υπολογιστής με εσάς.

➔ keyboard σ18 • mouse σ19
monitor σ19 • user interface σ63

import

Η εισαγωγή δεδομένων αφορά τη μεταφορά δεδομένων από ένα πρόγραμμα σε ένα άλλο.

initialize

Η απόδοση αρχικών τιμών εκτελείται κατά τη διαδικασία εκκίνησης ενός προγράμματος.

➔ program σ30

menu

Μενού είναι η επιλογή των εντολών οι οποίες σχετίζονται με το πρόγραμμα που χρησιμοποιείτε. Όταν κάνετε κλικ με το δεξί κουμπί του ποντικιού, ένα μενού με διαφορετικές επιλογές εμφανίζεται στην οθόνη. Υπάρχει και μια λωρίδα που ονομάζεται μπάρα επιλογών στο πάνω μέρος του παραθύρου ενός προγράμματος. Όταν κάνετε κλικ πάνω σε μια λέξη στο μενού, όπως «αρχείο» ή «επεξεργασία», εμφανίζεται μία λίστα εντολών για να επιλέξετε.

➔ program σ30

mouseover

Mouseover λέγεται η περιοχή μιας ιστοσελίδας η οποία αλλάζει όταν ο κέρσορας (δείκτης) του ποντικιού περνάει από πάνω της. Μπορεί να είναι κάτι απλό, όπως μια λέξη που αλλάζει χρώμα, ή κάτι πιο περίπλοκο, όπως μια κινούμενη εικόνα.

➔ web page σ50

parallel port

Η παράλληλη θύρα είναι ένα σημείο σύνδεσης που βρίσκεται στο πίσω μέρος του υπολογιστή στην οποία μπορείτε να συνδέσετε περιφερειακές συσκευές, όπως εκτυπωτές και σαρωτές.

➔ peripheral σ20 • printer σ21
scanner σ21

path

Η διαδρομή είναι ένα μοναδικό μονοπάτι το οποίο περιγράφει τη διαδοχή των φακέλων έως την τελική διεύθυνση ενός αρχείου στον υπολογιστή.

➔ address σ36

pixel

Το βασικό στοιχείο απεικόνισης είναι μία από τις εκατομμύρια μικροσκοπικές κουκίδες που αποτελούν μια οθόνη. Όλα μαζί, τα βασικά στοιχεία απεικόνισης παράγουν το κείμενο, τις εικόνες και τις ταινίες που μπορείτε να δείτε στην οθόνη σας.

➔ monitor σ19

port

Η θύρα είναι ένα σημείο σύνδεσης στον υπολογιστή από όπου εισέρχονται και εξέρχονται οι πληροφορίες.

plug-in

Το plug-in είναι πρόσθετο λογισμικό που επεκτείνει τη λειτουργικότητα ενός προγράμματος.

➔ menu σ60 • program σ30
software σ26

pull-down menu

Το *εκδιπλούμενο μενού* είναι η λίστα επιλογών που εμφανίζεται όταν κάνετε κλικ σ' ένα σημείο της μπάρας επιλογών.

εκδιπλούμενο
μενού

QWERTY

QWERTY είναι ο τύπος διάταξης των πλήκτρων στα περισσότερα πληκτρολόγια. (Τα γράμματα στην επάνω σειρά, από αριστερά, είναι τα Q, W, E, R, T και Y.)

➔ keyboard σ18

πληκτρολόγιο QWERTY

README file

Ένα αρχείο README συνήθως συνοδεύει αρχεία προγραμμάτων. Περιέχει οδηγίες ζωτικής σημασίας σχετικά με την εγκατάσταση του προγράμματος.

➔ install σ29 • file σ58
program σ30

read-only file

Το *αρχείο μόνο για ανάγνωση* είναι ένα αρχείο που μπορείτε να ανοίξετε και να κοιτάξετε, αλλά όχι να αλλάξετε.

➔ file σ58

reboot

Επανεκκίνηση είναι το κλείσιμο και η επανέναρξη λειτουργίας του υπολογιστή.

➔ boot σ55

screensaver

Η *προστασία οθόνης* είναι μια κινούμενη εικόνα που καταλαμβάνει την οθόνη όταν ο υπολογιστής έχει μείνει ανενεργός για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Αρχικά δημιουργήθηκε για την προστασία της οθόνης. Τώρα πια έχει μοναδικό σκοπό την ψυχαγωγία.

➔ monitor σ19

προστασία οθόνης

scroll

Κύλιση λέγεται η μετακίνηση προς τα πάνω και προς τα κάτω σ' ένα έγγραφο ή αρχείο. Οι μπάρες κύλισης εμφανίζονται κάτω και στα πλάγια ενός παραθύρου όταν το έγγραφο είναι πολύ μεγάλο για να χωρέσει στην οθόνη και σας επιτρέπουν να μετακινηθείτε πάνω, κάτω, αριστερά ή δεξιά στο έγγραφο.

 document σ66 • file σ58
window σ63

shift key

Το shift είναι το πλήκτρο που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε όταν π.χ. γράφετε για να αλλάξετε από πεζά σε κεφαλαία.

shortcut

Η *συντόμευση* είναι ένα εικονίδιο που σας μεταφέρει κατευθείαν σ' ένα αρχείο ή φάκελο ή ανοίγει ένα πρόγραμμα.

 file σ58 • folder σ58

spacebar

Το *πλήκτρο διαστήματος* είναι το μακρύ πλήκτρο στο μπροστινό μέρος του πληκτρολογίου που εισάγει κενά μεταξύ των λέξεων.

start menu

Το *μενού έναρξης* βρίσκεται συνήθως στο κάτω αριστερά μέρος της οθόνης στα Windows. Από εκεί μπορείτε να ξεκινήσετε ένα πρόγραμμα, να ανοίξετε τον πίνακα ελέγχου ή να σβήσετε τον υπολογιστή.

 control panel σ56
Windows® σ31

startup folder

Ο *φάκελος έναρξης προγράμματος* περιέχει συντομεύσεις για όλα τα προγράμματα που αυτόματα ξεκινούν να λειτουργούν όταν εκκινήσετε τον υπολογιστή.

 folder σ58 • shortcut σ62

subfolder

Ο *υποφάκελος* είναι ένας φάκελος μέσα σε έναν άλλο φάκελο.

 folder σ58

task manager

Διαχειριστής προγραμμάτων είναι ένα πρόγραμμα που περιέχει σε λίστα όλες τις εργασίες τις οποίες διεκπεραιώνει ο υπολογιστής τη δεδομένη στιγμή. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για να τερματίσετε ένα πρόγραμμα που δεν λειτουργεί σωστά.

taskbar

Η *μπάρα εκκίνησης προγραμμάτων* βρίσκεται συνήθως στο κάτω μέρος της οθόνης. Περιέχει την μπάρα έναρξης, συντομεύσεις για προγράμματα και εικονίδια προγραμμάτων που βρίσκονται σε λειτουργία.

 icon σ74 • program σ30
shortcut σ62 • start menu σ62

template

Το *πρότυπο έγγραφο* χρησιμοποιείται ως μοντέλο για τη δημιουργία άλλων εγγράφων. Για παράδειγμα, ένα πρότυπο έγγραφο αλληλογραφίας περιέχει το όνομα και τη διεύθυνσή σας.

title bar

Η *μπάρα τίτλου* βρίσκεται στο πάνω μέρος ενός ανοιχτού παραθύρου. Περιέχει το όνομα του αρχείου, καθώς και τα κουμπιά που ελέγχουν το μέγεθός του.

file σ58

toolbar

Η *μπάρα εργαλείων* περιέχει κουμπιά για την εκτέλεση εντολών που χρησιμοποιούνται συχνά σ' ένα πρόγραμμα.

command σ71

USB (universal serial bus)

Η θύρα USB αποτελεί έναν τρόπο σύνδεσης περιφερειακών συσκευών με τον υπολογιστή που επιτρέπει τη μεταφορά δεδομένων με πολύ γρήγορους ρυθμούς.

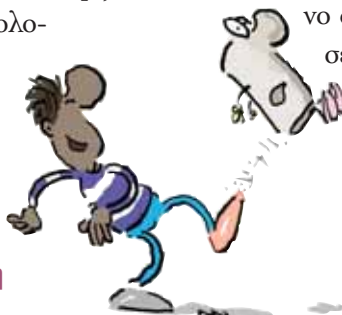
user interface

Με τις *συσκευές διάδρασης χρήστη* μπορείτε να δείτε ή να ακούσετε τις πληροφορίες που παράγει ένας υπολογιστής. Συνήθως είναι η οθόνη – ή τα ηχεία, όταν πρόκειται για ήχο.

warm boot

Επανεκκίνηση είναι η επανέναρξη της λειτουργίας του υπολογιστή χωρίς διακοπή της τροφοδοσίας.

επανεκκίνηση

wildcard

Ο *χαρακτήρας μπαλαντέρ* είναι ένας χαρακτήρας, συνήθως το αστεράκι, τον οποίο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να αντικαταστήσετε ένα ή περισσότερα γράμματα ή αριθμούς όταν ψάχνετε κάτι σε μια μηχανή αναζήτησης. Για παράδειγμα, εάν δεν ήσασταν σίγουροι για την ορθογραφία του ονόματος Katherine ή Catherine, θα μπορούσατε να γράψετε «*atherine».

search engine σ48

window

Παράθυρο είναι ένα κουτί στο οποίο εμφανίζεται το αρχείο ή το πρόγραμμα που χρησιμοποιείτε. Μπορείτε να ανοίξετε πολλά προγράμματα σε διαφορετικά παράθυρα την ίδια στιγμή. Χρησιμοποιώντας την *μπάρα εκκίνησης προγραμμάτων* μπορείτε να φέρετε το πρόγραμμα που θέλετε μπροστά από τα υπόλοιπα. Αυτό θα είναι το ενεργό παράθυρο.

file σ58 • mouse σ19
program σ30

zip files

Συμπιεσμένα αρχεία λέγονται τα αρχεία που έχουν συμπεστεί με το πρόγραμμα WinZip ή άλλο αντίστοιχο πρόγραμμα. Για να μπορέσετε να δείτε ένα συμπιεσμένο αρχείο πρέπει πρώτα να το αποσυμπέσετε, δηλαδή να το επαναφέρετε στο αρχικό του μέγεθος.

compress σ55
program σ30 • WinZip σ32

Επεξεργασία κειμένου

Έχετε πιθανόν χρησιμοποιήσει τον υπολογιστή σας για να γράψετε προσωπικά πράγματα ή κείμενα για τη δουλειά σας. Σ' αυτή την περίπτωση χρησιμοποιήσατε κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου. Εάν ήξελετε να ετοιμάσετε κάτι σαν φυλλάδιο ή μικρό βιβλίο, με συνδυασμό κειμένων και εικόνων, θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσετε ένα πρόγραμμα επιτραπέζιας τυπογραφίας (DTP). Τι γνωρίζετε για τις γραμματοσειρές serif και sans serif; Για τις κεφαλίδες και τα υποσέλιδα; Ξέρετε να μορφοποιήσετε ένα κείμενο ή να δημιουργήσετε φύλλα τεχνοτροπίας; Μπορείτε να μάθετε για όλα τα παραπάνω σε αυτήν την ενότητα.

η αντιγραφή και η επικόλληση
είναι εύκολη μ' έναν υπολογιστή

access

Πρόσβαση σημαίνει επιτρεπόμενη είσοδος σε ένα πρόγραμμα, ένα αρχείο ή μια ιστοσελίδα. Μερικές φορές μπορεί να έχετε πρόσβαση στο αρχείο μόνο για ανάγνωση. Δηλαδή μπορείτε να το διαβάσετε αλλά όχι να το τροποποιήσετε ή να το διαγράψετε. Για να έχετε πρόσβαση σε κάποια προγράμματα ή ιστοσελίδες, μπορεί να χρειάζεστε κωδικό.

 program σ30 • file σ58
web page σ50

align

Ευθυγράμμιση είναι η διαδικασία κατά την οποία οι γραμμές σε μια παράγραφο ή σε μια σελίδα ενός κειμένου στοιχίζονται η μία πάνω από την άλλη.

Αυτή η γραμμή είναι στοιχισμένη αριστερά.

Αυτή η γραμμή είναι στοιχισμένη δεξιά.

Μερικές φορές οι γραμμές στοιχίζονται και από τις δυο πλευρές, όπως εδώ. Κάθε γραμμή έχει το ίδιο μήκος αφού γίνουν μικρές προσαρμογές των διαστημάτων ανάμεσα στις λέξεις.

 type σ69

antialiasing

Εξομάλυνση ορίων γραφικών ονομάζεται η λειτουργία την οποία πραγματοποιεί το πρόγραμμα ενός υπολογιστή έτσι ώστε να φαίνονται ομαλά τα όρια των γραμμάτων. Εάν μεγεθύνετε πολύ τα γράμματα, θα δείτε ότι αποτελούνται από εκατομμύρια

τετραγωνάκια που ονομάζονται pixels. Αυτό σημαίνει, π.χ. ότι οι καμπύλες του «ς» δεν είναι ομαλές. Η εξομάλυνση ορίων γραφικών εξομαλύνει τις προεξοχές, ώστε τα γράμματα να φαίνονται καθαρά.

 pixel σ60

bold

Έντονη γραφή μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να κάνετε κάποιες λέξεις να ξεχωρίζουν, όπως για παράδειγμα σε μια επικεφαλίδα. **Αυτές οι λέξεις είναι γραμμένες σε έντονη γραφή.**

 type σ69

case

Το *είδος στοιχείων* σας δίνει πληροφορίες σχετικά με το αν τα γράμματα είναι κεφαλαία ή πεζά.

case sensitive

Οι κωδικοί, στους οποίους είναι σημαντικό το είδος στοιχείων, πρέπει να δακτυλογραφηθούν στο κατάλληλο είδος (κεφαλαία ή πεζά) για να λειτουργήσουν. Εάν, δηλαδή, ο κωδικός είναι «κωΔικός» και εσείς δακτυλογραφήσετε «κωδικός», δεν θα λειτουργήσει.

 password σ81

centre

Κεντράρισμα είναι μια εντολή που χρησιμοποιείται στην επεξεργασία κειμένου. Αν δώσετε εντολή να κεντραριστεί ένα κείμενο, θα μεταφερθεί στη μέση της σελίδας.

 command σ71 • text σ68

character

Ένας *χαρακτήρας* είναι οποιοδήποτε γράμμα, αριθμός ή σύμβολο μπορείτε να δακτυλογραφήσετε στο πληκτρολόγιο.

keyboard σ18

copy and paste

Αντιγραφή και επικόλληση είναι μια από τις πιο χρήσιμες λειτουργίες του υπολογιστή, με την οποία μπορείτε να δημιουργήσετε όμοια αντίγραφα λέξεων ή εικόνων και μετά να επικολλήσετε αυτές τις λέξεις ή εικόνες σε άλλο σημείο.

function keys σ72

αντιγραφή
και επικόλληση

cut

Αποκοπή είναι η αφαίρεση μιας εικόνας ή κάποιων λέξεων από ένα αρχείο που επεξεργάζεστε. Το κομμάτι που έχει αποκοπεί αποθηκεύεται στη μνήμη της προσωρινής αντιγραφής. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να επικολληθεί κάπου αλλού, στο ίδιο αρχείο ή ακόμα και σε κάποιο άλλο πρόγραμμα.

copy and paste σ66
clipboard σ55

desktop publishing (DTP)

Με ένα πρόγραμμα *επιτραπέζιας τυπογραφίας* μπορείτε να δημιουργήσετε στον υπολογιστή σας βιβλία ή φυλλάδια με επαγγελματική όψη, συνθέτοντας σελίδες με κείμενο και εικόνες.

document

Έγγραφο είναι ένα αρχείο λέξεων ή και εικόνων που μπορείτε να επεξεργαστείτε ή να τροποποιήσετε εάν θέλετε.

file σ58

field

Σε μια βάση δεδομένων το *πεδίο* είναι ο χώρος στον οποίο τοποθετείται ένα κομμάτι πληροφορίας.

font

Γραμματοσειρά είναι ένα αλφάβητο σχεδιασμένο σε συγκεκριμένο στυλ. Οι δύο κυριότερες κατηγορίες γραμματοσειρών ονομάζονται serif και sans serif.

F

Μια γραμματοσειρά serif. Οι γραμμές που προεξέχουν στις γωνίες λέγονται ακρεμόνες (serif).

F

Η γραμματοσειρά sans serif δεν έχει ακρεμόνες (serif).

Arial	Comic Sans
Times	Snap
Gill Sans	Impact
Goudy	Papyrus

COPPERPLATE
Eurostyle

◆ ™ ∂ ∫ ∞ ∫ (Webdings)

μερικές γραμματοσειρές

footer

Υποσέλιδο είναι η περιοχή στο κάτω μέρος της σελίδας ενός εγγράφου, όπου συνήθως μπαίνει η σελιδαρίθμηση. Οι πληροφορίες που βάζετε στο υποσέλιδο εμφανίζονται σε κάθε σελίδα του εγγράφου.

 header σ67

format

Μορφοποίηση είναι ο σχεδιασμός ενός εγγράφου ώστε να δείχνει όπως ακριβώς θέλετε. Μπορείτε να μορφοποιήσετε ένα έγγραφο αλλάζοντας τη γραμματοσειρά, τα χρώματα ή τη διάταξη του κειμένου. Μία άλλη σημασία της μορφοποίησης αφορά την προετοιμασία ενός δίσκου για την αποθήκευση πληροφοριών. Συνήθως πρέπει να μορφοποιήσετε τις δισκέτες, τα CD και τα DVD πριν μπορέσετε να αποθηκεύσετε πληροφορίες σε αυτά.

 CD σ16 • document σ66
DVD σ17 • floppy disk σ17

header

Η κεφαλίδα είναι η περιοχή στο πάνω μέρος της σελίδας ενός εγγράφου. Οι πληροφορίες που έχετε βάλει στην κεφαλίδα εμφανίζονται σε κάθε σελίδα του εγγράφου.

 footer σ67

highlight

Το *μαρκάρισμα* μας επιτρέπει να τονίσουμε μία λέξη ή ένα κείμενο ξεχωρίζοντάς τα με ένα χρωματιστό φόντο.

indent

Η *αύξηση περιθωρίου* χρησιμοποιείται στην επεξεργασία κειμένου. Η αύξηση του περιθωρίου σε μια γραμμή κειμένου σημαίνει ότι η γραμμή θα ξεκινάει λίγο πιο μέσα από την άκρη της σελίδας. Συχνά αυξάνουμε το περιθώριο της πρώτης γραμμής κάθε νέας παραγράφου.

mail merge

Συγχώνευση αλληλογραφίας είναι μια λειτουργία του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου. Παράγει αυτόματα αντίγραφα του κειμένου μιας επιστολής, με διαφορετική διεύθυνση στο καθένα.

mailing list

Ο *κατάλογος αποδεκτών* είναι μια λίστα ηλεκτρονικών διευθύνσεων στις οποίες στέλνεται αυτόματα το ίδιο ηλεκτρονικό μήνυμα.

 e-mail σ40

OCR (optical character recognition)

Το πρόγραμμα *οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων* μπορεί να αναγνωρίσει λέξεις τυπωμένες πάνω σε χαρτί. Μετατρέπει τις λέξεις σε ένα ψηφιακό έγγραφο που μπορείτε στη συνέχεια να επεξεργαστείτε στον υπολογιστή.

digital σ10

οπτική
αναγνώριση
χαρακτήρων

RTF (rich text format)

Η μετατροπή ενός αρχείου σε rtf αποτελεί έναν τρόπο να μετατρέψετε ένα έγγραφο από πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου σε μορφή συμβατή με άλλα προγράμματα.

spellchecker

Ο *ορθογράφος* είναι μια λειτουργία του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου. Ελέγχει την ορθογραφία των λέξεων που δακτυλογραφείτε. Υπάρχει και λειτουργία ελέγχου της γραμματικής, κατά την οποία ελέγχεται εάν οι προτάσεις του κειμένου είναι γραμματικά σωστές.

word processing σ69

sans serif font

Η *γραμματοσειρά χωρίς ακρεμόνες* είναι τύπος γραμματοσειράς χωρίς ουρίτσες στις άκρες του γράμματος (ακρεμόνες). Οι γραμματοσειρές Arial και Helvetica είναι από τις πιο γνωστές γραμματοσειρές χωρίς ακρεμόνες.

E

γραμματοσειρά Sans serif

serif font

Η *γραμματοσειρά με ακρεμόνες* είναι ένας τύπος γραμματοσειράς που έχει ουρίτσες στις άκρες κάθε γράμματος, οι οποίες ονομάζονται ακρεμόνες. Οι γραμματοσειρές Times και Garamond είναι από τις πιο γνωστές γραμματοσειρές με ακρεμόνες.

E

γραμματοσειρά serif

style sheet

Η *περιγραφή του τρόπου εμφάνισης* ενός κειμένου περιέχει πληροφορίες για τα περιθώρια σελίδων, την κεφαλίδα και το υποσέλιδο, καθώς και για τη διαμόρφωση του κειμένου που υπάρχει στο έγγραφο.

text

Κείμενο είναι οι λέξεις σε μια σελίδα ή ένα έγγραφο. Πολλά είδη εγγράφων περιέχουν συνδυασμό γραφικών και κειμένου.

document σ66

type

Ο τύπος χαρακτήρων είναι μια άλλη λέξη για τα έντυπα γράμματα. Ο τύπος χαρακτήρων αναφέρεται στην όψη ή το στυλ μιας συγκεκριμένης γραμματοσειράς. Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τύποι χαρακτήρων. Χωρίζονται σε δύο κύριες κατηγορίες: serif και sans serif.

γραμματοσειρές serif

ABCDEF G
ABCDEF G
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
ABCDEF G
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

γραμματοσειρές sans serif

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

ABCDEF G
abcdefg
1234567890

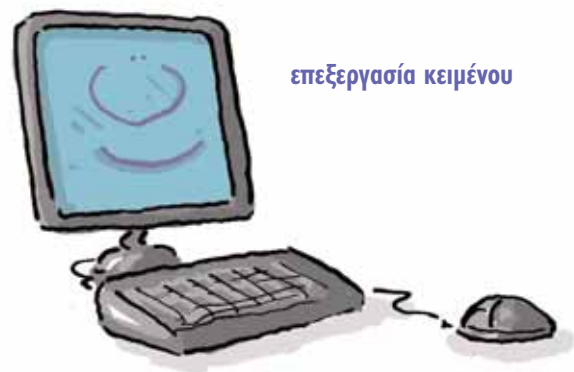
ABCDEF G
abcdefg
1234567890

sans serif σ68 • serif font σ68

word processing

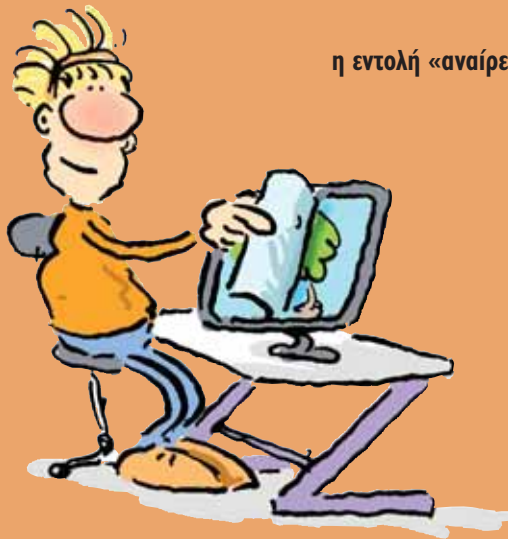
Η επεξεργασία κειμένου αφορά τη διαχείριση κειμένου στον υπολογιστή. Τα πρώτα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου ήταν απλά. Ήταν σχεδιασμένα έτσι ώστε να μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει τον υπολογιστή σαν γραφομηχανή. Μ' ένα σύγχρονο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου μπορείτε να κάνετε πολύ περισσότερα, εφόσον διαθέτει μεγάλο εύρος γραμματοσειρών οπότε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διαφορετικά είδη γραφής. Μπορείτε να αλλάξετε το μέγεθος των γραμμάτων ή το χρώμα τους. Μπορείτε να τα τοποθετήσετε σε χρωματιστό φόντο ή σε φόντο με υφή. Μπορείτε επίσης να ζωγραφίσετε απλά σχήματα όπως αυτό εδώ . Τέλος μπορείτε και να εισάγετε εικόνες σ' ένα έγγραφο. Τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου χρησιμεύουν για να γράψετε οτιδήποτε, από ένα γράμμα ή ένα ηλεκτρονικό μήνυμα μέχρι ένα βιβλίο.

Εντολές

Μπορεί να μη καταλαβαίνετε ότι δίνετε στον υπολογιστή εντολές. Αλλά σχεδόν τα πάντα που κάνετε στον υπολογιστή σας γίνονται μέσω κάποιου είδους εντολών. Όταν πατάτε ένα πλήκτρο χράμματος, δίνετε εντολή στον υπολογιστή να δείξει το χράμμα αυτό στην οθόνη. Εάν πατήσετε το πλήκτρο διαγραφής, δίνετε εντολή στον υπολογιστή να ξεφορτωθεί κάτι. Αυτή η ενότητα συμπεριλαμβάνει πολλές από τις εντολές τις οποίες χρησιμοποιείτε στον υπολογιστή κάθε μέρα, καθώς και ορισμένες απλές εντολές που χρησιμοποιούν οι προγραμματιστές, όπως το «και» (and) και το «ή» (or).

η εντολή «ανάίρεση»

abort

Ματαίωση ενός προγράμματος σημαίνει την απότομη διακοπή της λειτουργίας του. Συνήθως αυτό γίνεται όταν το πρόγραμμα δεν λειτουργεί σωστά. Εάν ματαιώσετε ένα πρόγραμμα, είναι πιθανόν να χάσετε τη δουλειά που κάνατε. Γι' αυτόν το λόγο, είναι σημαντικό να αποθηκεύετε τη δουλειά σας τακτικά.

 program σ30 • save σ74

AND

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το AND («και») όταν ψάχνετε για κάτι χρησιμοποιώντας παραπάνω από μία λέξη. Συνεπώς μια αναζήτηση «μαύρη AND γάτα» θα ανασύρει οτιδήποτε για μαύρες γάτες από την βάση δεδομένων. Στις περισσότερες μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο, δεν είναι απαραίτητο να βάλετε τη λέξη AND.

 database σ76

burn

Εγγραφή λέγεται η αποθήκευση δεδομένων σ' ένα CD ή DVD.

 CD σ16 • DVD σ17

clear

Το «clear» είναι μία εντολή που έχει την ίδια λειτουργία με το «delete» (εντολή διαγραφής).

 delete σ71

click

Το *κλικ* είναι μια δράση που πραγματοποιείται με τα κουμπιά του ποντικιού. Συνήθως, ένα κλικ δίνει μια εντολή, διπλό κλικ ανοίγει ένα πρόγραμμα, ενώ ένα δεξί κλικ ανοίγει μενού επιλογών.

 mouse σ19 • menu σ60
program σ30

command

Εντολή είναι κάθε οδηγία που δίνετε στον υπολογιστή. Η «εκτύπωση», η «διαγραφή» και η «αποθήκευση» είναι όλες εντολές.

delete

Διαγραφή ενός αντικειμένου σημαίνει την αφαίρεσή του από τον υπολογιστή.

double-click

Το *διπλό κλικ* είναι ένας τρόπος να ανοίξετε ένα αρχείο ή έναν φάκελο. Κάνετε διπλό κλικ με το αριστερό κουμπί του ποντικιού όταν ο κέρσορας βρίσκεται πάνω στο αρχείο ή τον φάκελο που θέλετε να ανοίξετε.

 file σ58 • folder σ58 • cursor σ56

edit

Η *επεξεργασία* περιλαμβάνει την αλλαγή ή διόρθωση κάποιου πράγματος. Για παράδειγμα, μπορείτε να επεξεργαστείτε το κείμενο ενός εγγράφου ή τις οδηγίες ενός προγράμματος.

enter

Το enter είναι ένα μεγάλο πλήκτρο στη δεξιά πλευρά του πληκτρολογίου. Συνήθως έχει γραμμένη τη λέξη enter και ένα βέλος. Μπορείτε να πατήσετε το κουμπί αυτό όταν θέλετε να πείτε «ναι» σε κάτι. Για παράδειγμα, μπορεί να σας δοθεί η επιλογή «αποθήκευσης» μιας εικόνας, οπότε πατώντας enter, επιβεβαιώνετε ότι θέλετε να την αποθηκεύσετε. Τέλος, σε ένα έγγραφο, πατώντας το enter πηγαίνετε σε νέα γραμμή.

 document σ66 • keyboard σ18

find and replace

Εύρεση και αντικατάσταση είναι μια εντολή που υπάρχει στα περισσότερα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου. Με την εντολή «εύρεση» μπορείτε να βρείτε λέξεις ή χαρακτήρες μέσα σ' ένα έγγραφο. Στη συνέχεια, με την εντολή «αντικατάσταση», μπορείτε να αντικαταστήσετε αυτές τις λέξεις ή τους χαρακτήρες με κάτι άλλο.

function keys

Πλήκτρα με προγραμματιζόμενες λειτουργίες είναι τα αριθμημένα πλήκτρα F1 έως F12 που βρίσκονται στο πάνω μέρος του πληκτρολογίου. Αντίθετα από τα υπόλοιπα πλήκτρα, μπορείτε να τα προγραμματίσετε ώστε να κάνουν μια συγκεκριμένη λειτουργία. Μπορείτε, παραδείγματος χάριν, σε ένα κείμενο που έχετε επιλέξει, πατώντας το F7, να κάνετε το χρώμα των γραμμάτων πράσινο.

 bold σ65 • highlight σ67
keyboard σ18 • program σ30

insert

Όταν εισάγετε κάτι σε ένα αρχείο, προσθέτετε κάτι. Μπορείτε να εισάγετε μια εικόνα σε ένα κείμενο ή μια λέξη σε μια πρόταση.

keyboard shortcuts

Οι *συντομεύσεις πληκτρολογίου* είναι ένας τρόπος να δώσετε στον υπολογιστή εντολές πατώντας συνδυασμούς πλήκτρων στο πληκτρολόγιο. Αυτός ο τρόπος είναι συνήθως πολύ πιο γρήγορος από το ποντίκι και το μενού επιλογών. Οι συντομεύσεις κάνουν χρήση του πλήκτρου «control» το οποίο βρίσκεται χαμηλά στην αριστερή πλευρά του πληκτρολογίου.

Ctrl + S	Αποθήκευση
Ctrl + C	Αντιγραφή
Ctrl + X	Αποκοπή
Ctrl + V	Επικόλληση
Ctrl + L	Στοίχιση αριστερά
Ctrl + R	Στοίχιση δεξιά
Ctrl + E	Στοίχιση στο κέντρο

 menu σ60 • mouse σ19

load

Όταν *φορτώνετε* κάποιο πρόγραμμα σε έναν υπολογιστή, τότε το πρόγραμμα είναι έτοιμο για εκτέλεση στη μνήμη ή στο σκληρό δίσκο.

 hard disk σ18 • memory σ19

log on

Η πρόσβαση σε κάποιο πρόγραμμα ή/και στο διαδίκτυο γίνεται μέσω *σύνδεσης με προσωπικά στοιχεία*. Συνήθως σημαίνει ότι πρέπει να δακτυλογραφήσετε όνομα χρήστη και κωδικό. Εάν ο υπολογιστής σας είναι μέρος ενός δικτύου, για να τον χρησιμοποιήσετε, πρέπει να συνδεθείτε με τα προσωπικά σας στοιχεία.

 password σ81 • username σ49

log off

Η *αποσύνδεση* είναι το αντίθετο της σύνδεσης με προσωπικά στοιχεία. Αποσυνδέεστε όταν βγείτε από ένα πρόγραμμα ή από το διαδίκτυο ή από μία ασφαλή ιστοσελίδα. Μπορείτε ακόμα να αποσυνδεθείτε από τον υπολογιστή σας, εάν είναι συνδεδεμένος σε δίκτυο.

 network σ46

move

Μετακίνηση είναι μια εντολή που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στα Windows όταν θέλετε να μετακινήσετε ένα αρχείο μεταξύ δύο φακέλων.

 Windows σ31

OR

Το OR («ή») είναι μια εντολή που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε όταν θέλετε να αναζητήσετε κάτι π.χ. στο διαδίκτυο μέσα από μια μηχανή αναζήτησης. Μπορείτε να βρείτε ιστοσελίδες με οποιαδήποτε από τις δύο λέξεις. Για παράδειγμα, εάν ψάξετε για «ήλιο OR σελήνη», η μηχανή αναζήτησης θα ανασύρει ιστοσελίδες που

περιέχουν τη λέξη «ήλιο» ή τη λέξη «σελήνη» ή και τις δύο.

 search engine σ48

paste

Επικόλληση είναι η εντολή που χρησιμοποιείται μετά την «αντιγραφή». Αφού έχετε αντιγράψει κάτι στη μνήμη προσωρινής αντιγραφής, χρησιμοποιώντας την επικόλληση, μπορείτε να το τοποθετήσετε κάπου αλλού, στο ίδιο ή σε άλλο έγγραφο. Μπορείτε επίσης να το επικολλήσετε σε ένα τελείως διαφορετικό πρόγραμμα.

 copy and paste σ66
document σ66

repeat

Η *επανάληψη* είναι μια εντολή προς τον υπολογιστή να κάνει κάτι ξανά και ξανά.

resize

Επανακαθορισμός μεγέθους μιας εικόνας σημαίνει την αλλαγή του μεγέθους της. Μπορείτε να αλλάξετε το μέγεθος μιας εικόνας τραβώντας ένα από τα «χερούλια» που εμφανίζονται στις γωνίες ή στην άκρη μιας εικόνας όταν κάνετε κλικ πάνω της.

return key

Πατώντας το *πλήκτρο επιστροφής*, ο υπολογιστής εκτελεί μια συγκεκριμένη εντολή, όπως «άνοιγμα», «αποθήκευση» και «τερματισμός λειτουργίας». Είναι το ίδιο πλήκτρο με το enter.

 enter σ72

save/save as

Αποθήκευση είναι η εντολή που χρησιμοποιείτε για να αποθηκεύσετε δεδομένα στο σκληρό δίσκο.

search

Αναζήτηση είναι η εντολή που χρησιμοποιείτε για να βρείτε πληροφορίες στο διαδίκτυο ή σε ένα αρχείο.

select

Η *επιλογή* αφορά την επισημείωση μιας συγκεκριμένης λέξης ή αντικειμένου που θέλετε να αλλάξετε κατά κάποιον τρόπο.

sort

Ταξινόμηση είναι η διαδικασία οργάνωσης πληροφοριών ανά θέματα ή σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες.

undo

Αναίρεση είναι η εντολή που σας επιτρέπει να κάνετε ένα βήμα πίσω για να διορθώσετε ένα λάθος.

χρήση της εντολής
«αναίρεση»

zoom

Με την εντολή *μεγέθυνση* μπορείτε να μετατρέψετε το μέγεθος ενός αντικειμένου ή εγγράφου ώστε να φαίνεται μεγαλύτερο ή μικρότερο.

μεγέθυνση

Επεξεργασία δεδομένων

Τα «δεδομένα» είναι μια άλλη λέξη για τις πληροφορίες. Ο υπολογιστής μπορεί να διαχειριστεί όλων των ειδών τις πληροφορίες, από αριθμούς και μαθηματικούς τύπους μέχρι βίντεο και αρχεία ήχου. Εάν τα δεδομένα σας είναι αριθμητικά, μπορείτε να τα εισάγετε σε ένα πρόγραμμα λογιστικών φύλλων. Εάν έχετε πολλά δεδομένα και θέλετε να τα οργανώσετε με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, το πιο κατάλληλο πρόγραμμα είναι μια βάση δεδομένων. Μπορείτε να μάθετε για τα λογιστικά φύλλα και τις βάσεις δεδομένων σε αυτήν την ενότητα.

χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα βάσης δεδομένων

access

Πρόσβαση σημαίνει να επιτρέπεται η είσοδος σε ένα πρόγραμμα ή ένα αρχείο ή μία ιστοσελίδα. Κάποιες φορές μπορεί η πρόσβαση σε ένα αρχείο να επιτρέπεται μόνο για ανάγνωση. Αυτό σημαίνει ότι μπορείτε να το διαβάσετε αλλά όχι να το τροποποιήσετε ή να το διαγράψετε. Για να έχετε πρόσβαση σε κάποια προγράμματα ή ιστοσελίδες, χρειάζεστε ειδικό κωδικό.

program σ30 • file σ58
web page σ50

binary tree

Το *δυσιαδικό δέντρο* είναι μία μέθοδος οργάνωσης δεδομένων σε σχήμα δέντρου, όπου κάθε κόμβος έχει δύο διακλαδώσεις. Ένα συνηθισμένο παράδειγμα δυσιαδικού δέντρου είναι το γενεαλογικό δέντρο ενός ανθρώπου.

data σ76

branch

Η *διακλάδωση* αποτελεί ένα τμήμα ενός δέντρου δεδομένων.

cells

Κελιά λέγονται τα κουτιά από τα οποία αποτελείται ένα λογιστικό φύλλο. Μέσα στα κελιά μπορείτε να γράψετε αριθμούς, υπολογιστικούς τύπους ή κείμενο.

spreadsheet σ77

data

Δεδομένα είναι μια άλλη λέξη για τις πληροφορίες.

data projector

Ο *προβολέας δεδομένων* προβάλλει πληροφορίες (δεδομένα) σε μία οθόνη.

database

Μια *βάση δεδομένων* είναι ένα αρχείο πληροφοριών. Οι πληροφορίες σε μια βάση δεδομένων μπορεί να αφορούν ανθρώπους (π.χ. τους πελάτες μιας εταιρείας) ή πράγματα (π.χ. τα λήμματα μιας εγκυκλοπαίδειας). Μπορείτε να ψάξετε πληροφορίες μέσα σε μια βάση δεδομένων με διαφορετικούς τρόπους. Για παράδειγμα σε μία βάση δεδομένων, μπορείτε να αναζητήσετε κάποιον με το όνομά του ή τη διεύθυνσή του.

file σ58

datalogging

Η *καταχώρηση δεδομένων* αφορά την χρήση του υπολογιστή σε συνδυασμό με αισθητήρες για την συλλογή και αποθήκευση πληροφοριών. Για παράδειγμα, ένας υπολογιστής που συνδέεται με έναν αισθητήρα θερμότητας μπορεί να καταγράφει αλλαγές στην θερμοκρασία για αρκετές ώρες ή μέρες.

sensor σ21

garbage in - garbage out

Η φράση αυτή σημαίνει ότι εάν τροφοδοτήσετε τον υπολογιστή με χαμηλής ποιότητας δεδομένα, θα πάρετε χαμηλής ποιότητας δεδομένα.

data σ76

questionnaire

Το ερωτηματολόγιο είναι μια λίστα ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή πληροφοριών πάνω σ' ένα συγκεκριμένο θέμα.

spreadsheet

Το λογιστικό φύλλο είναι ένα πρόγραμμα που πραγματοποιεί υπολογισμούς χρησιμοποιώντας αλγόριθμους. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για να δημιουργήσετε πίνακες και διαγράμματα. Κάθε λογιστικό φύλλο χωρίζεται σε πολλά κελιά, που το καθένα περιέχει ένα κομμάτι πληροφορίας, όπως για παράδειγμα έναν αριθμό ή ένα κείμενο.

cells σ76 • formula σ10
program σ30

λογιστικό φύλλο

Ασφάλεια υπολογιστή

Αυτή η ενότητα αναφέρεται στην ασφάλεια του υπολογιστή σας: πώς πρέπει να είναι αποθηκευμένα τα αρχεία και τα δεδομένα με τρόπο που να μην υπάρχει κίνδυνος να καταστραφούν και πώς το σύστημα μπορεί να προστατευτεί από ανεπιθύμητα εισερχόμενα δεδομένα. Είναι πιθανό να έχετε ακούσει για τους χάκερ που προσπαθούν να εισβάλουν σε άλλους υπολογιστές, αλλά ξέρετε τί είναι οι «σαμουράι»; Σίγουρα θα έχετε ακούσει για τους ιούς, αλλά ξέρετε τί είναι τα «διαδικτυακά σκουλήκια»;

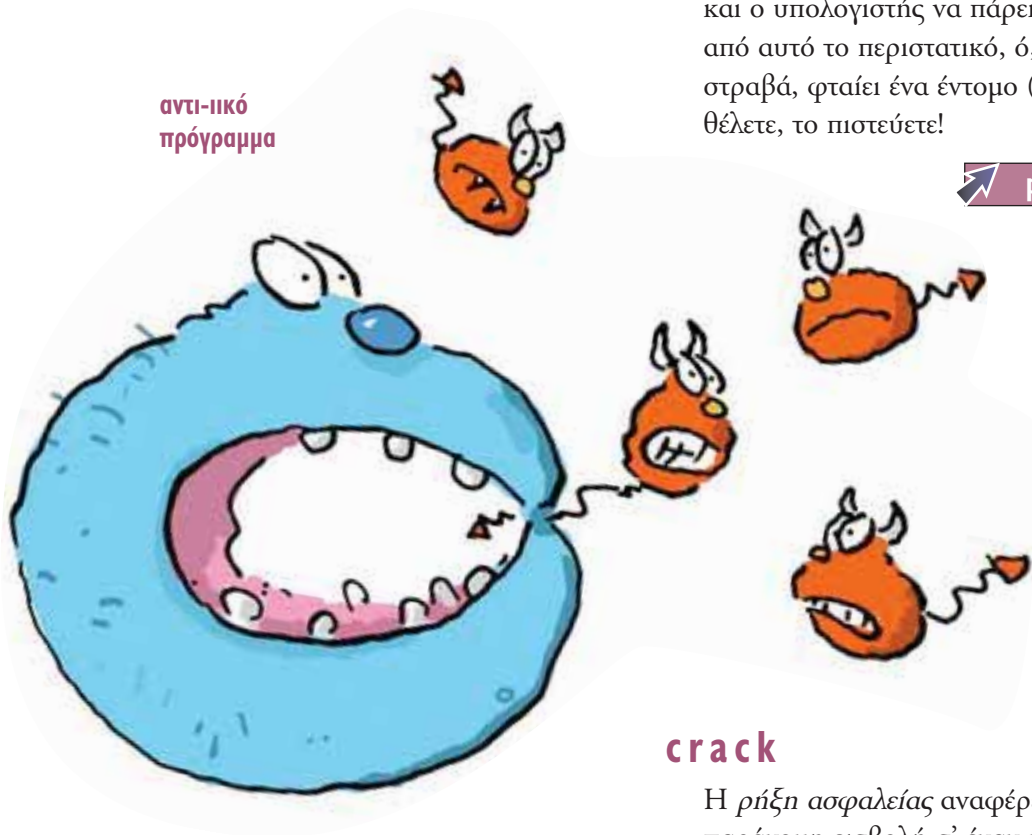
εισβολή σ' έναν υπολογιστή

antivirus software

Αντι-ϊκό πρόγραμμα είναι ένα πρόγραμμα που προστατεύει τον υπολογιστή από ιούς και καταστρέφει αυτούς που ήδη βρίσκονται μέσα στο σύστημα.

program σ30 • virus σ82

αντι-ϊκό
πρόγραμμα

program σ30

authenticate

Επαλήθευση ταυτότητας χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις που απαιτείται πιστοποίηση των στοιχείων του χρήστη, όπως π.χ. κατά την παραλαβή του προσωπικού σας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

address σ36 • e-mail σ40
server σ22

bug

Bug ονομάζεται ένα λάθος σε πρόγραμμα το οποίο διαταράσσει την ομαλή του λειτουργία. Πήρε το όνομά του από μια πολύ παλιά ιστορία, όταν ένα έντομο είχε τρυπώσει σ' έναν υπολογιστή, με αποτέλεσμα κάποια κυκλώματα να ανατιναχθούν και ο υπολογιστής να πάρει φωτιά. Μετά από αυτό το περιστατικό, ό,τι και να πάει στραβά, φταίει ένα έντομο (bug)... Αν θέλετε, το πιστεύετε!

crack

Η ρήξη ασφαλείας αναφέρεται στην παράνομη εισβολή σ' έναν υπολογιστή χωρίς την άδεια του ιδιοκτήτη.

cracker

Ο cracker είναι κάποιος που προσπαθεί να σπάσει το σύστημα ασφαλείας σ' έναν υπολογιστή, συνήθως για να υποκλέψει πληροφορίες.

encode/encrypt

Η κωδικοποίηση ή κρυπτογράφηση σημαίνει τη μετατροπή κάποιας πληροφορίας σε κώδικα ώστε να μην διαβάζεται από άλλους ανθρώπους. Οι προσωπικές πληροφορίες που φυλάσσονται στο διαδίκτυο, όπως τα στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών, είναι κρυπτογραφημένες για λόγους ασφαλείας.

➔ Internet σ33

firewall

Τείχος ηλεκτρονικής προστασίας είναι ένα είδος προγράμματος ασφαλείας που αποτρέπει την εισβολή ανεπιθύμητων προσώπων ή προγραμμάτων στον υπολογιστή σας.

➔ program σ30

hacker

Χάκερ είναι κάποιος που ψάχνει αδυναμίες στα προγράμματα υπολογιστών με σκοπό να αναστατώσει τη λειτουργία τους. Οι χάκερ χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να εισβάλουν στα υπολογιστικά συστήματα κυβερνήσεων ή μεγάλων εταιρειών, για να κλέψουν χρήματα ή να προκαλέσουν προβλήματα ή απλώς για να δείξουν ότι μπορούν να το κάνουν.

➔ program σ30

junk mail

Τα μη αναμενόμενα μηνύματα είναι δυσάρεστα ή ανεπιθύμητα μηνύματα που φτάνουν κάποιες φορές στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Ένας άλλος όρος για το junk mail είναι spam (ανεπιθύμητα μηνύματα).

➔ e-mail σ40 • spam σ82

leapfrog attack

«Βατραχοεπίθεση» συμβαίνει όταν κάποιος χρησιμοποιεί παράνομα έναν κωδικό για να εισβάλει σε μια ιστοσελίδα. Στη συνέχεια, χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που υποκλέπτει για να εισβάλει σε ακόμα περισσότερες ιστοσελίδες. Για παράδειγμα ένας εγκληματίας που καταφέρνει να σπάσει τον κωδικό μιας τράπεζας, μπορεί να εισβάλει στους τραπεζικούς λογαριασμούς πελατών της.

➔ password σ81 • website σ50

letterbomb

Γράμμα-βόμβα είναι ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που περιέχει ιό.

γράμμα-βόμβα

e-mail σ40
virus σ82

mailbomb

Ο όρος βομβαρδισμός μηνυμάτων περιγράφει τι συμβαίνει όταν μια ηλεκτρονική διεύθυνση πλημμυρίζεται με μηνύματα.

mandelbug

Mandelbug είναι ένα είδος περίπλοκου ιού που προσβάλλει τους υπολογιστές.

bug σ79

monitoring

Οι υπολογιστές συχνά χρησιμοποιούνται για παρακολούθηση, που περιλαμβάνει την συνεχή συλλογή πληροφοριών και τον έλεγχό τους. Όταν ο υπολογιστής παρακολουθεί κάτι (π.χ. τη μηχανή ενός αεροσκάφους), μπορεί να ανιχνεύσει ένα πρόβλημα πριν γίνει επικίνδυνο.

παρακολούθηση

password

Ο κωδικός είναι μια λέξη ή φράση, την οποία μόνο εσείς γνωρίζετε, που προστατεύει τον υπολογιστή σας ή την ηλεκτρονική σας διεύθυνση. Μπορεί να χρειάζεστε έναν κωδικό για να έχετε πρόσβαση στον υπολογιστή σας ή στο διαδίκτυο. Τέλος, με έναν κωδικό μπορείτε να προστατεύσετε προσωπικά σας αρχεία.

e-mail σ40

κωδικός

samurai

Ο σαμουράι είναι ένας χάκερ που προσλαμβάνεται για να εισβάλει νόμιμα σ' ένα σύστημα, π.χ. για να βοηθήσει την αστυνομία να αποσπάσει πληροφορίες από τον υπολογιστή ενός εγκληματία.

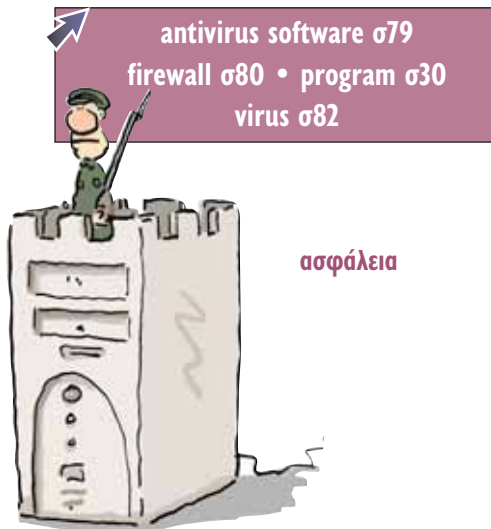

σαμουράι

hacker σ80

security

Τα προγράμματα ασφαλείας προστατεύουν τον υπολογιστή και τα αρχεία σας από ιούς και άλλες πιθανές καταστροφές που συχνά εισβάλλουν στον υπολογιστή σας από το διαδίκτυο. Υπάρχουν δύο ειδών: τα αντι-ϊικά προγράμματα και τα τείχη ηλεκτρονικής προστασίας.

spam

Spam είναι ανεπιθύμητα, συνήθως δυσάρεστα, ηλεκτρονικά μηνύματα, μέσω των οποίων συχνά μεταδίδονται ιοί.

trojan horse

Ο *δούρειος ίππος* είναι ένα επικίνδυνο πρόγραμμα που φτάνει στον υπολογιστή μέσω διαδικτύου μεταμφιεσμένο σε αθώο μήνυμα.

virus

Ο *ιός* είναι ένα κομμάτι υπολογιστικού κώδικα, σχεδιασμένο για να προκαλέσει βλάβη σ' έναν υπολογιστή. Τοποθετεί στα προγράμματα και στα αρχεία του υπολογιστή αντίγραφά του, τα οποία συχνά τροποποιεί, ώστε να είναι πιο δύσκολο να εντοπιστούν. Αν ο υπολογιστής σας προσβληθεί από ιό, μπορεί να καταστραφούν όλα σας τα αρχεία.

worm

Σκουλήκι είναι μια άλλη ονομασία για το διαδικτυακό σκουλήκι.

Τηλεπικοινωνίες και Media

Η ευρυζωνική σύγκλιση Τηλεπικοινωνιών και Media (Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας) αποτελεί επανάσταση στην εξέλιξη της τεχνολογίας. Η Ελλάδα εισέρχεται στην εποχή της ψηφιακής σύγκλισης, από την απλή μορφή της (double play) μέχρι τις πιο σύνθετες μορφές, όπως η σύγκλιση στο περιεχόμενο, στα δίκτυα, στις υπηρεσίες και τις συσκευές.

Δημιουργείται ένα νέο δυναμικό περιβάλλον δράσης, μέσα από το οποίο αναδεικνύονται οι προκλήσεις και οι δυνατότητες που φέρνει η νέα ψηφιακή εποχή, ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των τηλεπικοινωνιών, του Διαδικτύου και των ΜΜΕ.

Η σύγκλιση υπηρεσιών, υποδομών και Διαδικτύου αποτελεί μοχλό κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερα σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες αναμένεται να προκύψουν μέσα από τις δυνατότητες της ψηφιακής τηλεόρασης στο περιβάλλον σύγκλισης.

broadcasting center

Κέντρο εκπομπής είναι η τοποθεσία (συνήθως σε κορυφές βουνών) όπου εγκαθίστανται οι σταθμοί εκπομπής ραδιοηλεκτρονικών προγραμμάτων.

copyleft

Copyleft είναι ένα είδος άδειας που επιχειρεί να εξασφαλίσει ότι το κοινό έχει την ελευθερία της χρήσης, διαμόρφωσης, επέκτασης και αναδιανομής του προϊόντος μιας κοινής εργασίας. Αποτελεί λογοπαίγνιο του όρου Copyright.

DAB (Digital Audio Broadcasting)

Η *εκπομπή ψηφιακού ραδιοφωνικού προγράμματος* περιέχει, εκτός από το ακουστικό (audio) σήμα, και άλλες πληροφορίες (δεδομένα). Μπορεί να αποδιαμορφώνεται μόνο από ψηφιακούς ραδιοφωνικούς δέκτες.

digital dividend

Ψηφιακό μέρος αποκαλείται το φάσμα συχνοτήτων που θα απελευθερωθεί όταν ολοκληρωθεί η πλήρης μετάβαση από την αναλογική στην ψηφιακή τηλεόραση (switchover).

DTT (Digital Terrestrial TV)

Ψηφιακή επίγεια τηλεόραση είναι η τηλεόραση που λαμβάνει ψηφιακό σήμα από επίγεια δίκτυα.

DTV (Digital TV)

Ψηφιακή τηλεόραση είναι η επόμενη γενιά μετάδοσης τηλεοπτικών προγραμμάτων με ψηφιακή μορφή.

DVB (Digital Video Broadcasting)

Η *εκπομπή ψηφιακού τηλεοπτικού προγράμματος* περιέχει οπτικό (video) και ακουστικό (audio) σήμα καθώς και άλλες πληροφορίες. Αποκωδικοποιείται από ψηφιακούς αποκωδικοποιητές που ενσωματώνονται στους σύγχρονους δέκτες τηλεόρασης.

FMC (Fixed Mobile Convergence)

FMC είναι η παροχή κινητής και σταθερής τηλεφωνίας μέσα από την ίδια συσκευή (τερματικό) του χρήστη.

FTA (Free to Air TV)

FTA λέγεται η επίγεια τηλεόραση χωρίς χρέωση για τους τηλεθεατές, πέραν ενός ενδεχόμενου επίσιου πάγιου τέλους.

HDTV (High Definition TV)

Τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας είναι μια συσκευή τηλεόρασης που έχει τη δυνατότητα να δέχεται και να αποκωδικοποιεί τηλεοπτικά σήματα υψηλής ανάλυσης (για την εικόνα) και υψηλής πιστότητας (για τον ήχο). Ο όρος χρησιμοποιείται και για τα προγράμματα με περιεχόμενο υψηλής ευκρίνειας.

IP TV

Έτσι αποκαλούνται τα τηλεοπτικά προγράμματα που μεταδίδονται μέσω IP ευρυζωνικών συνδέσεων.

IPR (Intellectual Property Rights)

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας προβλέπουν την προστασία κάθε είδους πνευματικής ιδιοκτησίας που έχει δημιουργηθεί από άτομα ή οργανισμούς.

IRD (Integrated Receiver Decoder)

Το IRD είναι μια άλλη ονομασία του Set Top Box.

JPEG (Joint Photographic Experts Group)

JPEG είναι ένα είδος συμπιεσμένου αρχείου εικόνας. Είναι πολύ δημοφιλές επειδή προσφέρει μεταβλητό ποσοστό συμπίεσης ανάλογα με τη ζητούμενη ποιότητα (υψηλή, μέση ή χαμηλή). Όσο πιο πολύ συμπιέσετε ένα αρχείο JPEG, τόσο χειρότερη θα είναι η ποιότητα της εικόνας.

Τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας

MP3

MP3 είναι ένας διαδομένος τύπος αρχείων μουσικής με μικρό μέγεθος αλλά υψηλή ποιότητα ήχου.

MPEG (Moving Picture Experts Group)

MPEG είναι ένα είδος συμπιεσμένου αρχείου εικόνας και ήχου. Υπάρχουν διάφορα επίπεδα συμπίεσης (MPEG-1, MPEG-2, MPEG-4).

multicasting

Πολυεκπομπή ονομάζεται η ταυτόχρονη αποστολή ενός μηνύματος σε μια ομάδα πολλών παραληπτών, αξιοποιώντας την πιο αποτελεσματική στρατηγική, ώστε να μη γίνεται πολλαπλή μετάδοση του ίδιου μηνύματος πάνω από μια σύνδεση (link). Παραδείγματα πολυεκπομπής είναι η ταυτόχρονη αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε πολλούς παραλήπτες, η τηλεδιάσκεψη και η βιντεοδιάσκεψη.

multimedia

Τα πολυμέσα είναι ένας συνδυασμός ψηφιακών δεδομένων πολλαπλών μορφών, όπως κειμένου, γραφικών, σταθερής και κινούμενης εικόνας, ήχου και βίντεο, για την παρουσίαση, μετάδοση, επεξεργασία και αποθήκευση πληροφοριών.

πολυμέσα

peer-to-peer

Peer to peer αποκαλείται η σύνδεση δύο ή περισσότερων υπολογιστών χωρίς να μεσολαβεί εξυπηρετητής (server), συνήθως για να ανταλλάξουν αρχεία.

server σ22

prosumer

Ο όρος prosumer προέρχεται από τις λέξεις PRODucer (παραγωγός περιεχομένου) και conSUMER (καταναλωτής) και αναφέρεται σε καταναλωτές οι οποίοι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Ο όρος αυτός αναδεικνύει ότι στη νέα γενιά του internet ο καταναλωτής παύει να είναι απλά παθητικός αλλά γίνεται συμμετοχός στη διαδικασία δημιουργίας περιεχομένου.

PVR (Personal Video Recorder)

Προσωπικό βίντεο είναι μια συσκευή η οποία επιτρέπει την προβολή τηλεοπτικού προγράμματος που έχει ήδη μεταδοθεί (time shift) και παρέχει λειτουργίες διακοπής (pause) και ταχείας προώθησης (fast forward) μέσω εγγραφής σε σκληρό δίσκο.

Radio Frequency Rights of Use

Τα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνότητας είναι η εξουσιοδότηση που παρέχεται από την αρμόδια Αρχή για τη χρήση από ένα σταθμό ραδιοεπικοινωνιών, μιας ραδιοσυχνότητας ή ενός καθορισμένου διαύλου ραδιοσυχνότητας υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

rip

Rip ονομάζεται η μετατροπή ενός CD ήχου σε MP3, AAC ή αρχείο ήχου με άλλο είδος κωδικοποίησης.

MP3 σ85 • CD σ16

προσωπικό βίντεο

SAB (Satellite Audio Broadcasting)

SAB είναι η εκπομπή ψηφιακού ραδιοφωνικού προγράμματος μέσω δορυφόρου.

SNG (Satellite News Gathering)

Οι σταθμοί συλλογής οπτικοακουστικού υλικού μεταφέρουν μέσω δορυφορικής ζεύξης το υλικό αυτό προς τα σημεία παραγωγής ή/και μετάδοσης του προγράμματος.

STB (Set Top Box)

Το STB είναι μια συσκευή που μετασχηματίζει το ψηφιακό σήμα σε σήμα κατάλληλο για αναλογικές συσκευές τηλεόρασης.

streaming content

Μετάδοση πολυμεσικών δεδομένων είναι η αποστολή αρχείων με οπτικό ή ηχητικό περιεχόμενο που είναι αποθηκευμένα σε συμπιεσμένη μορφή, μέσω διαδικτύου. Το περιεχόμενο αναπαράγεται κατά τη λήψη του. Το streaming διαφέρει από το downloading, κατά το οποίο το αρχείο αποθηκεύεται στο σκληρό δίσκο του παραλήπτη πριν από την αναπαραγωγή του.

UGC (User Generated Content)

Ο όρος UGC αναφέρεται σε κάθε είδους περιεχόμενο το οποίο παράγεται από τελικούς χρήστες.

UWB (Ultra Wide Band)

UWB είναι μια τεχνολογία μετάδοσης ραδιοκυμάτων χαμηλής ισχύος και μικρής εμβέλειας, με εύρος ζώνης συνήθως μεγαλύτερο από 500 MHz. Με την τεχνολογία αυτή μπορούν να επιτευχθούν πολύ υψηλοί ρυθμοί μετάδοσης δεδομένων. Λόγω περιορισμένης εμβέλειας, χρησιμοποιείται κυρίως για εφαρμογές σε εσωτερικούς χώρους, όπως η ασύρματη εκτύπωση, η μεταφορά αρχείων μεταξύ (φορητών) συσκευών και τα ασύρματα μόνιτορ.

VoD (Video on Demand)

Το βίντεο κατά παραγγελία παρέχει τη δυνατότητα επιλογής προγραμμάτων ή ταινιών από το διαδίκτυο ή μέσω της ψηφιακής τηλεόρασης.

DTV (Digital TV) σ84

Wiki

Wiki αποκαλείται ένας διαδικτυακός τόπος ο οποίος επιτρέπει στους χρήστες του να αλλάζουν το περιεχόμενό του. Παράδειγμα τέτοιου διαδικτυακού τόπου αποτελεί το wikipedia.org, μια ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια η οποία συντηρείται από τους χρήστες της.

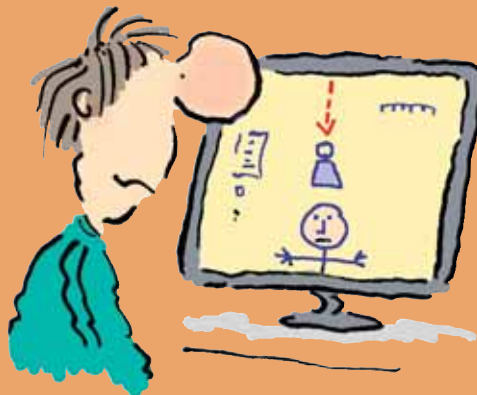
βίντεο κατά παραγγελία

Άλλοι όροι

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει όρους οι οποίοι δεν εντάσσονται σε άλλες ενότητες του βιβλίου. Χρόνος μη λειτουργίας, προσομοίωση, τεχνητή νοημοσύνη, ουρές αναμονής και διαδραστικός πίνακας, είναι μερικοί από τους όρους που θα βρείτε στις επόμενες σελίδες. Επίσης, εδώ θα βρείτε διάφορα άλλα λήμματα που αφορούν τον τελικό χρήστη.

προσομοίωση σε υπολογιστή

AI

Τα αρχικά AI (artificial intelligence) σημαίνουν *τεχνητή νοημοσύνη*. Οι περισσότεροι υπολογιστές κάνουν το ίδιο λάθος ξανά και ξανά – δεν μπορούν να μάθουν από τα λάθη τους. Οι υπολογιστές με τεχνητή νοημοσύνη, όμως, έχουν τη δυνατότητα να μάθουν απλά πράγματα, όπως π.χ. να διαβάζουν χειρόγραφα. Οι επιστήμονες προβλέπουν ότι, σταδιακά, οι υπολογιστές θα γίνονται όλο και πιο έξυπνοι. Ποιος ξέρει; Μπορεί μια μέρα ένας υπολογιστής να γίνει πρωθυπουργός!

PC σ20

τεχνητή νοημοσύνη

buffer

Η *ενδιάμεση μνήμη* σας επιτρέπει να ακούσετε μουσική ή να δείτε ένα βίντεο στο διαδίκτυο χωρίς διακοπές. Ο υπολογιστής φορτώνει ένα μέρος της μουσικής ή του βίντεο πριν αρχίσει να παίζει. Αυτή είναι η ενδιάμεση μνήμη. Εάν η σύνδεση με το διαδίκτυο καθυστερήσει ή διακοπεί για ένα-δυο δευτερόλεπτα, ο υπολογιστής μπορεί να καλύψει το κενό παίζοντας από την ενδιάμεση μνήμη.

Internet σ33

disable

Αδρανοποίηση ενός προγράμματος είναι η προσωρινή διακοπή της λειτουργίας του.

program σ30

downtime

Χρόνος μη λειτουργίας είναι η χρονική περίοδος κατά την οποία ο υπολογιστής δεν λειτουργεί σωστά λόγω προβλήματος.

χρόνος μη λειτουργίας

dpi (dots per inch)

Ο *αριθμός των κουκίδων ανά ίντσα* είναι ένα μέγεθος που χαρακτηρίζει την ποιότητα της εκτύπωσης. Όσο αυξάνεται ο αριθμός των κουκίδων ανά ίντσα τόσο βελτιώνεται η ποιότητα της εκτύπωσης.

dump

Είναι η μεταφορά μη επεξεργασμένων δεδομένων από τον υπολογιστή σε έναν εκτυπωτή ή σε κάποιο αποθηκευτικό μέσο. Συνήθως συμβαίνει όταν υπάρχει πρόβλημα στη λειτουργία του υπολογιστή.

data σ76

emoticon

Το *εικονίδιο έκφρασης συναισθηματικών καταστάσεων* είναι ένας απλός τρόπος για την απεικόνιση ενός συναισθήματος σε ένα ηλεκτρονικό κείμενο χρησιμοποιώντας συγκεκριμένους συνδυασμούς πλήκτρων. Εάν κοιτάξετε αυτά τα εικονίδια από το πλάι, μοιάζουν με πρόσωπα.

: -)	: - V
Είμαι χαρούμενος	Φωνάζω
: - (: - X
Είμαι λυπημένος	Δίνω ένα φιλί

➔ e-mail σ40 • keyboard σ18

emulator

Ο *εξομοιωτής* είναι ένας υπολογιστής που εξομοιώνει τις λειτουργίες ενός συστήματος το οποίο είναι σχεδιασμένο για άλλο μηχάνημα.

➔ hardware σ13-15 • software σ24

end user

Τελικός χρήστης είναι εκείνος που χρησιμοποιεί ένα πρόγραμμα υπολογιστή αφού έχει σχεδιαστεί και δοκιμασθεί.

interactive

Διαδραστικό είναι το πρόγραμμα που ζητάει από τον χρήστη να απαντάει σε ερωτήσεις ή να κάνει συγκεκριμένα πράγματα. Τα παιχνίδια και τα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι παραδείγματα διαδραστικών προγραμμάτων.

➔ program σ30

interactive whiteboard

Ο *διαδραστικός πίνακας* είναι το ηλεκτρονικό ανάλογο του μαυροπίνακα.

διαδραστικός πίνακας

keywords

Λέξεις-κλειδιά είναι οι λέξεις που χρησιμοποιεί μια μηχανή αναζήτησης για να ανασύρει ιστοσελίδες από το διαδίκτυο. Εάν πληκτρολογήσετε μια λέξη-κλειδί, η μηχανή αναζήτησης θα συνδεθεί με όλες τις ιστοσελίδες που περιέχουν αυτή τη λέξη.

➔ search engine σ48
Internet σ33 • web page σ50

priority

Προτεραιότητα είναι η σχετική σημασία που δίνεται σε διαφορετικές διεργασίες από έναν υπολογιστή. Εάν ο υπολογιστής είναι απασχολημένος, η κεντρική μονάδα επεξεργασίας θα κάνει πρώτα τις πιο σημαντικές εργασίες. Οι άλλες εργασίες θα καθυστερήσουν δραματικά ή θα σταματήσουν μέχρι να ολοκληρωθεί το έργο στο οποίο έχει δοθεί προτεραιότητα.

 CPU σ10

public domain

Στον τομέα δημόσιας πρόσβασης, κάθε πληροφορία, όπως π.χ. το λογισμικό, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα από τον καθένα.

 software σ24-32

query

Ερώτημα είναι μια απορία, παραδείγματος χάριν κάτι που θα ρωτούσατε σε μια μηχανή αναζήτησης.

 search engine σ48

queue

Ουρά αναμονής λέγεται η λίστα των αρχείων τα οποία με οποιονδήποτε τρόπο επεξεργάζονται από κάποιον υπολογιστή, π.χ. αρχεία που προωθούνται για εκτύπωση.

 document σ66

rip (printer)

Το *rip* είναι μια συσκευή που μετατρέπει δεδομένα (πληροφορίες) σε μορφή τέτοια ώστε να αναγνωρίζονται από τον εκτυπωτή.

sequence

Ακολουθία είναι ένα σύνολο από εντολές οι οποίες πρέπει να εκτελεστούν με μία συγκεκριμένη σειρά.

simulation

Προσομοίωση είναι μία αναπαράσταση ενός γεγονότος στον υπολογιστή. Οι επιστήμονες χρησιμοποιούν προσομοιώσεις σε υπολογιστή με πολλούς τρόπους. Κατασκευάζουν, για παράδειγμα, μοντέλα προσομοίωσης της ατμόσφαιρας, για να προβλέπουν καιρικά φαινόμενα.

προσομοίωση

smiley

Το «*χαμόγελο*» είναι μια άλλη λέξη για το εικονίδιο που απεικονίζει συναίσθημα.

 emoticon σ91

user

Χρήστης είναι κάποιος που χρησιμοποιεί έναν συγκεκριμένο υπολογιστή.

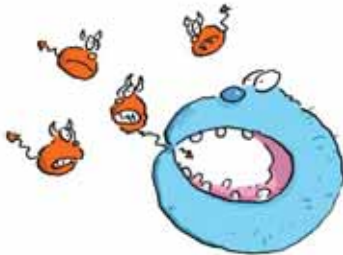
A

abort 71
 access 65, 76
 Acrobat 25
 action game 6
 active window 54
 address 36
 address book 36
 address harvester 25
 ADSL 36
 adventure game 6
 AI (artificial intelligence) 90
 algorithm 25
 alias 54
 align 65
 analogue 3
 AND 71
 antialiasing 65
 antivirus software 79
 Apple Mac 19
 applet 25
 application 25
 archive 54
 attachment 36
 authenticate 79

B

back door 25
 backbone 36
 background 54
 backing up 54
 backspace 54
 bandwidth 36
 batch file 54
 binary numbers 3, 26
 binary tree 76
 bit 3
 bitstream 37
 blog 37
 blogger 37
 bold 65
 bookmark 55
 Boolean logic 3
 boot 55
 bottom feeder 37
 bps 37
 branch 76
 broadband 37
 broadcasting center 84
 broken link 37

browser 37
 buffer 90
 bug 79
 bulletin board 38
 burn 71
 bus 3
 buttons 55
 byte 3

C

cable 16
 Cable tv 38
 cache 55
 calculate 10
 calculator 8
 CAM 38
 careware 28
 case 65
 case-sensitive 65
 CD (compact disk) 16
 cells 76
 central processing unit βλέπε CPU
 centre 65
 character 66
 chat rooms 38
 chip 10
 circuit board 16
 clear 71
 click 71
 clipboard 55
 cobweb site 38
 command 71
 compatible 16
 compress 55
 computer games 6–7
 configure 28
 contention ratio 38
 context-sensitive menu 56
 control devices 16
 control panel 56
 cookies 38
 copy and paste 66
 copyleft 84
 CPU (central processing unit) 10, 14
 crack 79
 cracker 79
 crash 56
 crash and burn 53
 CRT (cathode ray tube) 15, 16
 cursor 56
 cut 66

D

DAB (Digital Audio Broadcasting) 84
 data 76
 data processing 79
 data projector 76
 database 76
 datalogging 76
 dead link 38
 default 56
 defragment 57
 delete 71
 desktop 57
 desktop publishing 66
 device 16
 dial-up networking 38
 digital 10
 digital dividend 84
 disable 90
 disk 16
 document 66
 domain name 39
 DOS 28
 dot matrix printer 16
 double-click 71
 download 39
 downtime 90
 dpi (dots per inch) 90
 drag and drop 57
 drive 10, 57
 driver 28
 DSL 39
 DSLAM 39
 DTT (Digital Terrestrial TV) 84
 DTV (Digital TV) 84
 dump 90
 DVB (Digital Video Broadcasting) 84
 DVD (digital versatile disk) 17

E

e-commerce 39
 e-zine 41
 Easter egg 28
 edit 71
 egosurf 39
 e-mail 40
 emoticon 91
 emulator 91
 encode 28, 80
 encrypt 80
 end user 91
 enter 72
 error 57

Excel 29
 executable (.exe) file 29
 expansion card 17
 expansion slot 17
 export 57
 extension 58
 external memory 17

F

fatal error 58
 favourites 58
 fibre optics 41
 field 66
 file 58
 file extension 58
 find and replace 72
 firewall 80
 firewire 58
 Flash 29
 floor turtle 17
 floppy disk 17
 FMC (Fixed Mobile Convergence) 84
 folder 58
 font 66–67
 footer 67
 format 67
 formula 10
 forum 41
 fragmentation 59
 frame 41
 freeware 29
 FTA (Free to Air TV) 84
 FTP 41
 FTTH 41
 function keys 72
 future computers 5
 FWA (Fixed Wireless Access) 41

G

garbage in - garbage out 76
 gateway 41
 ghost site 41
 gigabyte (Gb) 11
 gigahertz (GHz) 11
 Google 42
 Googlewacking 42
 gopher 42

H

hacker 80
 handshake 42
 hang 59
 hard copy 17

hard disk 18
 hardware 13–15
 HDTV (High Definition TV) 84
 header 67
 heat sink 18
 highlight 67
 hit 42
 home page 42
 host 42
 hot spot 42
 hotlink 42
 html 43
 http (hypertext transfer protocol) 43
 hyperlink 43
 hypertext 43

I
 icebreaker 29
 ICT 33, 34
 import 29, 59
 inactive window 59
 indent 67
 information superhighway 43
 initialize 59
 inkjet printer 18
 input 11
 input device 15
 insert 72
 install 29
 instructions 4
 interactive 11, 91
 interactive whiteboard 91
 interface 59
 Internet 33
 Internet address 43
 Internet worm 43
 intranet 43
 IP address 43
 IPTV 85
 IPR (Intellectual Property Rights) 85
 IRD (Integrated Receiver Decoder) 85
 ISP (Internet service provider) 43
 ICT 33, 34–5

J
 Java 29
 Javascript 30
 jewel case 18
 jitter 44
 joystick 18
 JPEG 85
 junk mail 80

K
 Kbps 11
 keyboard 15, 18
 keyboard shortcuts 72
 keywords 91
 kilobyte 11

L
 LAN (local area network) 44
 laptop 4, 18
 laser printer 18
 Latency 44
 LCD (liquid crystal display) 19
 leapfrog attack 80
 letterbomb 81
 link 44
 link rot 44
 LLU 44
 load 72
 local loop 44
 log off 73
 log on 73

M
 Macintosh 19
 magnetic disk 19
 mail exploder 44
 mail merge 67
 mail storm 44
 mailbomb 81
 mailbox 45
 mailing list 67
 mandelbug 81
 Mbps 11
 megabyte (MB) 12
 megahertz (MHz) 12
 memory 14, 19
 menu 60
 microchip 12
 microfilter 45
 microprocessor 14, 19
 microscopic computers 5
 microwaves 45
 mirror site 45
 mobile broadband 45
 modem 45
 monitor 15, 19
 monitoring 81
 motherboard 12
 mouse 15, 19
 mouseover 60
 move 73
 MP3 85

MPEG 85
 MSN 45
 multicasting 85
 multimedia 86

N

navigation 46
 network 46
 network card 46
 newsgroup 46
 NGA (next generation access networks) 46
 notebook 20

O

offline 46
 online 46
 operating system 30
 optical character recognition (OCR) 68
 OR 73
 output 12
 output device 15

P

palmtop 4, 20
 parallel port 60
 password 81
 paste 73
 patch 30
 path 60
 PC (personal computer) 20
 PDF 30
 peer-to-peer 86
 pen drive 20
 pendown 30
 peripheral 14, 20
 ping 46
 pipe 46
 pixel 60
 plug and play 20
 plug-in 61
 port 60
 portal 47
 Powerpoint 30
 printer 21
 priority 92
 processor 21
 program 30
 prosumer 86
 protocol 30
 public domain 92
 pull-down 61
 punched cards 8
 PVR (Personal Video Recorder) 86

Q

quad play 47
 query 92
 questionnaire 77
 queue 92
 QWERTY 61

R

Radio Frequency Rights of Use 86
 RAM (random access memory) 21
 read-only file 61
 README file 61
 reboot 61
 removable disk 21
 repeat 73
 resize 73
 return key 73
 rip (music) 86
 rip (printer) 92
 ROM (read only memory) 21
 router 47
 RTF (rich text format) 68

S

SAB (Satellite Audio Broadcasting) 87
 samurai 81
 sans serif font 68
 satellite broadband 47
 save 74
 save as 74
 scanner 21
 screensaver 61
 script 30
 scroll 62
 SDSL (Symmetric Digital Subscriber Line) 47
 search 74
 search engine 48
 security 78, 82
 select 74
 sensor 21
 sequence 92
 serif font 64, 68
 server 22
 shareware 31
 shift key 62
 shortcut 62
 simulation 92
 simulation game 6
 smiley 92
 SNG (Satellite News Gathering) 87
 software 24, 26–7
 sort 74

sound card 22
 Space Invaders 6
 spacebar 62
 spam 40, 82
 spellchecker 68
 spider 48
 spreadsheet 77
 start menu 62
 startup folder 62
 STB (Set Top Box) 87
 storage 22
 strategy game 6–7
 streaming content 87
 style sheet 68
 subfolder 62
 surf 48

T

task manager 62
 taskbar 62
 telecommunications 48
 teleconferencing 48
 template 62
 terminal 22
 text 68
 TFT (thin film transfer) 15, 22
 third generation computers 9
 title bar 63
 toolbar 63
 touch screen 23
 tracker ball 23
 Triple play 48
 Trojan horse 82
 type 69

U

UGC (User Generated Content) 87
 undo 74
 uninstall 31
 UNIX 31
 upload 31
 URL 49
 USB 63
 usenet 49
 user 92
 user interface 63
 username 49
 UWB (Ultra Wide Band) 87

V

vapourware 31
 VDSL (Very High Speed Digital Line) 49
 video conferencing 49

virus 40, 82
 VoD (Video on Demand) 88
 VoIP 49

W

WAP (wireless application protocol) 49
 warm boot 63
 web page 50
 web space 50
 webcam 50
 webmaster 50
 website 50
 WiFi 51
 Wiki 88
 wildcard 63
 Wimax 51
 window 63
 Windows® 31
 winkey 31
 WinZip 32
 wireless ADSL modem-router 51
 wireless network 51
 wizard 32
 WLAN (Wireless local area network) 51
 Word 32
 word processing 64, 69
 workaround 32
 workstation 23
 world wide web 52
 worm 82

X

XML 52

Y

Z

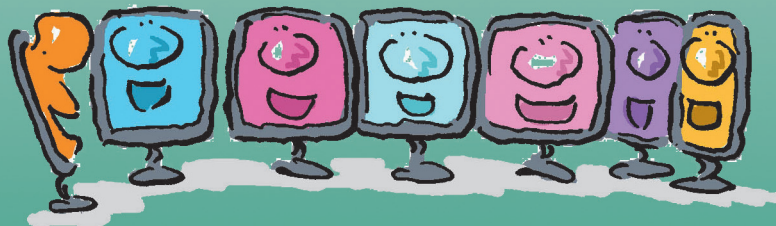
zip drive 23
 zip files 63
 zoom 74

εικονογραφημένο
ΛΕΞΙΚΟ
Πληροφορικής
& Ευρυζωνικότητας

Εικονογραφημένο θεματικό λεξικό
για τους υπολογιστές και το ευρυζωνικό
διαδίκτυο

- όλοι οι χρήσιμοι όροι για την πληροφορική και την ευρυζωνικότητα
- ειδικοί όροι για τις τηλεπικοινωνίες και τα ΜΜΕ (media)
- χιουμοριστική εικονογράφηση που ζωντανεύει την ορολογία

www.eett.gr

www.broadband.gr